דבר

יום ראשון, ד' בכסלו תשמ"ט, 13 בנובמבר 1988 ● גליון 19568

היום 12 עמודים ● המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.22 ש"ח

היום בדבר

● איך תחוסל האינתיפאדה / דני רובינשטיין
● מפיקים לקחים בצה"ל / טלי זלינגר
● זהירות טרקטורים בטייבה / אבנר עטר
● חשבונות צדדיים / חגי אשד
● אירופה ללא גבולות / דליה שרון
● ספורט (עמ' 3–4), תחבורה (11), בידור (12)

מזג האויר

(ע).– מעונן וחלקית וטמפרטורות נמוכות מהרגיל.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 11–18, רמת־הגולן 11–17, צפת: 10–16, חיפה: 16–23, סביריה: 16–25, עפולה: 13–24, שומרון: 12–19, תל־אביב: 17–24, לוד: 15–23, ירוחם: 17–26, עזה: 16–24, באר־שבע: 13–23, אילת: 16–28.

ש"ס ואגו"י יכריעו היום בין פרס לשמיר

מגעים קדחתניים אמש בין המערך לש"ס; אתמול נועדה ש"ס עם הרב שך ונציגי דגל תורה ● דוד לוי הזהיר את עובדיה יוסף: מטרת שמיר – ממשלת אחדות לאומית ● עצרת המונים בתל־אביב קראה להקמת ממשלת חירום לאומית לשינוי שיטת הבחירות

ש"ס: ממליצים ליכוד?

חשר פרץ ואריה דרעי בצאתם מפגישה עם שמיר ביום ו', בה הודיעו על החלטתם להמליץ למועצת חכמי התורה לתמוך בממשלה בראשות שמיר (צילום: יצחק הררי)

מאת עליזה רוך,
מזכירת "דבר" לענייני ממלכות

רק היום ייוודע אם נשיא המדינה יחליט להטיל את הרכבת הממשלה על שמיר או על פרס, שכן הפגישות המכריעים של שתי הסמלכות החרדיות הגדולות יתבצעו היום. מגישת מדעצת חכמי התורה של ש"ס, שהיתה מתוכננת להתבצע אמש, נדחתה להבוקר בגלל מחלתו של הרב עובדיה יוסף.

אמש נפגש הרב פרץ עם שמעון פרס, לפגישה שהיתה מתוכננת מראש, ובעקבותיה נסע לבני־ברק לפגישה עם הרב שך.

דובנו של הרב יצחק פרץ אמר ל„דבר", כי בעקבות פגישת נציגי ש"ס עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, ביום ו', עמד הרב פרץ להמליץ למועצת חכמי התורה לתמוך בממשלה בראשות שמיר. אחר ממשתתפי צוות המשא־ומתן של המערך אמר ל„דבר", כי על־פי הנרשמות הצוות, „דגל תורה" לא תציג כפני הנשיא המלצה לגבי המועמד להרכיב ממשלה ובמה עמדה לעשות גם „אגודת ישראל", אף שלא מן הנמנע ש„אגודת ישראל" תמליץ על פרס.

(המשך בעמוד 2)

ההפגנה בכיכר מלכי ישראל (צילום: רד פאר)

מגמה לקבל החלטה 242 „עם הסתייגויות"

מסתמנת במועצה הפלשתינית באלג'יר

ערפאת קורא לבוש לנקוט „מדיניות מאוזנת" כלפי הצדדים בסכסוך ● 4000 שוטרים מתגברים האבטחה באזורים רגישים בארץ מחשש מהומות; השטחים בארבעה ימי עוצר; עשרות מעצרים

מאת דן אבידן,
מומחה „דבר" לענייני ערבים

יאסר ערפאת קרא אמש לנשיאות הנבחר של ארגון „חמאס" בוש לנקוט במדיניות מאוזנת יותר כמוהיית בהדגישו שאש"ף ותתר להשתנ מטרה ריאליסטית והיא השגת „מולדת לפלשתינים. במקביל, עשה ערפאת מאמצים לגבש קו מדיני אחיד חדש שיסיר יכריחו מטרות הארגון לראשונה על הברתם בהחלטה 242, בתנאי שזו תבלול גם את זכות הפלשתינים להגדרה עצמית.

בנאומו בפתיחת המושב ה־19 של המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יריה אמר ערפאת: „אני מקווה כי מר בוש יגלה מדיניות ודשה, לא מדיניות לטובת ישראל. אש"ף אינו דורש את הבלתי אפשרי, רק את המולדת שממנה גורשו הפלשתינים". ראש אש"ף אמר בנאומו שאש"ף יפשיך להיאבק להשגת מטרתו הן באמצעים צבאיים והן באמצעים מדיניים. „אנו מחזיקים בידי אחת את הרובה, את הבוקה ואת האבן, אך בידי השניה את עץ הזית".

ערפאת זכה לתשואות רבות עם היכנסו לאולם ארמון האומות באיזור צנוב הזיידותי שממערב לאלג'יר, שם מתכנסת המועצה הפלשתינית בחמות הסדרי בטחון הסר תקדים. המועצה אמורה לנהל את דיונה עד יום שלישי. ראשונים נבנסו לאולם ג'ורג' חבש ונאיף חואתמה ולאחריהם ערפאת כשידיו משולבות בידי יו"ר המועצה הפלשתינית עבד אלחמיד אלשאיה ובידי נשיא אלג'יריה שאזלי בן־גדיד.

יאסר ערפאת במסיבת עיתונאים באלג'יריה, אתמול, עם פתיחת כינוס המל"פ (צילום: אי.פי.)

הוועידה, העומדת במימון האינתיפאדה ונושאת את שכמה, נפתחה בהקראת פסוקי קוראן ובעמידת דום לזכר חללי ההתקוממות בשטחים. שיחל סאיגן נשא דברי פתיחה קצרים בהם העלה על נס את האינתיפאדה והבטיח ל־448 חברי המועצה שההתקוממות לא תהיה לשווא. אחריו נשא דברים מזכיר מפלגת השלמון באלג'יריה הפ.ל.ן. עבד אל חמיד אל־מהרי שגם הוא שיבח את ההתקוממות בשטחים. ערפאת שנאם אח"כ עלה לדוכן הנאומים מוקף בשומרי ראשו וקרא למשתתפים לעמוד דום לזכר אבו ג'יהאד. צעדי הבטחון הקפדניים נעקפים מחשש שישראל או גורמים אחרים, בגון מוריה, יבוא להתנקש במנהיגים פלשתינים במהלך דיוני הועידה.

בדיונים משתתפים קרוב ל־450 צירי המועצה הפלשתינית למעט כ־180 צירים תושבי השטחים שישראל מונעת באורח ממורתי את השתתפותם במועצות הפלשתיניות. והצירים וראשי האדגונים הפלשתיניים הפרדסודים השולים, בדומה לסדריה, את כינוס המועצה הנוכחית בסעבה שהוא נועד להכשיר את הקרקע להשתלבותו של אש"ף בתהליך המדיני. אמצעי ההסכיה הסודים הקיבו אתמול מחרפת את ערפאת, בלי לנקוב בשמו, כמי שחותר להמשיך את דרכו של מאראת. גם רוכדים פלשתינים פרדסודים בגון אחמד ג'בריל מתחו ביקורת על דרכו הפרגמטית של ראש אש"ף.

בינתיים מתברר כי הוויכוח העיקרי המתנהל מאחורי הקלעים

(המשך בעמוד 2)

נוכחות מוגברת

חיילי צה"ל בודקים תעודות זיהוי של תושבים בכניסה לרמאללה, במסגרת ההיערכות המיוחדת עם כינוס המועצה הפלשתינית (צילום: דו"צ)

מאת דני רובינשטיין,
דני צרקני וחדם לוי,
מומחי „דבר"

היערכות המשטרה וכוחות הבטחון עם כינוס המועצה הפלשתינית שנמתח אתמול, מגיעה היום לשיאה. 4,000 שוטרים מאבטחים אזורים רגישים בארץ. עוצר הכל בשטחי יהודה, שומרון ועזה ביום שישי ומעריבים, כי הוא יימשך ארבעה ימים.

במהלך מוף השבוע נעצרו עשרות צעירים כנרה ומקודות עדבים מסרו, כי ברצועת עזה נעצרו יותר מ־150 איש. בהפרות סדר שהיו ברצועה לפני בניסת העוצר נפצעו ארבעה אנשים. בשבת נפצע בעזה מפי עוצר אחד בידי של כוחות הבטחון.

הממשלה תשמע היום סקירה בכחונית שומפת על הנעשה בשטחים ובמגזר הערבי בישראל ועל הפתפתויות הצפויה עם כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית וההכרזה על הקמת מדינה פלשתינית עצמאית, הצפויה השבוע.

היערכות בשטחים

חיי התושבים בשטחים עמדו בסוף השבוע בצל כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר. קווי הטלפון נותקו, ובמחסומים רבים, שהקים הצבא בסמוך לקו הירוק, נמנעה יציאתם של פועלים לעבודה בישראל.

כדי להבביד על התיאום בין מארגני ההפגנה עשו כוחות הבטחון עשרות פעולות יזומות בכפרים ובשכונות הערים המרכזיות.

(המשך בעמוד 2)

הוועידה, העומדת במימון האינתיפאדה ונושאת את שכמה, נפתחה בהקראת פסוקי קוראן ובעמידת דום לזכר חללי ההתקוממות בשטחים. שיחל סאיגן נשא דברי פתיחה קצרים בהם העלה על נס את האינתיפאדה והבטיח ל־448 חברי המועצה שההתקוממות לא תהיה לשווא. אחריו נשא דברים מזכיר מפלגת השלמון באלג'יריה הפ.ל.ן. עבד אל חמיד אל־מהרי שגם הוא שיבח את ההתקוממות בשטחים. ערפאת שנאם אח"כ עלה לדוכן הנאומים מוקף בשומרי ראשו וקרא למשתתפים לעמוד דום לזכר אבו ג'יהאד. צעדי הבטחון הקפדניים נעקפים מחשש שישראל או גורמים אחרים, בגון מוריה, יבוא להתנקש במנהיגים פלשתינים במהלך דיוני הועידה.

בדיונים משתתפים קרוב ל־450 צירי המועצה הפלשתינית למעט כ־180 צירים תושבי השטחים שישראל מונעת באורח ממורתי את השתתפותם במועצות הפלשתיניות. והצירים וראשי האדגונים הפלשתיניים הפרדסודים השולים, בדומה לסדריה, את כינוס המועצה הנוכחית בסעבה שהוא נועד להכשיר את הקרקע להשתלבותו של אש"ף בתהליך המדיני. אמצעי ההסכיה הסודים הקיבו אתמול מחרפת את ערפאת, בלי לנקוב בשמו, כמי שחותר להמשיך את דרכו של מאראת. גם רוכדים פלשתיניים פרדסודים בגון אחמד ג'בריל מתחו ביקורת על דרכו הפרגמטית של ראש אש"ף.

בינתיים מתברר כי הוויכוח העיקרי המתנהל מאחורי הקלעים

(המשך בעמוד 2)

ישובי יו"ש: גם אנו נכריז על עצמאות במקביל לפלשתינים

מצנע מזהיר מלקיחת החוק לידיים בעקבות ההכרזה שכל אבן תחשב כלי רצח

מאת אוריאל בן־עמי,
מומחי „דבר"

הישובים היהודיים ביהודה ושומרון מתכננים להכריז על עצמאותם בהגיבות מיוחדות, במקביל להכרזת העצמאות הצפויה של המועצה הלאומית הפלשתינית.

ברוך ליאור, מוכיר הישוב עינב בשומרון מסר כי קיימת התארגנות מפונטנית בישובים היהודיים ובוונתם לא לאפשר לישובים הערביים לחגוג לבד, אלא לתגוג במקביל להחלטה פלשתינית צפויה. „ישובי יו"ש מתכננים לפיכך תגיגות בישובים עצמם מחר ומחרתיים שיכללו בין השאר ריקודים וזיקוקי דינור.

לסופר „דבר" נודע כי מועצת יש"ע המיודעת לנבי החלטה זו ביקשה שלא ליטול על עצמה אחריות ולפיכך מודיעים הישובים היהודיים בי"ש כי הארגונים היא מפונטנית ואינה רשמית. אלוף ביקור המרכז עמדם מצנע הזהיר ביום שישי את ראשי יש"ע לבל יקח את החוק לידיהם. מצנע אמר את הדברים בעקבות החלטת מועצת יש"ע בנתקבלה ביום חמישי בעדב וה נאמר „מועצת יש"ע מתיחסת לאבן כאל כלי רצח וקוראת לציבור לנהוג בהתאם". משמעות ההחלטה פתיחה בידי כתגובה על יידוי אבנים.

ביישיבת מועצת יש"ע שהיתה

(המשך בעמוד 2)

רולטה רוסית בערד: בן 17 וחצי ירה בראשו ונפצע באורח קשה

מאת אמיר רהבלים,
מומחי „דבר" בנגב

משחק „רולטה רוסית", שבו שיחקו אתמול ששה צעירים בערד, הסתיים באורח מראבי, כאשר אחד מהם, יאיר ויצמן, בן 17.5, ירה באקדח בראשו ופצע את עצמו באורח אנוש.

ששה צעירים „בני טובים", כולם מתגוררים במגן־דוד־אדום, נועדו אתמול בשעות אחר־הצהריים המאוחרות, בבית הוריו של יאיר ויצמן, בשכונת עין התכלת 16 בערד, כשאחד מהם מביא עמו אקדח „תופי". הוריו של יאיר שהו אותה עת מחוץ לעיר. בין הצעירים בבית היו האומות של ויוליה פק, מתגרבות בתחנת מו"א בבאר־שבע.

תוך זמן קצר, התפתחה בבקום משחק „רולטה רוסית". במסגרת המשחק, נטען האקדח בכדור אחד בלבד ועל כל אחד ממשתתפיו לכוון בתורו את קנה האקדח לראשו ולהחזיק על הדק. המשתתף אינו יודע, כמובן, באיזה שלב נטען הלוע בכדור אמיתי ובאיזה שלב יוחזר לחצית־מרק על הדק.

סבוך לכעה 6 בערב נשמעה יריה עמוקה מהבית ברחוב עין התכלת. היה זה שביות ספורות לאחר שיאיר לחץ על ההדק, כשהאקדח שבידו מכוון לרקתו. הקליע חדר לרקתו הימנית ויצא מהרקה הסמאלית. למקום הוזעק אמבולנס מהחנת מו"א ערד שהזל

(המשך בעמוד 2)

קונצרן „כור" הגיש את תכנית ההבראה:

רבע מהעובדים יפוטרו; יימכרו נכסים ב־130 מיליון ד' ויימחקו חובות ב־100 מיליון

מאת אמי שרוני, מומחי המלכלי של „דבר"

תכנית ההבראה של קונצרן כור' הוגשה בסוף השבוע לשר האוצר, בנק ישראל ולבנקים הישראליים מנשוי כור'. התכנית תוגש בתחילת השבוע לבנקים הזיים ובקונצרן מקווים שהגשתה להנהלת הבנקים מראש תביא לביטול בקשת הפירוק שאמורה לעלות לדיון ביום ו'. במרכזה של תכנית ההבראה פיטורי 10,000 עובדים עד 1990, שחלקם פוטרו מאז תחילת 1987, הקטנת הפעמי הפעולי המחוקה ב־100 מיליון דולר מחובות כור' לבנקים הישראליים הכנו בן מכירת נכסים ב־130 מיליון דולר.

תכנית ההבראה של כור' משתרעת על 250 עמודים והיא מפרטת את שרות הצעדים שיוקמו בקונצרן עד 1990. מספר עובדי הקונצרן שהגיע בסוף 1987 ל־31,000 ירד עד לסוף 1990 ל־21,000. 6,000 ישוטרו ו־4,000 עובדים ירדו ממצבת כח האדם של הקונצרן בשל מכירת המפעלים. מתוך המשפטרים פוטרו עד כה כ־3,200 ו־3,200 ישוטרו עד 1990. צעדים אלה יביאו להתייעלות שתתבטא בעליית רמת המכירות לעובד. מ־139,000 ש"ח לעובד בשנת 1987 ל־190,000 ש"ח בשנת 1990.

הירידה בשכר העובדים יביא לחסכון של כ־50 מיליון דולר בשנה והמפסי התפעולי שעמד בשנת 1987 על 330 מיליון ש"ח ירד ב־1988 ויעמוד על 50 מיליון דולר. בשנת 1989 יעבור הקונצרן לרווח תפעולי של 103 מיליון ש"ח וב־1990 יגיע הרווח התפעולי ל־161 מיליון ש"ח. נתונים אלה לא כוללים את הפסדים שיגרמו כתוצאה מתשלומי הריבית והפסדי הפרי.

לצורך ביצוע התכנית נדרשות הנאות ור מעמיות בכרות שיגובנו ב־400 מיליון ש"ח. חלקן של הנאות אלה הינן כתוצאה מתשלום פיצויי פיטורין ופרישה וחלקן כתוצאה מחיסול פעילויות המדיקן חובות. הנאות אלה יכבידו במידה רבה על הקונצרן ויגרמו להגדלה משמעותית של הפסדי הנקי בשנים 89־88.

הבנקים הישראליים יידרשו למחוק מחובות כור' כ־100 מיליון דולר במרוצת השנתיים הקרובות ומשרד האוצר יידרש להודיע לקונצרן כ־50 מיליון דולר, תמורת שכר הון הבינון להמרה במכירת מכירות נכסים יביאו להכנסה משוערת של 130 מיליון דולר.

מדיניות הקונצרן תתבסס על איחוד במכירות בין השוק המקומי והיצוא תוך התרכזות בחמישה ענפים. מפעלי האלקטרוניקה ישחקו בעיקר לחו"ל, ענפי הכימיה והמזון ימכרו לשוק המקומי ולחו"ל, מוצרים לבניה וענף הטחנה ימכרו בעיקר לשוק המקומי.

התכנית היוזדת לפרטי המפעל המבוד נחשבת לתכנית שלא היתה כדוגמתה הן בגודל הון בהיקף ומקיפה את כל הנושאים. היא גובשה על־ידי הצוות האסטרטגי של ההלת הקונצרן והוא שיעקבה אחר ביצוע. בצוות חברים פרופ' צבי זוסמן, פרופ' רב פקלמן ופרופ' משה בן־בסט.

התכנית שהוגשה לעיונם של כל הגורמים, שלהם חלק או עניין בהבראת „כור" אמורה לקבל את הערותיהם של הגורמים השונים וכן לאחר אישורה על־ידי כל הגורמים ובכללם הוועדה המנהלת של חברת העובדים יוחל בישומה.

בינתיים נודע, כי חברת „שוקי" מנהיגה הגישה תביעה כספית של כ־850,000 ש"ח נגד החברות „סולגיר", „סולה", „סולכור" ו„כור מחר", המשתייכות לקונצרן „כור". לטענת „שוקי", „ספעלה כיחידה עיכוד הנייר של חברת „סולגית", חברות הבת של „כור" הפרו את „חוזה ההתקשרות עמם, בכך שנטלו את המתיסין שלה ואת קסריה הקצועיים והעיסקיים ואף את הלקוחות והביאו בכך לחורבנה.

לטענת הנהלת „שוקי", ב־27 בדצמבר 1985, חתמה על הסכם עם חברת „סולגיר", לפיו תעמיד את קשריה המקצועיים והעיסקיים לרשות „סולגיר" ולא תעסוק בשום פעילות אחרת. בהמשך התברר, כי „סולגיר" לא כיבדה את התחייבותה לשמור את שיחודי „שוקי", כפי שנקבע בחוזה עד ל־1988. חברות הבת של „כור" עיין לא הגישו את תשובתן לתביעה.

התפטר

יו"ר הפרלמנט המערב גרמני, פיליפ יינינגר בדרכו ביום שישי למסיבת עתונאים, בה הודיע על התפטרותו מתפקידו לאחר נאומו ביום ה', בו אמר כי היטלר גרם נאווה רבה לאזרחות הגרמנית.

(צילום: א.פ.) ראה ידיעה בעמ' 3.

עיקרון תחילה

● הישגי ישראל מוצגים מהיום בתערוכה בלונדון / עמ' 2
● התפטרות יינינגר: תגובות / עמ' 3
● 14 אחוז ירידה בתיירות השנה / עמ' 6
● מפרי הילדים מתנגדים ליזמות הדרדית / עמ' 6

מורת רוח מדרישת ש"ס לקבל וטו בהכרעה על רב ראשי לצה"ל

מאת מופר „דבר"

מורת־רוח רבה שרדה בין המפלגות החילוניות והמפר"ל מבעיתה של ש"ס, כפי שהובעה במו"מ עם הליכוד ולפיה צריכה להינתן לש"ס זכות ההכרעה (או וטו) גם על מינוי ש' הרב הראשי לצה"ל. לנוכח העובדה שחלק גדול מאנשי ש"ס אינם משרתים בצבא, ובשל הפרדת הפוליטיקה מן הצבא, דרישה כזאת היא חסרת תקדים.

ח"כי רצ יחרימו את היו"ר יאיר שפרינצק

גם ח"כי מפ"ם שוקלים לא למסור הצהרת האמונים בפתיחת הכנסת ה־12 ● אברום בורג: להסיר את הכתם מדברי ימי הכנסת

מאת מובה ציטוק ומופר „דבר" בכנסת

חמשת חברי הכנסת של רצ לא ימסרו את הצהרת האמונים שלהם בחברי הכנסת בישיבה התגיגית הראשונה של הכנסת ה־12, משום שמשביע החי"כים יהיה יאיר שפרינצק.

בהודעה שפרסמה הסיעה אמש נאמר, כי הח"כים של רצ ייעדרו מן האולם בזמן ההשבעה ויממרו את הצהרת האמון שלהם בישיבה אחרת.

הח"כים של רצ מסבירים, כי פוליטית ומוסרית אין מצפתם מרשה להם להישבע אמונים, כאשר המשביע הוא 'מרספרינסס' שרעיונותיו הם רעיונות פיגול שאין להשלים אתם ואסור לתת להם לגיטימציה כלשהי במישרין או בעקיפין.

ראש רשימת מפ"ם, חה"כ יאיר צבן יצא בקריאה לראשי כל הסיעות, לפעול במשותף כדי להביא לכך שיאיר שפרינצק, בציג מולדת, לא יהא מי שיפתח את הכנסת ה־12, ישביע את חבריה ויגזל את ישיבותיה עד לבחירת היו"ר הקבוע.

אברהם בורג, שנבחר לכנסת ה־12 ברשימת המערך, קרא אתמול לחברי הכנסת הדצאת ולישב ראש שלמה הלל לעשות הכל כדי למנוע את השבעת חבר הכנסת הבאה על־ידי „בציג תנועת הטרנספר יאיר שפרינצק".

בורג אומר כי יאיר שפרינצק „שניצב על סף הנזעקות, איבד את זכותו להשביע אותי על ערכי הדמוקרטיה, השוויון האזרחי של מגילת העצמאות". בורג הודיע כי הוא ייעדר מטקס ההשבעה בישיבה הראשונה של הכנסת ה־12 וישבע בפעם אחרת.

שלג קל בחרמון

התחממות הדרגתית תהל מחרתיים

מאת שמעון ריים ואריה ארד

שלג קל ירד ביום שישי בבוקר באתרי החרמון, לראשונה העונה. השלג נמס מיד עם הגיעו לקרקע ובאתרי החרמון מקווים כי בעקבותיו יהול לרדת בימים הקרובים כמויות שלג שיאפשרו את פתיחת האתר בחודש הבא.

ביניים, נמסר מאתר החרמון כי הושלמו ההכנות לפתיחת העונה לאחר שהושקעו במקום למעלה ממיליון וחצי ש"ח בשיפוצים וסלילת שני מסלולי גלישה חדשים.

הגשם, שהתחדש אמש, ייפסק הבוקר, אך הקור יגבר והתחממות הדרגתית תחל רק מחרתיים – אמר אמש החזאי דוברט אולינסקי למופר „דבר". „לא צפוי נשם בהמשך השבוע", הוסיף.

אתמול במשך היום כמעט לא ירד גשם, עד שהתחדש אמש בצפון; אולם הגשמים שלשום היו משמעותיים, בעיקר באזור המרכז. בצפון ובעמק יזרעאל ירדו רק כמה עשיריות המיל"מטר נשם. אולם בחרמון היה קר וירד שלג קל. „אינני מאמין, שהטמפרטורות בחרמון יעלו על 0 מעלות ביומיים הקרובים", צופה החזאי אולינסקי.

שלשום ירדו גשמים עזים לפרקים במרכז. בנמל בן־גוריון נלכדו נוסעי „אל־על" לצריך בגשם עז מאוד בעלותם למטוס, עד כי הדיילים חילקו להם נרגנים, השמורים בדרך כלל רק לנוסעי המחלקה הראשונה ומחלקת העסקים. באזור נתב"ג ירדו 25 מ"מ נשם, בפלמחים 17, בתל־אביב 10 ובירושלים 9 מ"מ.

עם הפסקת הגשם הבוקר עוד ירדד הטמפרטורות היום ומחר. מחרתיים תחל התחממות הדרגתית ובימים ד' וה' צפוי מזג־אויר סתווי נעים, מבטיח החזאי אולינסקי.

בישראל צופים ממשל ידידותי שימשיך את קווי היסוד של רייגן

שליח מיוחד מטעם בוש ייצא לאיזור בתחילת כהונתו – ל„בירור עובדות"

מאת דליה רשאל, סופרת „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ממשלו של הנשיא ג'ורג' בוש יהיה ידידותי לישראל, כהמשך לקווי היסוד של המדיניות האזורית-ביטחונית שעוצבו בממשל רייגן. כך מעריך מקור ישראלי בכיר בוואשינגטון, בשיחה עם כתבים ישראליים. להערכתו תימשך גם יחסת שולץ, לפחות עד שיגבש הממשל החדש עמדות ואולי יחמצת משלו. מרכיב הדעיה הבין-לאומית יישמר, במתכונת תוכנית שולץ וכ„צעד מוגדר בלבד לתהליך ולקראת פתיחה בשיחות בילטראליות בין הצדדים בסכסוך, אולם רק לאחר שתושג הבנה בעניין בין ישראל לארה"ב. גם התפיסה של קידום הסדרי הביניים כשלב ראשון בהתנגדות להקמת מדינה פלשתינית.

בלילה, ציין, לא יעמוד הנשיא הישראלי-פלשתיני בראש טולם הפריפריות של הממשל החדש עם כניסתו לכהונתו, אלא אם כן אירועים שיתרחשו באיזור, או יחמצת מדיניות ואמרות שיבואו ממנו, יחייבו את הממשל להידרש לו. בעדיפות הראשונה יעמוד יחסי ארה"ב-ברה"מ, כפי שגם רמז בוש במסיבת העיתונאים הראשונה שקיים, למחרת הבחירות. עם זאת, כבר בראשית דרכו כנשיא (ב־100 הימים הראשונים לכהונתו), יכנה בוש שליח מיוחד שייצא למזה"ת למשימת „בירור עובדות". על כך למד, סיפר, בשיחה עם יועץ בכיר של בוש ומעמד למשרה בכירה בממשלו.

המקור הישראלי ציין כי תגובות בעייתיים לישראל עשויים להיות, עם כניסת הממשל החדש, הסיוע האמריקאי ומכירות נשק לארצות ערב. באשר לסיוע, הסביר כי עשויה להשתנות הגישה הכוללת לסיוע הזה, עקב הקשיים העצומים הצפויים בהתמודדות עם הגרעון התקציבי ומאמץ הממשל החדש לצמצמו – בכל הסעיפים, כולל סיוע החוץ. המקור הדגיש בי עדיין לא קיבלה ישראל, או נציגיה בוואשינגטון כל מידע רשמי, ובנושא לא נדון עמם. אולם לדעתו, בדור שריתים בעניין מתקיימים במסגרת ועדת ההכנה במחלקת המיתון והתקציבים (או.אם.בי.) של הבית הלבן לקראת שנת התקציב האמריקאית 1990, שתתחיל באוקטובר 1989. הנת בנוסף לדיעות על קיזוזים בממשל רייגן להשיג קיצוץ „מקיר לקיר" של תקציב סיוע החוץ שוד לפני סיום כהונתו, ולהייב כבר גם את הממשל הבא. בנושא זה התקיימו דיונים עם שר ההגנה האמריקאי פרנק קרלוצ'י, בעת ביקורו בישראל בראשית החודש. הוא ציין כי קיימים חילוקי דעות בעניין גם בתוך הממשל עצמו ובקרות אחדים מספרים כי שר החוץ שולץ מתנגד לקיצוץ) והעריך כי צפוי מאבק רציני לפני שיוכרע.

באשר לאספקת נשק למדינות ערב, אמר המקור, כי ברגע לא עומדת כל עסקה כזאת על הפרק, אולם אין ספק, לדעתו, כי בשנה הבאה נצטרך להתמודד עמה. „אנו נאבק בכיסוין לראות ולהציג מכירות נשק למדינות ערב מתוך לדיון על האיזון הצבאי האסטרטגי בין ישראל למדינות ערב", אמר. „לא נסכים לראותו במישור הכלכלי, כלומר כמקור ליצירת מקומות עבודה, או בהקשר למאזן התשלומים", הוסיף. הוא הדגיש כי ההקשר היחידי לדיון, לדעת ישראל, הוא ההקשר האסטרטגי-בטחוני ושמירת המאזן ועדיפותה האיכותית של ישראל.

• בעניין האפשרות שארה"ב תעניק אשרת כניסה ושהות לנציגיו אש"ף יאסר ערפאת, אמר המקור הבכיר כי השגרירות הביעה את עמדתה לפני הממשל, ולפיה אין מקומו של ערפאת בארה"ב תוך הדגשת העובדה שהוא עומד בראש ארגון טרור.

לדעת מקורות אחדים בוואשינגטון, אכן צפוי מתן אשרת שהייה מוגבלת, לתוחם הדיר ניידות וכניסתה הקרובה. במקרה כזה, יחמן גם להפיע לפני הפחדים הזיקתי של „המעצה לחיסי חוץ", סטקם משבה בנידיורק, כעין תוליף להחמת „מדיון העיתונות הלאומי" בוואשינגטון שלא יוכל להחמינו, עקב הגבלה הגאוגרפית על תנועתו בתוך ארה"ב.

הפיקד הבכיר ומקורות אחדים בוואשינגטון סבורים כי אין ללמוד ממתן אשרה כזאת לערפאת על מחויבותה של ארה"ב למלחמה בטרור, או התחייבותה לישראל (ס־1973) ביחס לאש"ף, כלומר לא להכיר בו כשותף אפשרי למ"מ ללא מילוי תנאי הכרה בישראל ובמישת הטיטוש בטרור.

המקורות האמריקאים מוסיפים כי במיחוד מחויבותו וידידותו של שר החוץ שולץ אינן מוטלות בספק. אולם הנסיבות של מחויבות ארה"ב לאמנתה עם הארם יגרמו, בכל הראה, לכך שתעניק אשרת שהייה לערפאת.

שרים מתנגדים לגזור עונש מוות

מאת יקיר צור,
סופרו המדיני של „דבר"

הצעתו של שר המשפטים, אברהם שריר, לאפשר הטלת עונש מוות על מחבלים המסורבים במקרי רצח המונים במיחוד, אמורה לעלות היום לדיון בישיבתה השבועית של הממשלה. להצעה צפויה התנגדות בקרב שרי הממשלה. השר יעקב צור הודיע אתמול, כי הוא מתנגד להצעה. לדעתו, לסרות הנסיבות המיוחדות של אותם פיגועים רצחניים, ולמרות הפיתוי להצביע להרג את חיות המרף האוראיות לפיגועים אלו, אין ישראל יכולה להעמיד תליינים שיבצעו הוצאות להורג.

שר המשפטים מציע למנות ועדת שרים לבחון, תוך, משפטים הדיון המשפטי לממשלה, אשר תייעץ כדרג מדיני לפרקליט הצבאי הראשי, באילו מקרים לבקש עונש מוות. מדובר בעיקר במקרים של רצח אכזרי של ילדים ונשים על רקע תבלגי. שריר כבר העלה את הצעתו מעמים אחרות בעבר ובעקבות הפיגוע הרצחני באוטובוס בירחו שב הנושא ועלה. לאחר הפיגוע פנה שר המשפטים, יצחק רבין, לפרקליט הצבאי הראשי, וביקש ממנו לבדוק את האפשרות לבקש הטלת עונש מוות על האחראים לפיגוע.

ש"ס ואגו"י יכריעו היום בין פרס לשמיר

(המשך מעמוד 1)

על־פי סיכום הממליצים על שמיר עד כה, נהנית המשלה בראשות שמיר מ־52 מנדטים, ואילו ממשלה בראשות פרס צברה תמיכה של 55 מנדטים. הצפרות ש"ס אל הממליצים על שמיר תקנה לו וזכ אם „דגל תורה" ו„אגודת ישראל" ישמרו על עמדה גישראלית. אמש נפגש אריאל שרון עם ראשי הנבחרי בנסיון לזכיתם לתמוך בשמיר.

יצוין, כי אפילו ישיג שמעון פרס תמיכה גדולה מזו של שמיר, בזכות לזרכיב ממשלה, אם התנאי האולטימטיבי להקמתה עם אחד, או יותר, מהמפלגות החרדיות יהיה הנחיבות להעביר את חתיקון לחוק „מיהו יהודי", רצ לא תצטרף לממשלה כזאת.

ביום ו' האחרון קיים ראש הממשלה, יצחק שמיר, מרתון של פגישות אישיות עם נציגי כל המפלגות הדתיות-חרדיות, על־פי הסדר הבאי: ש"ס, מפד"ל, „אגודת ישראל" ו„דגל התורה".

לנציגי ש"ס, יצחק פרץ ואריה דרעי, אמר שמיר, כי בעקבות בריאה שעשה הוא יכול להתחייב ש„חוק ההמרה" יוכה בתמיכת 43 חברי גוש הימין, אך לא יתחים אם הח"כים על התחייבות. לדבריו, עצם הנחיתמה של כל השותפים על ההסכם הקואליציוני, שבו „יכלל הסיוע המדבר על תמיכה ב„חוק ההמרה", היא התחייבות המחברת בעד עצמה.

רולטה

(המשך מעמוד 1)

נוסע לכיוון באר־שבע.

באותו זמן הודיעה גידת לטיפול נמרץ מתחנת מד"א בבאר־שבע, שעשתה חבירה עם המאבולנס באמצע הדרך הוזילה את יאיר המתבטס בדמו לתוך המרון של בית־חולים „סורוקה" בבאר־שבע. הוא הועבר למחלקה למיפול נשיתי נמרץ והדאמים עשו אתמול מאמצים רבים כדי להציל את חייו. מכית־חולים נמסר, כי מצבו אנוש.

יאיר לא למד באחרונה בצורה סדירה במסגרת כלשהי ולידידיו סיפר, כי הוא לומד במכללה למיהול בבאר־שבע. פרשת „רולטה" הרוסית הכתה אתמול בתרדמה את ידידיו של יאיר ועדר ובעיקר את ידידיו של יאיר ויצמן.

דבר
DAVAR دبار
המאחד עם לפריחה
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדרוצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המל „דבר" מנים
מפס בהוצ דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156 ,281860 ,298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך גורג 16
בית מאאיה קומה ב
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ 33104

המשטרה תחקור חשדות לאי־כשרות בבחירות

מאת מוטה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הורה למשטרה לפתוח בבחישות בחקירתן של התלונות שהועברו אליו על־ידי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית הנורמים אחרים בנוגע לחשדות על תופעות הנגעות לאי־כשרות הבחירות.

התלונות מתייחסות לעבירות שונות על דיני ענשין ועל דיני הבחירות. „נראה כי ישנה הצדקה לפתוח בחקירה משטרתית בכל תשר לעבירה הפונעת במוהר הבחירות ובכשרותן". חריש הודיע כי יסנה מטעמו פרקלים שילוחה את החקירה ובעוד בשבועיים יקיים ישיבה בלשכתו לשם מתן הנחיות בכל כעיה עקרונית העשויה להתעורר.

בראיון לטלוויזיה הצרפתית

שמיר: לקחת יוזמה – כן; לדבר עם אש"ף – לא

מאת גרשון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – ראש הממשלה יצחק שמיר אמר בראיון לרשת הטניה של הטלוויזיה הצרפתית, כי ישראל תעשה בתקופה הקרובה „במיטב יכולתה" לקחת יוזמות על מנת לפתוח במשא ומתן עם כל הגורמים האמשריים, משום שאין זה נכון שאנו אוהבים סטטוס־קוו. אנו רוצים שלום. לכן, נעשה את כל המאמצים כדי להביע לתהליך משא־ומתן על מנת להגיע לשלום".

שמיר אמר, כי „שום הלטה שתתקבל באלג'יר לא תשנה לגבי המצב האמיתי בארץ". אשר לאפשרות הכרה של מדינות שונות בממלה פלשתינית אמר שמיר: „אינני חושב שממשלה רצינית תיקח ברצינות ממשלה שלא תהיה ממשלה אלא על הנייר בלבד, שתציור הצהרות אך לא תהווה גורם ממשי בשטח". הוא אמר כי הוא מקווה שהימים הקרובים „יעבדו אצלנו בשקט יחסי". משום שמזל האזמים שישנו „נקטנו בכל האמצעים הדרושים ודידע היטב שאנו מסוגלים לעמוד נגד הכל ולשים קץ לכל אלימות".

שמיר אמר כי ישראל נכונה למו"מ ישיר עם שכנותיה הערביות אך לא תישא ותיתן לעולם עם אש"ף „משום שאש"ף אינו רוצה בשלום אלא בהשמדת ישראל".

אחות מ„סורוקה" נהרגה בתאונת־דרכים בקהיר

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר" בנגב

מרים זיידמן, אחות במחלקת תינוקות בבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע, נהרגה ביום חמישי בתאונת דרכים שאירעה בקאהיר. הנסיבות המדויקות של התאונה מרם ידועות, אולם עלי־פי אחת הגרסאות היא נדרסה על־ידי חשמלית.

הלווייתה של זיידמן, בת 50, נערכה ביום ששי בירושלים. נודע, כי זיידמן עשתה במצרים במסגרת סיור פרטי וכי זה לא היה ביקורה הראשון במצרים.

בניה של מרים זיידמן, אמרו אמש כי הם יתבעו מהשגרירות הישראלית במצרים, לחקור אם מותה של אמם לא נגרם על רקע לאומני. לדבריהם, הם אמורים להיפגש הבוקר בעניין זה עם נציגי משרד החוץ הישראלי. „אנו מסילים ספק בגרסה הרשמית שנמסרה לנו שכביכול מותה נגרם בתאונה עם חשמלית", אמרו הבנים.

השגרירות בארה"ב קיבלה הנחיה מירושלים: התנגדו נמרצות לביקור ערפאת

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של „דבר"

משרד החוץ בירושלים הנחה בסוף השבוע את שגריר ישראל בארה"ב, לפעול בקרב פקידי מחלקת המדינה האמריקאית נגד הביקור וכמו כן להנות ולתאם את פעילותן של הקונסוליות הישראליות, בקרב אמצעי התקשורת, הארגונים היהודיים וציבורי יעד אחרים, כדי ליצור להן ציבורי נגד ביקור ערפאת.

בירושלים הערכו אתמול כי במוקד שאלת ביקורו של ערפאת בניו־יורק מצוי מאבק מפעסי בין הסטייס דיפרטמנט ושלטונות הגיבה האמריקאיים לבין שלטונות הארץ. לטענת שלטונות הארץ, מאחר שלאש"ף יש מעבר של משקיף באו"ם, הרי לערפאת זכות מלאה להשתתף בישיבות עצרת האו"ם בניו יורק. השלטונות האמריקאיים, לעומת זאת, דוחים באש"ף ארגון טרור ועל כן הם מבקשים למנוע את כניסתו של ערפאת לארה"ב, בהתאם לחוקי הגיבה האמריקאיים האוסרים כניסה של חבר מארגון טרור לארה"ב.

חשד לשותף נוסף למעילת הפקידה מבנק איגוד

מאת יהודה לוי, סופר „דבר" בירושלים

המשטרה בודקת אפשרות ששותף נוסף פייע לפקידת נידות עדך בבנק איגוד בירושלים רות עמר למעול בכספי הקרתיה לאחר שבאחר המסמכים שנקשר לביקה נמצאה תיומה נוסמת.

ביום ו' הבאה עמר בשנית להאריכת מעצרה ומפקח נובי דובב ממחלק ההונאה של משטרת ירושלים מסר כי המשטרה תחקור את כל פקידי הבנק ועובדיו. עד כה נפלו קודנן למעילה כ־50 לקוחות, אך נמצאו ממבים של 20 אנשים נוספים שלא היו קשורים לבנק המשטרה בודקת אם גם בספם נגנב. החשודה עצמה ממשיכה לא לשתף פעולה. מעצרה הארך ב־15 יום.

לטדי קולק:

תיקון מיהו יהודי יביא לפילוג בעם

מאת יהודה לוי, סופר „דבר" בירושלים

טדי קולק מתנגד לתיקון חוק מיהו יהודי. לדבריו, היעדות לתביעות החרדים תביא לפילוגו בעם ויש בזה גם איום על אחדותה של ירושלים כבירת העם היהודי כולו.

קולק הדגיש כי הפילוג והפיצול שיתהוו עלי־פי כל הסימנים בעם היהודי כתוצאה מן התיקון יביאו גם להתנכרות וחלקים גדולים של היקודה כלפי מדינת ישראל וירושלים.

קולק אמר כי אינו מעלה על הדעת שתנועת העבודה תשקול פעולה לקבלת החוק מיהו יהודי משום שלרבריו צעד כזה מנוגר לערכי הציונות הבסיסיים. „צריך לשמוד על ירושלים כבירת העם היהודי כולו", אמר קולק.

4 נהרגו ו־260 נפצעו באוטובוסי „אגד" מראשית האינתיפאדה

מאת אריה אריך, סופר „דבר"

ארבעה אנשים נהרגו ו־260 נפצעו, מהם 28 נהגי „אגד" מתחילת האינתיפאדה, 1,960 אוטובוסים נפגעו, מהם 14 נשרפו בליל.

לדברי קצין הבטחון של „אגד", שאול הרדוף, מוגנו עד כה רק כמה עשרות אוטובוסים, משום שהקואופרמיב לא קיבל מהמשלה את המימון למיגונם.

באגד" דורשים לתתקין הודאות ודשות לפתיחה באש, כדי שנהגים חמושים יוכלו להגן על הנוסעים ועל האוטובוסים בלי חשש מהחרמת נשקם, ממעצרים ומהעמדה לדין.

אגודת־ישראל: מתלבטים

פרס בפגישה עם פרופ מורדיגר מאגודת־ישראל, ביום ו' – בה החליטו לדחות החלטתם (צילום: יצחק חרוי)

לציון חתימת חגיגות ה־40 למדינה

תערוכת הישגי ישראל נפתחת היום בלונדון

במשך 5 ימים יוצגו מוצרים ישראליים, מאכלים ותכניות בידור • הישגי ההסתדרות – בביתן מיוחד

מאת דליה שרון,
מפורת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד לדבר). – היום נפתחת בלונדון תערוכת „לב ישראל" – התערוכה הגדולה ביותר בבריטניה הקשורה בישראל, והגדולה ביותר מחוצה מחוץ לישראל. התערוכה באה לחגוג את חגיגות 40 שנות המדינה. את התערוכה, שתתקיים באולטמרה פאלאס במשך חמישה ימים, מארגנת ועדה שבראשה עומד מרדור ציין, יו"ר המנבית בבריטניה וממונת אותה הקהילה היהודית בבריטניה במחווה לישראל.

התערוכה תציג, באמור, את הישגי ישראל במשך 40 שנות קיומה. נתיים שונים יציגו את הישגי הרבות, חיגוך ובריאות. בביתן יוצגו קופת־חולים הכללית, משק העובדים, קרנות הפנסיה, קיבוצים ומושבים.

מחד יוערך בינום משותף למנהיגי ההסתדרות, מנהיגי הארגונים המקצועיים הבריטיים ואגודת הקואופרציה הבריטית. דובדי הכבוד בכינוס יהיו גורמן חילים, מנכ"ל הארגון המקצועי הבריטיים, מזכ"ל ההסתדרות שראל קיסר ופר דנים לנראו, ראש ישראלים, ובדוכנים יוצגו למכירה מבחר רחב של מוצרים ישראליים. במשך ימי התערוכה יתקיימו במסגרת התערוכה תכניות בידור ומופעי תרבות. הכניסה תהיה חופשית לקהל. בין השאר ישתתפו לוהקת הריקודים „אורים", שלמה בר ולהקת „הבדיחה הסבעית", מזי מילר, רביעיית הסקסופון של אלברט פיאמנטה, להקת „קולך של יוצאי סדה"ם, המר נתן כהן, ותצג תערוכת הגילומים של דוד רוביצר „עד לתקופה ותערוכת צילומים של פרדריק ברנר, „ישראל 88". כן יתקיימו הרצאות של הארכיאולוג שלי וקסמן.

בביתן הגדול של ההסתדרות מוצגת ההיסטוריה של ההסתדרות, הישגיה ותרומתה לישראל בתחום הרבות, חינוך ובריאות. בביתן יוצגו קופת־חולים הכללית, משק העובדים, קרנות הפנסיה, קיבוצים ומושבים.

מחד יוערך בינום משותף למנהיגי ההסתדרות, מנהיגי הארגונים המקצועיים הבריטיים ואגודת הקואופרציה הבריטית. דובדי הכבוד בכינוס יהיו גורמן חילים, מנכ"ל הארגון המקצועי הבריטיים, מזכ"ל ההסתדרות שראל קיסר ופר דנים לנראו, ראש הקואופרציה הבריטית. נושא הכינוס יהיה „הארגונים המקצועיים ותנועת הקואופרציה לקראת שנת 2000".

הכינוס נחשב למפגש חשוב מאוד להידוק הקשרים בין ההסתדרות הארגונים המקצועיים הבריטיים. הארגונים הבריטיים מכינים קבלת פנים חמה מאוד לישראל קיסר. בכינוס יעלה גם הנושא של ישראל וההסתדרות לאחר הבחירות. הארגונים הבריטיים מגלים התעניינות בנושא זה ומבקשים לראות את ההסתדרות פעלת בביתן מרים לשלום.

נציג ההסתדרות בלונדון יודם ברוילי שלח הזמנות לכל הארגונים המקצועיים הבריטיים (כ־50 ארגונים). דודם המכריע שולחים משלחות לבינום. „השתתפותם נחשבת להישג פוליטי ממדרגה ראשונה, במצב הפוליטי הנוכחי, שבו מצויה ישראל תחת ביקורת חריפה מטעם הארגונים. ההסתדרות מראשמת כאן, בכך שאינה גלחמת כראות להגנת הפועל הערבי ואינה מרשה פעילות ארגונים מקצועיים.

בין הארגונים שרחו את הזמנה לשבוע משלחת, אך ארגוי הפועלים הארגונים השמאלניים המסורתיים: עובדי הכבלה, הנמרים ומכבי האש.

ויצמן בכינוס האיגוד הישראלי לפירסום:

מערכת הבחירות הזו הוציאה שני 'מצליחנים בערבון מוגבל'

מאת חיים מגן

האם מפגש פרסומאיים בהזדמנות של מד קשר מייע למפלגת הליכוד למשוך קולות לצידה? האם מבנה המתחסן של רהיטים יצחק שמיר עזר למשרד בקבלת קולות? מה היו הטעויות הגדולות של מערכות הפסברה של שתי המפלגות? אילו תשדירים פנוי במרכז, ואילו שבו מתבטרה מה באמת הריץ את הבוחר? עניינים אלו ואחרים נדונו בארוחת שקים האיגוד הישראלי לפירסום ביום שישי בבלון פ„הילטון.

בממנרתו, נפגשו קבריסי הפסברה העשייה משני הצדדים, בניסיון למצוא את השגיאות באמצעות ניתוח שלאחר הבחירות. ראש מטה הבחירות של המערך, השר עזר ויצמן, וראשי מטות הבחירות של המפלגות – ח"כ רוני מילוא ונסים זוביל, ישבו לצד הפרסומאים שלהם – אורי סלע, מטעם הליכוד, משה תאומים ואריה רוטנברג – מצד המערך. בנוסף לזהם היו גם נציגי מכוני המחקר – מינה אבנה מ„רוקר" ופרופ' סטיב כהן מ„פרסמה". את האירוע הנחה רן שילון.

נושאים רבים במפגש נתנתים היו לחילוקי דיעות. פרס לשניים: הראשון – „שערכת הבחירות הזו הציאה „שני מצליחנים בערבון מוגבל", כפי שהתבטא עזר ויצמן, והשני – שהיתה תמיהה גמורה בכינוס יעלה גם הנושא של ישראל וההסתדרות לאחר הבחירות. האיגודים הבריטיים מגלים התעניינות בנושא זה ומבקשים לראות את ההסתדרות פעלת בביתן מרים לשלום.

נציג ההסתדרות בלונדון יודם ברוילי שלח הזמנות לכל האיגודים המקצועיים הבריטיים (כ־50 איגודים). דודם המכריע שולחים משלחות לבינום. „השתתפותם נחשבת להישג פוליטי ממדרגה ראשונה, במצב הפוליטי הנוכחי, שבו מצויה ישראל תחת ביקורת חריפה מטעם הארגונים. ההסתדרות מראשמת כאן, בכך שאינה גלחמת כראות להגנת הפועל הערבי ואינה מרשה פעילות ארגונים מקצועיים.

בין הארגונים שרחו את הזמנה לשבוע משלחת, אך ארגוי הפועלים הארגונים השמאלניים המסורתיים: עובדי הכבלה, הנמרים ומכבי האש.

27 ארגונים יהודיים בארה"ב: שינוי מי יהודי יגרום נזק רב

מאת מרים פוקס,
מפורת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – הקהילה היהודית בארה"ב נמצאת מהפפתחו של ראש הממשלה יצחק שמיר לראשי ארבע הסתלגות הדתיות, שניתנה ביום ו', לשיה ישובה חוק מיהו יהודי.

„הפוליטיקאים היהודים אינם קוראים נכון דרך־קבע את בעם הקהילה היהודית. עליהם להבין, שיש גבול לכיוון שתספון הקהילה היהודית" – אמר אמש אלכסנדר שינרלד, נשיא בתי־הבנמת הרפורמיים, בתגובה להערת רובר ראש הממשלה, יוסי אחימאיר, שהתפרסמה ב„ניו־יורק טיימס" ליפה אמר על שינוי חוק מיהו יהודי: „ברור שיהודים יביעו כעס, אבל הם יידעו".

בתגובה על דברי שמיר אמר הרב שינרלד: „אני עצוב על שראש ממשלה בישראל מקריב את אחדות העם היהודי ויסר הבטחות שהבטיח, לפיקח נושא „מיהו יהודי" יפתר ע"י העם היהודי, ולא ע"י הבנסת לשם השגה כת פוליטי".

בתגובה על אפשרות לשינוי חוק השבות פירסמו אמש 27 ארגונים יהודיים בארה"ב הצהרה משותפת הקוראת למנהיגים יהודים בישראל לדחות את הנסיונות לשנות את „הגדרה מיהו יהודי ע"י תיקון חוק השבות, או ע"י קבלת חוק הרבנות.

ההצהרה אומרת, שכל שינוי בחוק „יגרום נזק רב ליחדות התפוצות".

ההצהרה נשלחה ביום ד לנשיא המדינה, חיים הרצוג, לראש הממשלה, נשיא בתי־הבנמת הרפורמיים, בתגובה להערת רובר ראש הממשלה, יוסי אחימאיר, שהתפרסמה ב„ניו־יורק טיימס" ליפה אמר על שינוי חוק מיהו יהודי: „ברור שיהודים יביעו כעס, אבל הם יידעו".

בתגובה על דברי שמיר אמר הרב שינרלד: „אני עצוב על שראש ממשלה בישראל מקריב את אחדות העם היהודי ויסר הבטחות שהבטיח, לפיקח נושא „מיהו יהודי" יפתר ע"י העם היהודי, ולא ע"י הבנסת לשם השגה כת פוליטי".

בתגובה על אפשרות לשינוי חוק השבות פירסמו אמש 27 ארגונים יהודיים בארה"ב הצהרה משותפת הקוראת למנהיגים יהודים בישראל לדחות את הנסיונות לשנות את „הגדרה מיהו יהודי ע"י תיקון חוק השבות, או ע"י קבלת חוק הרבנות.

ההצהרה אומרת, שכל שינוי בחוק „יגרום נזק רב ליחדות התפוצות".

ההצהרה נשלחה ביום ד לנשיא המדינה, חיים הרצוג, לראש הממשלה יצחק שמיר, ולשר החוץ שמעון פרס.

בסוף החודש ישלחו הארגונים משלחות, אשר תימנה עם מנהיגי המפלגות בישראל. בין הארגונים שחתמו על ההצהרה הזאת, הליגה נגד השמצה, „בני ברית", הוועד היהודי האמריקאי, הארגונים רבים נוספים.

למרות שוודעית הנשיאים לא הגיבה על האפשרות לשנות את הגדרת מיהו יהודי פירסם יצחק ראש הארגון, מרדיס אברם, הצהרה פרטית ובה הוא קורא „לבל נהפוך להיסמדים ולבל נגיב בפזיזות. הצעות לשינוי חוק השבות הוצעו פעמים רבות לפני כן, ולא מצאו בעבר".

לדבריו אין ועידת הנשיאים נוקטת עמדה נוכח האפשרות לשינוי חוק השבות מתוך אמונה בדמוקרטיה הישראלית. אך כמשקיף פרטי אומר אברם, שכל שינוי בחוק יגרום מחלוקת שתגיה לה משמעות עמוקה.

המומים וכואבים אנו מודיעים על מותו הפתאומי של

דודו הראל

על מעוד הלויה תבוא הודעה.

אמו: רבקה הלפרין
אחיה: חיימוקה ומולי
ומשפחותיהם

מגמה לקבל החלטה 242 „עם הסתייגויות"

(המשך מעמוד 1)

בין ראשי הקבוצות הפלשתיניות המשתתפות במועצה באלג'יריה הוא בתוספת הוכחת הפלשתינית להגדרה עצמית, ובפי שהרבר מופיע בחלטות או"ם האחרות, ואת כבסיס להמרר מדיני. לנוסחה זו מתנגדים קבוצה קטנה של נציגים בתוך הפתח וכן ארגוני השמאל בראשות נאיף חוואתמה וג'ורג' חבש. חוואתמה הציע נוסחה אלטרנטיבית הנורמת שאש"ף מקבל את החלטה 242 יחד עם שאר החלטות הא"ם הנוגעות לעניין הפלשתיני. החחלטות אלה מרבדות בין השאר על זכות הפלשתינים לכונן מדינה משלהם בראשות אש"ף, ועל זכות הפליטים לשוב לבתיהם.

חבש מתנגד לשתי הנוסחאות גם יחד וטוען שחודעת הסיכום המדינית של המועצה לא צריכה בלל להתייחס להחלטה 242, אלא רק לנכונות אש"ף להשתתף בוועידה בינ"לאומית בעלת סמכויות על בסיס כל החלטות הא"ם.

בשלב זה נראה שהמועצה הפלשתינית הנוכחית אכן תאמץ נוסחה מדינית המתייחסת בחיוב להחלטה 242 על בסיס של פשרה בין שלוש הנוסחאות הנזכרות לעיל. בדיוני המועצה הפלשתינית נוכח אתמול ראלד עבו ארגאבו בנו של הנשיא המצרי המנוח גמאל עבד ארגאבו, העומד בראש ארגון הנוער המצרי שרצה שני ישראלים בקאהיר ושסרב לחזור למצרים כדי לעמוד לדין על פעולות ארגונו.

(המשך מעמוד 1)

גודמי בכתוב מסרו, כי במהלך פעולות אלה נעצרו כירש כלבר עשרות צעירים. מקורות ערביים דיברו על מעצרים גדולים בחרבה ובנצרו, כי ברצועת עזה כלבר נעצרו יותר מ־150 צעירים.

כדי לפקח על ביצוע הוראות וחילים לאוכלוסיה הופעלו מסוקים והוקמו מאות תצפיות על גגות הבתים בכל רחבי השטחים. בת־ספר רבים נתפסו על־ידי יחידות צה"ל, כדי לשמש מפקחות ולשכן בהם את החילים.

ביום שישי בבוקר הקפידו הכוחות למנוע יציאה של כל תושב מקומי מן השטחים לירושלים, כדי למנוע השותפות גדולה במיחוד בתפילה במסגד אל־אקצה.

הצעד על רצועת עזה עבר בסוף השבוע בשקט מחלט. לפני כניסת העוצר נפצעו באיזור ארבעה מפרי סדר ובשבת נפצע מפר עוצר אחר. מקורות ערביים מסרו על שישה פצועים בעזה אתמול.

מאז ליל שבת בשעה 9.00 נתונים כל תושבי הרצועה, כ־630,000 איש תחת עוצר. כוחות הבטחון הטילו עוצר במטרה למנוע מהתושבים את האפשרות לעדוך הפגנות או לנקום צערים אחרים לציון התכבסות המועצה הלאומית הפלשתינית. התושבים, שאתמול לא נתנו מהפטקה כלשהי בעוצר לצורך הצטיידות, מעריכים שהוא יימשך ארבעה ימים. לדבריהם, הם היו מודעים לאפשרות שיוטל עליהם עוצר.

הכניסה והיציאה מרצועה האלה נאסרו. הסיקור העתונאי אפשרי בתוכה רק באישור וחסות הצבא. באיזור רוכזו כוחות צבא רבים. היחידות והחילים קיבלו הוראות לרכא במחירות כל נסיון להפרת סדר.

מיריעות שהגיעו ביומיים האחרונים מעזה נמסר, כי במקומות מסוימים נתקל הטלפנים. כן נמסר, כי חילים מוצאים תושבים לניקוי רחובות ולמחיקת סיממאות מהקירות.

במשך שעות הלילה שבין המישי לשישי הרסו כוחות הבטחון את מרבית בתי המחבלים של הג'יהאד האסלאמי וחזבולה בחל ריס ו'ל דמרסו שפיר. שבעה בתים נהרסו ובית שמיני נאטם. הבית התשיעי לא נהרס עדיין.

תושב נרדה חשוד בפציעת שני נערים ערבים

תושב נרדה חשוד בפציעת שני נערים ערבים מן הכפר ארסוף בירושלים, בתגובה על בן שמסגיתו נופצה. הוא נעצר ושוחרר בערבות בתום חקירתו ואחרון נלקח לבריקה כליסטית.

ביום ו' אחה"צ דוחת מבית"ח מוקסר שעל הר הזיתים על נער בן 12 שהובא מצוע בבמנו מירי. לחוקרי המשטרה שהגיעו למקום סופר, כי נער נוסף שהובא עימו סופל ושוחרר. בניתות הצא מבטנו כדור בקומר 9 מ"מ, בנראה של אקדח.

בבדיקה ביומן המשטרה על הפרות סדר נמצא, כי בשעה 11.30 ריוון תושב נרדה, בן 46, כי בעת שנסע יחד עם אשתו בשכונה נרגמה מכוניתם באבנים ושמשתה נופצה. בדיוות לא נמסר כלל על ידי.

דבר 2

יום ראשון, ד' בכסלו תשמ"ט, 13 בנובמבר 1988

חיפה העלתה את ביתר ת"א לביסאך

חלוץ הרכש מהפועל חיפה, אלי בן־אמו, הבקיע את שער הנצחון לזכות בית"ר ת"א מול הפועל פ"ת (0:1) ואילו מכבי חיפה גברה בנתניה על המוליכה היוצאת (1:3) ■ זהו הפסד שני רצוף ל„יהלומים" שצנחו למקום הרביעי

מכבי חיפה – מכבי נתניה 1:3

ארבעה שערים ושני אדומים

מאת דוד בכר

מכבי חיפה הדהימה אתמול את המוליכה הלאומית, מכבי נתניה, כשהפכה פיגור 1:0 לנצחון חוץ משכנע 1:3, תוך כדי הפגנת כדורגל משוכלל, סכני ועשיר באירועים. הכבוד על הסימפוניה המרשימה היה הקשור הצעיר, ראמן עסר.

עסר היה הבולט במגרש והיה מעורב בכל שלושת השערים של קבוצתו. נתניה איכזבה אתמול לכל אורך המשחק, למעט כמה רגעי פתיחת המשחק. שחקניה היו עצבנים מאד, אישים ולא מרוכזים. היחיד ששמר על רמה נאותה היה השוער יעקב בלדב, שמילא את שערו מצרה גדולה יותר.

להמקוטי־ים פתחו בסערה. דקה 7: רוני לוי מגיע למצב נוח, אך בעט החוצה. עוד דקה חלפה והיציעים התרוממו. יגאל מנחם בפעולה היחידה המצלחת הגביה כדור קרן, השוער הורוד אנטמן התרומם ואיגרף חלושות לרגלי פול ריידיס „סינה", ששלח מ־18 מ' כדור ששוה פנינה. 0:1 מעולה.

החיפאים לא נבהלו. הם יצאו להתקפות מהירות עם מספר רב של שחקנים, דבר שהכיח כי הם בכושר גופני טוב. עסר וקלינגר סיפקו בדוריים טובים לחלוצים. שער המשוואה לא איחר לבוא. 15: עסר הגביה לעבר רחבת נתניה, כלדב הדף וצדוק מלכה רחק מקרוב פנימה. 1:1.

חיפה המשיכה לתת את הטון. 36: אדסלי שלח כדור עוסק סצדיין לעסר, שחדר לרחבה ומ־14 מ' אלבסונית בעט כדור אדיר לפינה הנגדית. 1:2.

לאחר ההפסקה ניסו הנתניתים לחולל משהו, אך ללא הצלחה: הם הדגמו במסירות רחוב חסרי תכליח. רקה 55: הרוקה כפולה של יגאל סנחם מנתניה ויוסי קרמר מחיפה, לאחר אירוגת של הקהל דוחגבדב. המשחק הופסק לכמה רגעים מרתחת. אל"כ המשיכה חיפה לתקוף. 66: ארמלי פרץ לבדו, ראה את כלדב יוצא, הקשית מעליו אך גם מעל המשקוף. 10 דקות אח"כ נחתמה התוצאה. שוב היה זה עסר, שהגביה כדור לרחבה וארמלי נגח באמנות ליד הקורה ופנימה. 1:3 לחיפה.

● שייגי פרינגנבוים, מאמן נתניה: שיחקנו בלי שחקנים הדסים. כשמחפשים רק לתקוף אז קורה שספסידים. קרה לנו פנצ'ר עם עזיוני שנמצא. הוא היה אמור לשמור על עסר. דראפין ושמעון סנחם לא פוגעים מאז הניעו לנבחרת. אנו לא במשבר, נחזיר את הנקודות בפ"ת.

מכבי ת"א – שמשון ת"א 1:1

חצי יומולדת שמח

מאת שמואל קליגר

לשם שינוי נהנינו גם מהמשחק המרהיב של רמת־גן שלא היה כל כך במרכז ההתעניינות בגלל טיקוט שמשון ומכבי ת"א רוחק מהגמרת. תתיקו 1:1 משני פנדלים קצת איכזב, שכן מאירועים רבים בפרס לאחר המחצית אפשר בהחלט היה לצפות לניצחון של אחת הקבוצות השאפתניות.

כמו במשחק הראשון גם במשחק זה היתה המחצית הראשונה החלשה יותר וכמעט לא הין מצבי הבקעה לשתי הקבוצות. השחקנים הפגינו אמנם מרץ רב וחלמו הרבה, אך זה היה על חשבון הריכוז דבר שפגם במיוחד בפעולות החלוצים.

לאחר ההפסקה היה שינוי מסויים כשחקניו הקבוצות עשו מאמצים רבים להשיג הכרעה. קבוצת שמשון ת"א היתה קרובה יותר לזה כאשר בדקה ה־70 הכשל וחתיך השחקנים ניתי דשתי בתוך הרחבה. הוא בעצמו בעט את העונשין מ־11 מ' וזה היה ל־1:0 לטובת שמשון. ועכשיו הפניתו את המבט לעבר השער השני. גם שם ראינו פנדל. יפתח הלוי השכיב את מוסי איזנברג בתוך הרחבה ויצחק זוהר מוליפו של חיים גולדברג בעט את הפנדל. 1:1. ואנו סברנו כי מכבי ת"א ושמשון, אף בי אינן יכולות להיות מרוצות מנקודה אחת נוצאות, שתיהן ברדך הנכונה להתגרשות.

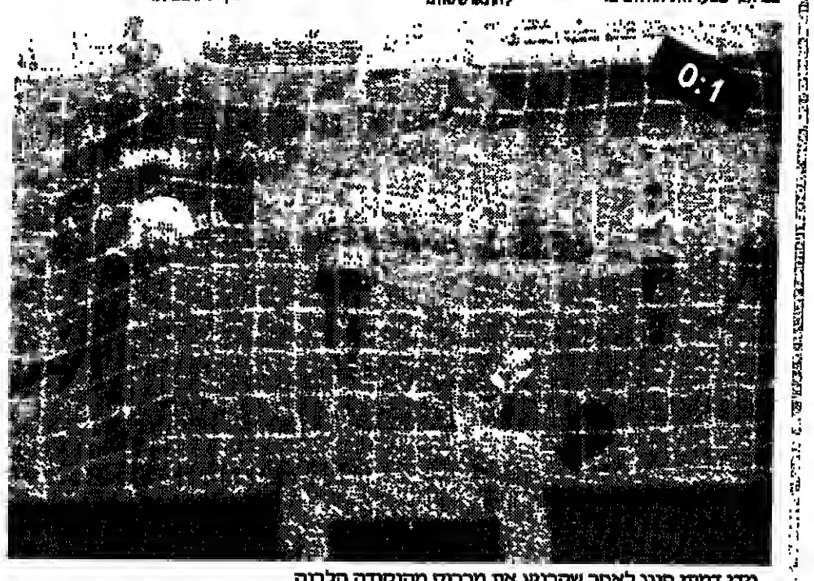

גידי דמתי תוגג לאחר שהכניע את מרכוס מהנקודה הלבנה.
התשובה של יצחק זוהר ממכבי ת"א, גם היא באה מהנקודה הלבנה. רק חצי שמחה ביום ההולדת ה־37 של דמתי. 1:1 בסיום (צילום: א. קנפר)

בית"ר ת"א – הפועל פ"ת 0:1

בן־אמו ת"א למקום הראשון

מאת שמואל קליגר

ובכן, כבר לא צריך לשפשף את העיניים כדי להאמין: שחקני בית"ר ניצחון 0:1 על הפועל פ"ת ועכשיו הפכו שחקני המנורה מת"א להיות מסרה לכל הקבוצות האחרות המבקשות לנשלה טרכשה הזמני כסולכת הסגלה.

משחק הצטרת מול שתייס מהקבוצות היותר טובות בכדורגל הישראלי בימים אלה לא השביב אמנם רצון מבחינת רמתו אך זו אולי גדולתה של מארחת המשחק המוקדם ברמת־גן שגם במשחק לא בל־כך גדול היא יבולה לסיים כשמלוא השלל בידה.

במיוחד איכזבו אירועי המחצית הראשונה כאשר שתי הקבוצות לא הגיעו כמעט למצבי הבקעה. עיקר המשחק התנהל במרכז המגרש, שיטה זו היתה יותר לטובת הפועל פ"ת „שהצילה" בעמדת „החור" את החלוץ המסוכן ניר לוין. למגינת לבו היתה הגנת בית"ר הבוגרת והשקולה במיטבה ולא נתנה כל סיכוי לחלוצי פ"ת.

המחצית השניה הראתה שיש לבית"ר ת"א גם חלוצים. יוון כהן במהירותו, נסים כהן ביכולת וריכוז המשחק וישראל מאיה בבידיות נתנו את הסוף והפעילו לחץ ניכר על שערו של דפי כהן הפ"ת. ברקה ה־53 בעט יוון כהן הפעלתן למשקוף. גם הרקות הבאות הגיעו את יוון כהן במיטבו ובמיוחד ברקה ה־64 כאשר יוון כהן נגח הרוצה מעמדה קרובה.

שער הניצחון הנבקע ברקה ה־76. המחליף יצחק אימומדלי בעט מרחוק והשוער חילץ בקשיי לקרן. את כדור הקרן הרים ניסן כהן. הכדור נהדף ע"י הגנת פ"ת לעברו של אלי בן־אמו שוחזיר את הכדור במהירות במהירות לתוך השער. 0:1.

הרקות הבאות מצאו את הפועל פ"ת בנסיונות להשיג שוויון, אבל למעט מצב מסוכן של המחליף דני גיראון ברקת הסיום כשגנח מססר לידי השוער. הבית"ר המצויין אריה חביב, לא הראתה אתמול הקבוצה המלכסית את נחת ורדה. בית"ר ת"א בראש הסגלה הלאומית ובכר. הוחלנו להתרגל לרעיון.

הפועל טבריה – בית"ר י"ם 0:1

ברוך בואך, עודד

מאת אבי גבאי

הפועל טבריה השיגה סוף סוף את נצחונה הביתי הראשון, רווקא במשחק קשה „על הנייר" מול בית"ר ירושלים. הטבריינים נתנו והצגה מרהיבה ואחריהם הרבים והשרופים רוו נחת.

שחקני טבריה פתחו את המשחק בסערה ותקפו ללא הרף את שערו של גינצבורג. ברקה ה־19 העביר מרוך מגן כדור מטרכז השדה לעמוד באגף הימני. עמוד הגביה, גינצבורג הדף בקצות אצבעותיו לפני שמכבס רחוק מקרוב לרשת. 0:1. בסיום הסתבר שזה היה שער הנצחון היקר.

בפתיחת המחצית השניה נראה היה שהבית"רים חזרים לתמונה, אך לאחר 10 דקות סובות נסונו שוב והשליטה עברה לרגלי המקומיים. רק עמידה איתנה של שוער הבחורת גינצבורג, מנעה יתרון גדול יותר לזבות טבריה. ההחמצה הגדולה: עשור בעט מקרוב לקורה והדרוק מהרחבה.

ברקה ה־88 בעט עופר רן הכדור נגע ביד מגן בית"ר. ליפקוביץ כבר שרק פנדל, אך כשהכל התכוננו, ביטל השופט את הפנדל בטענת נבל, לאחר תגייצות עם קונו.

הפועל יים – צפרירים חולון 0:1

סוף סוף מיקי קם

מאת עידו נרונר

חלוץ הרכש של הפועל ירושלים, מיקי בן־שטרית, התאקלם בקבוצתו החדשה. משחק מצריין שלו פלוס שער נצחון מרשים העניקו לירושלמים נצחון ביתי חשוב ו־3 נקודות יקרות מול צפרירי חולון, שהפתיעו לטובה בשחקים האחרונים.

ירושלים, ללא ריין ונחמיאס המורחקים, הצינה משחק הגנה אחרי, בשג'רב' נעדר בצמד הבלמים שפירא וכהילה. הקישור היה נרפה, אך החלוצים בן־שטרית ואסיאג עשו לבדם את מלאכת התקפה. צפרירים איכזבה וסגרה את המשחק. רק ברקות הפתיחה של המחצית הגנה: סמוך לסיום עמדה למתקפות בנסיון להשוות.

רק דגל מסיימת סנעה מהירושלמים ביטוש כבר במחצית הראשונה הכובה שלה. בפתיחת המחצית השניה פרץ רמתי ובעט לקורה ואלי כהן פרץ שוב, אך נדבר דינק היטב הדף. ירושלים חזרה ללחוץ וברקה ה־60 פרץ המחליף עופר יחזקאלי באגף הימני, הרים לרחבה ובדסטרית הבלתי סבוסה נגח בר־יקות פנימה. 0:1.

בסיום ניתנו עוד הזדמנויות לאסיאג ויחזקאלי, אשר החסיאו מקרוב.

מכבי חיפה – מכבי נתניה 1:3

ניתוח שלאחר מחזור

אריה קרמר, יו"ר מרכז בית"ר:

בית"ר תל־אביב בדרך הארוכה והקשה לתואר

עכשיו, אחרי הניצחון של בית"ר ת"א על הפועל פ"ת, והפסד נתניה לחיפה ואחרי 9 מחזורים יש לבית"ר ת"א הסיכוי הריאלי ביותר להיכנס על 6 קבוצות הפלייאוף בעוד העונה הסדירה. עד לשלב זה יש עוד 15 משחקים. הדרך עוד ארוכה וקשה.

הקהל בית"ר ת"א היא קבוצת צמרת לכל דבר. רכש מעניין. שוער מצטיין כמו אריה חביבו ליכרו מצטיין כמו יוון פרסלני, מבקיע שערים אלי בן־אמו, שהוא מלך השערים הנוכחי – עם 3 שערים. נוסיף לזה את ניסן כהן שחזר בהחלט הפרי ואת ניסים כהן שעל אף בילו המבוגר הוא אחד השחקנים הטובים בליגה. יתר השחקנים מתוצרת בית.

הנהלה מצויינת בראשות ארצי בן־יעקב ומאמן מצויין, יצחק שום. כל אלה מתאחדים לגורמים שהביאו, בצדק את בית"ר ת"א למקום הראשון.

עכשיו הביאה הזיכרות של בית"ר ת"א לכאב ראש רציני של ההנהלה והפטרונים. מהיכן לוקחים כסף כדי לסמן את מסע הכאלזות?

אינני חושב שזה סוף פסוק. יש קבוצות סובות בליגה כמו נתניה, חיפה, בית"ר ירושלים, באר־שבע, פתחתקוה. אבל, לדעתי יש לבית"ר ת"א סיכוי יותר טוב מהן להימנות על קבוצות הפלייאוף העליון.

מכבי ת"א היא האכזבה הגדולה ביותר. עם הרכב כמו של מכבי משיג רק 7 נקודות, ובכן זו אכזבה. הפועל ת"א גם היא אכזבה. אמנם, עם כל המשברים שהיא עברה, איננו יודע מה קורה שם. הכדורגל הישראלי נבחן כשחקי הקבוצות הללו נמצאות בצמרת.

אני לא מבין מה קורה בבית"ר ירושלים. בתחילת העונה ריסרו על הקבוצה הזו כמועמדת לאליפות. אני לא מבין איך הם טפסידים. אותו הדבר לגבי בר־יהודה שמרס ניצוח.

הבעייה של הכדורגל שלנו היא ביצעים ולא על המשמת. צריך להחזיר את הקהל למגרשים. אם למשחק של שתיים מהקבוצות היותר טובות של הכדורגל הישראלי כמו בית"ר ת"א והפועל פ"ת מגיעים פחות מ־4000 צופים זה מצריך מחשבה. מה עושים כדי להחזיר את הקהל.

אני מקווה שבעונה הבאה עם 12 קבוצות ועם דרים נראה גם יותר כדורגל וגם יותר צופים ועד שנגיע לזה נעבור דרך ארוכה וקשה.

שמואל קליגר

נבחרת המחזור

ירוני גרבוי (הפועל יים)

איתן אהרוני (מכבי חיפה) | ניר קלינגר (מכבי חיפה)

אייל דן (הפועל פתח תקוה) | שלמה אילון (באר־שבע)

נסים כהן (בית"ר ת"א) | ראובן עמר (מכבי חיפה) | אלי בן־אמו (בית"ר ת"א)

מיקי בן־שטרית (הפועל יים) | גידי דמתי (שמשון ת"א) | עודד מכנס (הפועל טבריה)

היציע המרכזי

הדבר הכי יפה: האיצטדיון, אבל, גם הא בסכנה...

מאת יצחק שתיל

אתמול חזרנו לאיצטדיון רחב הידיים, בדמות בן, לאחר העונות של חודשים מספר. הסיבה: משחק הליגה בין בית"ר ת"א והפועל פ"ת, הנידוע להיות נושא מרוח זה. אם אפשר „לחזור" הרי היה לנו גם משחק דרבי „קטן" בין שמשון ומכבי ת"א.

ובכן, לגבי ידי, בתחשב בעובדה כי המשחק האחרון שראיתי היה משחק הגמר באליפות אירופה, לא היו לי ציפיות גדולות. ואמנם, סוב שכך חשבתי. לכן לא התאכזבתי. ודבי הגישה לא שהו לא לשוהבה גם לא לרעה. סתם וציה מבלגנת, הגם שנדמה לי שוהו שוטרים בסביבה. אבל, לטרבה הסוף אז הנער הרי רק כ־2500 צופים היו במגרש, כך שדרכי הגיבה היו מחת פרוכלמטיות מאשר אילו היה מספר כפול של צופים.

חוויה נעימה היה המשחה עצמו. מישהו מבין העתונאים הזכיר מגרש זה אז אחד באירופה, וכולנו פיהגנו לו, למגרש לכולנו. עד לסיומו של המשחק השני, יש לנו פיהגון נוסף: לקבוצה המנצחת בית"ר ת"א, אשר בטום שליש הליגה הסולכה בראש טבלת הליגה, משערו של הסולדיר במבלת המבקרים אלי בן־אמו. חוץ מזה אנו לא אנשי בשורות.

העובדה שתנועת ש"ס תהיה בכל מיקרה בקואליציה העתידית, הועלה חשמת לגבי הכשר משחק כדורגל בשבתות. באיצטדיון ר"ג. ובכן, לידיעת מעצת חכמי ותורה של ש"ס: לא היה כדורגל, זה לא כדורגל, ואל תאמרו אם מישהו יסמר לכם בי היה כדורגל בשבת. זה לא זה. סדי להסיר ספק, בעוד שבעיים יתקיים מחזור ליגה נוסף. בראי לשלוח את אותו צוות כתשדירי הבחירות והבריז בטקולה מחולים, מחולים, מחולים, ותראו שאותן קריאות ותשמעה. בליגות הכדורגל מאנגליה, איטליה, גרמניה, בליגה הנרשת נבחנים.

במחזור הבא

כפר־סבא – בני־יהודה
צפרירים – הפועל ת"א
מכבי חיפה – הפועל ים
הפועל פ"ת – מכבי נתניה
שמשון ת"א – בית"ר ת"א
בית"ר ים – מכבי ת"א
באר־שבע – הפועל טבריה

תיחוש הכוכן

1.	באר שבע – כפר סבא	×
2.	טבריה – בית"ר ים	1
3.	מכבי ת"א – שמשון	×
4.	בית"ר ת"א – הפ. פ"ת	1
5.	מכ. נתניה – מכ. חיפה	2
6.	הפועל ים – צפרירים	1
7.	הפ. ת"א – בני־יהודה	×
8.	הפועל יהוד – וורה	2
9.	הפועל בת"ים – לוד	×
10.	מכבי עמיחי – שעריים	×
11.	הפ. חיפה – ב. נתניה	×
12.	מכבי פ"ת – הפ. ר"ג	2
13.	מכבי יבנה – סמרה	1
14.	בית"ר רמלה – יפו	2

מלך השערים

1. אלי בן־אמו (בית"ר ת"א) 5
2. ניר לוין (חפר. פתחתקוה) 4
3. יגאל מנחם (מכבי נתניה) 4
4. אמיר ארמלי (מכבי חיפה) 4

כוכב השבת

ראובן עמר ממכבי חיפה. הנער הכשרוני הזה ממשיך להפגין יכולת גבוהה ונהפך יותר ויותר לאחד הבריגים החשובים ביותר של מכבי חיפה. ביחד עם הבית־לאומי ניר קלינגר, מושך עמד בחומי מרבו השדה. נייחותו, הטכניקה שלו וראיית המשחק מסבירים בי צומח מקפוטתיו מכבי גדול. ציונו – 8.

„מלך השערים", אלי בן־אמו מבית"ר ת"א ב„צבת" שחקני הפועל פ"ת, גיל סאבו (15) ועוז אליה. בית"ר ניצחה 0:1 (צילם: א. קנפר)

בלט אוירי מרתק במשחק המרכזי בו ניצחה ביתי"ר ת"א את הפועל פ"ת (צילם: א. קנפר)

הפועל ת"א – בני־יהודה 1:1

בני־יהודה: עוד כמעט

מאת יוסי משורר

הפועל ת"א, במשחק חלש ונרפה, הצליחה להשיג תוצאת תיקו בבלומפילד מול סונרת הסכלה, בני־יהודה, שנותרה עדיין ללא נצחון ליבה.

במחצית הראשונה התנהל משחק מעט מצד שתי הקבוצות. עד לדקה ה־38 לא ראינו הרבה. ואז, הוחיק דמי לוי ניצל כדור דוחב של יוסי מרד, ובעט מ־5 מטרים פנימה. 0:1 לבני־יהודה ודיה נצחון בכורה באויר.

במחצית השניה חל שיפור במשחקה של האלופה (הזכרים?) הפועל ת"א, הישיפור סלל את הדרך לשער המשוחה והשאיר את הנצחון בגדר חלום עבור הסכנה.

דקה 67: כדור תועה הגיע למוריס ואנו, שניצב חופשי מול אסיאג. בעיטה, השוער הדף ועל הריבאונד השתלם לנדאו שרחק פנימה. 1:1. שער ראשון לחלוץ הוחיק לאחר תקופה ממושכת.

עד לסיום תקפו האלופים, אך החמיצו שוב ושוב. הגריל לעשות „שחקן השנה", אלי כהן, שבעט מ־5 מטרים לשחקים.

בלעדי

הפועל ים – צפרירים 1:0 (0:0)

● מיקי בן־שטרית (60)
ציון המשחק: 6
המצטיין: מיקי בן־שטרית
המאכזב: מרקו בן־בריוך
שופט: יהושע לוזה
צופים: 2000
איצטדיון: יסקא
★ הפועל ירושלים: נ'רבי 6; תארסמן 5, שפירא 6, כהילה 6, בסון 5; אוחנה 5, עמר 5, ש. מלכה 3, ששון 4 (חזקאלי); בן־שטרית 7, אסיאג 6 (מזרחי).
★ צפרירים חולון: ביטון 5; סליאס 3 (אהרונוב), יעקובי 5, אלי כהן 6, מכלוף 6; פרחן 5, רמתי 5, בן־בריוך 6, ר. הלל 5; שקרוקה 6, מנסר 4 (מס).

הפועל ת"א – בני־יהודה 1:1 (0:1)

● רמי לוי (37)
● גיל לנדאו (67)
ציון המשחק: 5
המצטיין: אלמר מרמה
המאכזב: אלי כהן
שופט: צבי שריר
צופים: 2000
איצטדיון: בלומפילד
★ הפועל ת"א: סליאס 5; אדמה 4 (לנדאו 3), קרביאן 5, מגל 5 (מוסטרל 5), הרשליקוביץ 4; אפרתי 4, מוסה 6, סיני 5, אלי כהן 4; ואנו 5, ר. שמואל 4.
★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 4 (מליחי 3), שרעבי 5, פרי 6, מנסור 4; רמי לוי 6, בן־חיים 4, מרד 3 (וייצמן 3), ר. מאיר 5; שידי 6, מנחם 3.

הפ. טבריה 1 (1) – בית"ר ים 0 (0)

● עודד מכנס (19)
ציון משחק: 8
המצטיין: אייל דן
המאכזב: אורי מלמיליאן
שופט: חיים ליפשיץ
צופים: 3500
איצטדיון: טבריה
★ הפועל טבריה: אלטר 6; אמסטל 3 (נעים כהן 5), אייל דן 7, אדרי 5, עשור 7; יעקב לוי 6, ב. מגן 6, אברהמוביה 6, שיגו 6; עמוד 6 (שפר דן), מכנס 6.
★ בית"ר ירושלים: גינצבורג 5; אבי כהן 6, אוחלאי 6, אשש 5, בני כהן 5; מלמיליאן 4, שוורץ 4 (ס. מלכה 3), קדוש 5, יאני 4; חקמן 5, פרשלוס 4 (מגרדשולה).

מכבי חיפה 3 (2) – מכ. נתניה 1 (1)

● צדוק מלכה (15), ראובן עמר (36), זאהי ארמלי (76)
ציון משחק: 6
המצטיין: נסים כהן
המאכזב: יוסי אדרי
שופט: עמיחי קליין
צופים: 2500
איצטדיון: רמת־גן
★ בית"ר תל־אביב: חביב 6; אשבורים 3, פרסלני 6, עמר 5, אבן־צור 5; נסים כהן 6, ניסן כהן 6, מאיה 6, אדרי 4 (אוסידלי 6); בן־אמו 6, יוון כהן 6.
★ הפועל פ"ת: רפי כהן 5, גיא לוי 3, אלון 6, דוד לוי 6, קרשוילי 6; מוחפוד 6, אליה 5, סאבו 5 (ניזאוו), קיסיס 6; מליקס (סמון), לוין 6.

בית"ר ת"א 1 (0) – הפועל פ"ת 0 (0)

● אלי בן־אמו (76)
ציון משחק: 6
המצטיין: נסים כהן
המאכזב: יוסי אדרי
שופט: עמיחי קליין
צופים: 2500
איצטדיון: רמת־גן
★ בית"ר תל־אביב: חביב 6; אשבורים 3, פרסלני 6, עמר 5, אבן־צור 5; נסים כהן 6, ניסן כהן 6, מאיה 6, אדרי 4 (אוסידלי 6); בן־אמו 6, יוון כהן 6.
★ הפועל פ"ת: רפי כהן 5, גיא לוי 3, אלון 6, דוד לוי 3, קרשוילי 6; מוחפוד 6, אליה 5, סאבו 5 (ניזאוו), קיסיס 6; מליקס (סמון), לוין 6.

מכבי ת"א 1 (0) – שמשון 1 (0)

● יצחק זוהר (75 מ־11 מ')
● גידי דמתי (70 מ־11 מ')
ציון המשחק: 6
המצטיין: גידי דמתי
המאכזב: שבתאי לוי
שופט: יצחק בן־יצחק
צופים: 3000
איצטדיון: רמת־גן
★ מכבי ת"א: מרכוס 6; מיטה 5, אבי כהן 6, שמעונוב 6, בוסל 5; צרפתי 3 (דריקמן), לולו 6, בלדברג 6 (זוהר 6), איוניר 5; מליקה 5, בראל 3.
★ שמשון ת"א: הדר 6; דוארי 6, גרדה 6, אור כהן 5, הלוי 5; הלל 6, שמעונוב 5, עוברה 6, מזרחי 5; רמתי 6, ש. לוי 5.

באר־שבע 0 (0) – כפר־סבא 0 (0)

ציון המשחק: 4
המצטיין: שלמה אילון
המאכזב: יובל אוחנה
שופט: רחמים שאשר
צופים: 3300
איצטדיון: באר־שבע
★ הפועל באר־שבע: א. רחמים 5; בן־חמו 3, אילון 6, חידי 3, גהן 5; אלימלך 3, עוזר 4, צרפתי 4 (סכפורטס 5), אוחנה 4 (מכואלי 4); ביטון 4, אבישן 4.
★ הפועל כפר־סבא: סמיר 3; בדיין 4, מיטן 5, רבינוביץ 4, א. הלל 4; בלילי 4, מבכל 4 (בלנדר), יפה 3, פולבר 4; מימוני 4, נהר 4 (שחסן).

הטבלה הלאומית

	הקבוצה	משח	נצ	תיק	הפס	שערים	נק
1.	בית"ר תל־אביב	9	5	3	1	8–4	18
2.	מכבי חיפה	9	4	5	0	13–6	15
3.	הפועל באר־שבע	9	3	6	0	7–3	15
4.	מכבי נתניה	9	4	3	2	11–10	15
5.	הפועל פתחתקוה	9	5	1	3	11–10	14
6.	בית"ר ירושלים	9	3	2	4	9–5	11
7.	שמשון תל־אביב	9	2	5	2	5–3	11
8.	הפועל ירושלים	9	3	4	2	6–8	10
9.	הפועל תל־אביב	9	3	4	2	8–7	9
10.	צפרירים חולון	9	2	4	3	10–8	8
11.	הפועל טבריה	9	2	2	3	10–3	8
12.	מכבי תל־אביב	9	1	6	2	8–11	7
13.	הפועל בת־ים	9	0	5	4	3–10	5
14.	בני־יהודה	9	0	4	5	3–10	4

קוכבי הליגה לכבוד אביטן

נבחרת כוכבי הליגה בהרכבת צמד המאמנים שמעון שנהר ויחזקאל שפיגל תופיע למשחק הצדקה ביום שלישי לכבוד פרישתו של בנבב העבר הבאר שבעי שלום אביטן. כול הכוכבים תתייצב הפועל באר שבע. בין הכוכבים יופיעו שחקני בית"ר ירושלים בני גינצבורג ואבי כהן, אבי כהן ממכבי ת"א, יחן פרסלני, ציון טרילי, אלי כהן ומשה סיני מהפועל ת"א, נסים כהן, מ"של דייז, זאהי ארמלי, יגאל מנחם, גידי דמתי, מומי מזרחי ושלמה סידרי. הכנסות המשחק הן קודש לשחקן, זאת עקב הסכם שהושג בינו לבין הנהלת האגודה, אחרי הפשרה בבית־המשפט, בעקבות תביעתו של אביטן נגד באר־שבע. אביטן ישחק מחצית בכל קבוצה.

באר־שבע – כפר־סבא 0:0

זו באר־שבע בבית

מאת רונן ברלב

משחק חלש מאד של שתי הקבוצות נמתיים בתוצאה המתאימה ביותר 0:0.

הכפר־סבאים שיחקו בסגנון תבתקר המרגיז, שהכניס ללחץ את שחקני באר שבע. משחקם של המקומיים היה שבלוני והתקשה לצאת את הגנה הצפופה. בסקום לגמות ולפרוץ מהאנפים ולעורר את ההגנה, הרי שחקיהם והמגנים השתמשו בשיטת ההגבהות חסרת תועלת. הרבה הגבהות ושום דבר.

יוסי שושני המודחק חסר מאד לקישור. מאז פציעתו מתקשה גם מאיר צרמתי לחזור לכושרו הטוב מתחילת העונה ואילו יוכל אחמה מצד בתקשת שפל. אי לכך הקישור אינו מתפקד כראוי.

במחצית השניה נכנס להרכב ניל ספרדסס הוריין, שהכניס מעט רוח חיים בבאר שבע. הוא פרץ היטב לרחבה כמה פעמים, אך מימון ושמוי ידעו לשמור על רשת נקיה.

ס"ה נשלפו במשחק 6 צהובים.

בלעדי

הפועל ים 1 (0) – צפרירים 0 (0)

● מיקי בן־שטרית (60)
ציון המשחק: 6
המצטיין: מיקי בן־שטרית
המאכזב: מרקו בן־בריוך
שופט: יהושע לוזה
צופים: 2000
איצטדיון: בלומפילד
★ הפועל ת"א: סליאס 5; אדמה 4 (לנדאו 3), קרביאן 5, מגל 5 (מוסטרל 5), הרשליקוביץ 4; אפרתי 4, מוסה 6, סיני 5, אלי כהן 4; ואנו 5, ר. שמואל 4.
★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 4 (מליחי 3), שרעבי 5, פרי 6, מנסור 4; רמי לוי 6, בן־חיים 4, מרד 3 (וייצמן 3), ר. מאיר 5; שידי 6, מנחם 3.

הפועל ת"א 1 (0) – בני־יהודה 1 (1)

● רמי לוי (37)
● גיל לנדאו (67)
ציון משחק: 5
המצטיין: אלמר מרמה
המאכזב: אלי כהן
שופט: צבי שריר
צופים: 2000
איצטדיון: בלומפילד
★ הפועל ת"א: סליאס 5; אדמה 4 (לנדאו 3), קרביאן 5, מגל 5 (מוסטרל 5), הרשליקוביץ 4; אפרתי 4, מוסה 6, סיני 5, אלי כהן 4; ואנו 5, ר. שמואל 4.
★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 4 (מליחי 3), שרעבי 5, פרי 6, מנסור 4; רמי לוי 6, בן־חיים 4, מרד 3 (וייצמן 3), ר. מאיר 5; שידי 6, מנחם 3.

דני אשכנזי ביסס את ר"ג בפסגה הארצית לאחר נצחון חוץ על פ"ת

מאת ברוך דגון

קבוצת הפועל ר"ג ביסמה את יתרונה בראש טבלת הליגה הארצית לאחר שגברה במשחק חוץ על הדולקת אחריה, מכבי טירן, בתוצאה 0:1. שערו של דני אשכנזי הצניח לר"ג לא רק נקודות יוקרתי אלא גם יתרון משמעותי בקרב האליפות.

מכבי יבנה שיפרה מעט את מעמדה לאחר נצחון בייתי דחוק 0:1 על מכבי טמרה, אולם היא הפסדת עדיין בצורה ניכרת אחר הפועל ר"ג.

בתחרות ספגה הפועל יחור מהלומה נוספת, כאשר נחתה בביתה 1:0 ע"י הפועל חדרה. בלקבות זאת הורע מצבה של יחד והיא נשרה למקום האחרון מאחר שהפועל חיפה השכילה לחלץ נקודה אחת במגרשה מול בית"ר נתניה – 0:0.

מבני יפו שבה וגילתה התאוששות ואף רשמה נצחון חוץ 0:1 על בית"ר רמלה. בקרב של מרכז מבלה סיימו הפועל בת"ים והפועל לוד כתיקו 1:1 ואותה תוצאה נרשמה גם במשחק שבין מכבי רחת עמידר למכבי שעריים.

רק 2900 צופים חזו במשחקי הליגה הארצית – פשיטת דגל נוספת לליגת המשנה. היכול הדל – שמונה שערים בלבד – מהווה תשובה לבריתות וקהל מהיצעים.

הפועל ד"ג 1
מכבי פ"ת 0

שמואל גילדרי, שוער הסגל הלאומי, הציל במו ידיו שתי נקודות יקרות למולייבה הארצית. גילדרי השכיל לעצור בעיטה 11 מ' ממצב של יתרון לקבוצתו ושמר על מאזן מרשים, נקי מהפסדים.

הפתיחה היתה שייכת דווקא למבבים. הם ניצלו את יתרונם הבייתי, תקפו כדוב דקות המחצית הראשונה, אך נתקלו בהגנה בצורה ועיקשת, כעיקר בשוער מעולה כגילגרדי, ולא מצאו את הדרך אל הרשת.

במחצית השניה התאוששה ר"ג ויתרה על ההצמדות שלה לקו הרחבה והחלה ליזום ולתקוף. ואכן, בדקה ה63 השכיל דני אשכנזי לנצל השתהות כהגנת מבבי ולהכביע מקרוב את השוער המקומי.

למכבי גיתנה הזדמנות מצוינת להשוות בדקה ה67 כאשר בניה הוכשל בהחבה ע"י כייסנר. חזרון רבינזון כעט מהנקודה הלבנה השוער גילגרדי עצר.

שפט אריה פרוסט לעיני 1000 צופים בפ"ת.

מכבי יבנה 1
מכבי טמרה 0

העולה הטרשה לליגה הארצית, מכבי טמרה, שיחקה ללא רגשי נחיתות מול היורדת הלאומית והתוצאה מקפחת אותה במידה מסוימת.

ליבנה היה, אומנם, יתרון במרכז השדה בכל שלבי המשחק, אולם הא לא תורגם להתקפות מסוכנות והגנת האורחים יכולה היתה לנקות את רשתה ללא קושי.

למולה של יבנה הציג דוד מארון משחק מצויין והיה הרוח החיה מאחורי התקפותיה, שהלכו וגברו במחצית השניה. הדת עוררות המקומית נבעה, בעיקר, מהשער שהוכנע שלוש דקות לפני המחצית כנגיחת ראש מרהיבה של דוד רעקין.

לסמרה חיו פה ושם כמה הזדמנויות, אולם היא חסרה, כמו מארחתה, יכולת סיום.

שפט דוד הדסקורדו לעיני 400 צופים ביבנה.

הפועל חיפה 0
בית"ד נתניה 0

הזיקו עקר השערים ביטא הייטב את הרמה ואת התרחשויות בשורה. חיפה שוב לא השכילה להתעורר מתרדמת החורף שלה והחישג הגדול ביותר היה עצם הגיעתה למשחק לאחר שבוע של שביתות.

נתניה תרמה את חלקה לתצוגה העלובה בעובדה, שלא ניצלה את החולשה החיפאית כדי ליזוס ולהבקיע. 200 הצופים היו אינם עדים לדקדוק במרכז השורה ללא ארוגים ליד השערים.

שפט בני כר בקרית חיים.

הפועל בת"ים 1
הפועל לוד 1

יתרון מוקדם בדקה ה24 לא הספיק להפועל לוד כדי לשוב לביתה עם נצחון חדר.

הפועל בת"ים התעוררה בזמן במחצית השניה והשכילה לחלץ נקודה כיתיות לאחר שנרשה היה, כי תאלץ לאבד את שלוש הנקודות. שכן, לוד היתה במיסבה לשני שליישים של המשחק ורק נסיגה בלתי מוכנת שלה לעבר שערה אפשרה לבת"ים לשוב לחמנה.

אבי תורג'מן, כח עולה בלוך, התבכבד בשער הבכורה שלו, אולם מומי סלימאס השוה בדקה ה59. חמש דקות קודם לכן יכולה היתה בת"ים להבקיע שוויון מוקדם יותר, אולם בני רוכין הוסיא מהנקודה הלבנה.

ברקות הסיום גבר לחץ המקומיים, אך השוער הותיק יוסי מזרחי בעל את שערה של לוד.

שפט דוד יוסף לעיני 500 צופים בחולון.

הפועל חדרה 1
הפועל יהוד 0

ארבע דקות הפריכו כין יהוד המארחת לבין נקודת ליגה, אך כמו במשחקיה האחרונים נאלצה הקבוצה לחרים ידיים.

יהוד לא נפלה מחדרה, אולם היא חסרה, כהרגלה, דגל מסירת ואמונה ביכולתה ונפלה שורדה בעקבות הברקה פרטית של החלוץ הוודתי החותיק יגאל אלחדד.

אילן חכים, השחקן המצטיין של יהוד, היה הזמיגעגני בשדה אך לא קיבל סיוע מחבריו ומבצעיו בחוכו בסבור המגרש. חדרה לא היתה בשיאה חכתה במלוא הנקודות מן ההפקר.

שפט עובדיה צבי לעיני 200 צופים ביהוד.

מכבי יפו 1
בית"ד רמלה 0

לביא קוזניצקי, שוערה של יפו, היה גיבור בצחון הזרע שלה ברמלה. קוזניצקי גילה יכולת מצויינת ומנע מלחלוצי רמלה את הבקעת שערו.

רמלה שלטה בשדה ברוב הדקות ואף יצרה לחץ על השער היפואי. עם זאת, היא היתה חסרת יכולת הבקעה ושחקניה החסיאו במה כחדרים מצויינים ליד השער.

יפו התבססה על הגנה איתנה ועל פרצות מהירות מהמגנים. אחת מהן, בדקה ה69 העסידה את אליישע צ'יפורט בעמדה נוחה והוא הבקיע מקרוב.

בהמשך ראג קוזניצקי להביא את הנקודות ליפו.

שפט רחמים רינצ'י לעיני 500 צופים ברמלה.

דמת עמידר 1
מכבי שעריים 1

שער מהיר כבר בדקה השניה לא הבטיח לרמת עמידר נצחון ביתי והיא נאלצה להתחלק בנקודות עם יריבה עדיפה.

אורחן גרץ היה מהיר יותר מהגנת שעריים והכניע את השוער בנויים מייר לאחר השריקה לפתיחה. בהמשך נטלו האורחים את היוזמה, אך מבאו את הרשת רק בדקה ה70 בהבקעה של אהוד עקין.

עסידר חייבת גם את הנקודה ליחידה לשערה רוני ביצ'. שעמד בפרץ מול התקפות סיום של שעריים.

שפט יעקב שמש לעיני 300 צופים ברמת עמידר

במחזור הבא

הפועל חדרה – מכבי יפו
מכבי טמרה – בית"ד רמלה
הפועל ר"ג – מכבי יבנה
בית"ד נתניה – מכבי פ"ת
שעריים – הפועל חיפה
הפועל לוד – מכבי עמידר
הפועל יהוד – בת"ים

הטבלה הארצית

	הקבוצה	משי	נצי	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	הפועל רמת"גן	9	8	1	0	16–6	25
2.	מכבי יבנה	9	5	3	1	13–4	16
3.	מכבי פתחתקוה	9	4	5	2	9–5	15
4.	מכבי שעריים	9	4	3	2	12–9	15
5.	מכבי יפו	9	4	2	3	12–8	14
6.	הפועל לוד	9	2	6	1	9–7	12
7.	בית"ד נתניה	9	2	5	2	9–6	11
8.	הפועל חדרה	9	2	5	2	11–12	11
9.	בית"ד רמלה	9	1	6	2	8–9	9
10.	מכבי טמרה	9	1	6	2	4–5	9
11.	הפועל בת"ים	9	2	3	4	5–9	9
12.	מכבי עמידר	9	1	4	4	7–14	7
13.	הפועל חיפה	9	0	4	5	6–16	4
14.	הפועל יהוד	9	0	3	8	4–14	3

הפועל בת"ים 1
הפועל לוד 1

יתרון מוקדם בדקה ה24 לא הספיק להפועל לוד כדי לשוב לביתה עם נצחון חדר.

הפועל בת"ים התעוררה בזמן במחצית השניה והשכילה לחלץ נקודה כיתיות לאחר שנרשה היה, כי תאלץ לאבד את שלוש הנקודות. שכן, לוד היתה במיסבה לשני שליישים של המשחק ורק נסיגה בלתי מוכנת שלה לעבר שערה אפשרה לבת"ים לשוב לחמנה.

אבי תורג'מן, כח עולה בלוך, התבכבד בשער הבכורה שלו, אולם מומי סלימאס השוה בדקה ה59. חמש דקות קודם לכן יכולה היתה בת"ים להבקיע שוויון מוקדם יותר, אולם בני רוכין הוסיא מהנקודה הלבנה.

ברקות הסיום גבר לחץ המקומיים, אך השוער הותיק יוסי מזרחי בעל את שערה של לוד.

שפט דוד יוסף לעיני 500 צופים בחולון.

הפועל חדרה 1
הפועל יהוד 0

ארבע דקות הפריכו כין יהוד המארחת לבין נקודת ליגה, אך כמו במשחקיה האחרונים נאלצה הקבוצה לחרים ידיים.

יהוד לא נפלה מחדרה, אולם היא חסרה, כהרגלה, דגל מסירת ואמונה ביכולתה ונפלה שורדה בעקבות הברקה פרטית של החלוץ הוודתי החותיק יגאל אלחדד.

אילן חכים, השחקן המצטיין של יהוד, היה הזמיגעגני בשדה אך לא קיבל סיוע מחבריו ומבצעיו בחוכו בסבור המגרש. חדרה לא היתה בשיאה חכתה במלוא הנקודות מן ההפקר.

ליגות ב'

דרום א': נחלת יהודה – הפועל צעירי יפו 2:3; הפועל כפר קאסם – הפועל רמת השרון 0:2; הפועל אחוד – הפועל גלבוע'יליה 1:2; עליה כפר"סבא – סבבי כפר קאסם 1:4; הפועל בפר שלם – בית"ר ראש העין 0:1; מכבי רמת חן – מכבי השקמה ר"ג 0:1.

דרום ב': מבבי רמלה – סקצית נס ציונה 0:0; מכבי בן צבי – הפועל שורדות 0:0; מכבי באר שבע – הפועל ירוחם 1:1; הפועל אילת – בית"ר יבנה 0:1; עירוני אשדוד – בית"ר באר שבע 1:2; מכבי רחובות – בית"ר לוד 0:4; בית"ר קרית גת – בית"ר קרית מלאכי 1:1.

צפון א': מכבי טורעם – הפועל בני טמרה 0:1 (הופסק בדקה ה7); מכבי מעלות – הפועל מג'דל כרום 0:0; הפועל מחנין – הפועל כרמיאל 1:1; בני תצור – הפועל צפת 0:5; גבעת הרקפות – הפועל רבודיה 0:0; מכבי שפרעם – בית"ר מעלות 0:1; הפועל נצרת עילית – מכבי בפר קנה 1:2.

צפון ב': הפועל נחליאל – הפועל רעננה 0:2; הצעיר קרית חיים – בית אליעזר 0:1; מכבי אזור עקיבא – מכבי צופי חיפה 0:1; הפועל אירנסעל – הפועל כפר סולם 0:0; הפועל אום אל פאחם – בית"ר כפר יונה 1:3; הפועל מגדל העמק – הפועל גבעת אולגה 2:2; הפועל תל חנן – מכבי צור שלום 2:4.

בליגות הנוער

הפועל פ"ת – הפועל באר שבע 0:1; בית"ר ירושלים – הפועל חיפה 1:2; מכבי ת"א – הפועל אשדוד 0:2; גרנ"ע יהודה – הפועל עכו 0:3; הפועל כפר סבא – מכבי חיפה 0:1; מכבי נתניה – מכבי פ"ת 0:1; מכבי יפו – הפועל ירושלים 0:4; בני יהודה ת"א – הפועל ת"א 0:2.

הערב ה"דרבי" הת"א הגדול
מי האמין כך על „האדומים"

מאת משה כהן

ה„דרבי" הגדול של ת"א בין מכבי והפועל – יקבע הערב את אלופת החורף של הליגה הלאומית. מי האמין לפני שלושה חודשים כי גם השנה ירתקו המשחקים בין שתי היריבות המושבעות את חובבי הכדורסל, אבל זאת עובדה: הערב יתמודדו בהיכל הספורט ביד אליהו שתי הקבוצות הטובות ביותר בארץ. משחקן יעמיד בצל את יתר משחקי המחזור התשיעי בליגה הלאומית בכדורסל.

ספק רב אם גובר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א האמין לפני חודש בלבד כי המשחק מול מכבי ימלא את יציעי היכל הספרט, אולם המציאות חזקה יותר מכל תחזית והערב שוב נראה „דרבי" באיזה מחשמלת.

אמנם בהפועל ניסו בימים האחרונים להורידו פרופיל והמאמן, יעקב אדלה, טען בלהם כי מכבי טובה יותר, אבל אין ספק, כי אחרי הפועל מקומם בסתר ליבם להפתיע את האלופה. ל„דרבי" הערב יש משמעות מעניינת נוספת: לראשונה ילבש לאבאן מרסר את החולצה הצהובה מול ה„אדומים". מרסר יכסה להציג את משחקו הרגיל והשאלה היא עד במה יצליח להציג את יכולתו האמיתית. לדעתי, תוצאת המשחק תהיה תלויה רבות ביכולתו של מרסר, שכן הא המשחק שצריך יעקב אדלה למבני את השליסה המחולמת מתחת לסלים. צריך לזכור שלהפועל יש בעיה חמורה עם שחקנים גבוהים ויכולת טובה של מרסר, מאני ובארלו תורגל למעשה את גודל המשחק.

בהפועל יבטו שוב להמר על יכולת אישית מעולה של דניס ויליאמס ולינמון מאונם. עמוס פרישמן יגסה לגוזם את משחק קבוצתו בהזרות רבה תוך הפעלת שני הדרסואודים שחומי העור. אין ספק, כי אם הם ישחזרו את יכולתם המעולה מהשבועות האחרונים יהיה לנו משחק מעניין. ממצב זה תתעורר שאלה מעניינת: איזו שיטה תנצח – משחק המבוסס על גובה והתקפות מתפרצות או משחק המבוסס על יכולת של שני שחקני הרוח מעולים.

מבבי לא הרשימה ביום תמימי מול אלופת הליגה, אבל הראש של המכבים כבר היה נתון למשחק ה„דרבי". גם הפועל לא הרשימה במשחקה כיום רביעי מול בראטיסלבה. מכבי תגסה לעלות ליתרון משמעותי בבר בדקות הפתיחה. צבי שרף לא יוצה לקחת סיכונים מיותרים. הוא בבראה יפתח את המשחק עם ליפין, ג'מצ'י, מאני, מרסר ואבולו.

הפועל תנסה להאט את קצב המשחק ולהכביס את המכבים ללחץ. יעקב אדלה יפתח את המשחק עם החמישייה הקבועה: מרישמן, ויליאמס, לאמון, סרי וסאונס.

הערב גם יתקיימו משחקים אחרים בסגרת הסחור התשיעי. בעיר הבירה תארח הפועל ירושלים את חיפה וביפו תראה כי יעקב שם מאבק שקול ומעניין.

חיפה מזוהה אבון קשה לפיצוח והפועל ירושלים בביתה כהחלט סטוכנת. לכן, צפוי לנו מאבק מעניין, שיחסכ רק בדקות הסיום.

ה„דרבי" של אליצור יעקב בעיר ה„הלומים. אליצור נתניה מועמדת לזכות בצחון ביתי קל מול קבוצת התחתית של אליצור רמלה. הרמלאים כבר השלימו למעשה עם ירידתם לליגה הארצית והם ינסו להקשות את החיים את ידיבתם הערבה, אבל תוצאת המשחק תלויה בעיקר ביכולת תגיכיו של מר כדוסל' יהושע רחין.

גם בעיר הכדמל יערך משחק מעניין. מכבי חיפה תארח את קבוצתה השאפתנית של מכבי ר"ג. חיפה מסוכנת בביתה, אבל ר"ג טובה יותר. לכן, צפוי לנו משחק שקול שבו מועמדת ר"ג לזכות בצחון שיקרב אותה לצמרת הטבלה.

ארל ויליאמס החל לפרוע השטרות בחולון – 87:34 נגד מכבי ראשל"צ

מאת אבי ויינרמן

ארל ויליאמס בן ה38 החל אמש לפרוע סוף סוף את השטרות. ה„קשרשי" בן ה38 הליך את חולון לנצחון ביתי ראשון לאחר תקופה ארוכה. החולונים גברו כמשחק המכסך על מכבי ראשל"צ בתוצאה (50:47) 87:94.

דקות רבות של חדוה עברו על החולונים עד להשגת הנצחון המיוחל. הארוחים מעיר היין לא התחשבו במצוקה של יריבתם היומרנית ובדקות רבות הם הוליכו ולא היה חסר הרבה שחולון תנחל המסר נוקף.

אין ספק, כי המכונה החולונית עריין חודקת והמאמן השני במחלוקת, ארוהן ראנקו, עריין לא מצא את השיטות המשחק המתאימות לחולון.

קליעה

קלעי הפועל ירושלים ניצחו אתמול בתחרות חצי גמר אליפות הפועל קליעה בדוכה אויר 40 כדור לאחר שצברו 1140 נקודות לפני הפועל חיפה – 1119 נקודות והפועל ת"א – 1115 נקודות. בתחרות הראשית ניצח יצחק יוגאסי מהפועל אשקלון שצבר 591 נקודות מ־400 אפשריות לפני גיא סטרק מירושלים – 387 נקודות. הישגי שניים אלה טובים מהשיא הלאומי העומד על 383 נקודות. בקרב הנשים השיגו דליה לביא וגילה ארה 370 נקודות.

סיוף

רמה נמובה הופגנה אתמול בתחרות הסיוף המסורתית, נביע עמו שנערכה במעמד ראש העיר, אלי דהיקאסטרו. ענף הסיוף מפג מכה קשה עם פרישתם של שני הסיופים המעולים, אודי כרסי ושלומי איל, אשר החליפו את מדי הסיוף במדי מאמנים והתמלל הם הפיעו לתחרות עם חניכיהם הצעירים.

הסיוף הבולם, מיכה בלנק לא השתתף אתמול בתחרות, בך שבתואר זכה אילן בר מהפועל עכו שגבר על אשר שריקי 6:10.

בתחרות לנשים זכתה ברגיל אלומת ישראל לידיה חתואל שגברה על ליזן פרסקי מהפועל סכו 1:8.

משקולות

משקולני הפועל ת"א ניצחו אתמול במחזור הראשון של הליגה הלאומית בהרמת משקולות לאחר שצברו 1345 נקודות בהקדימם בארבע נקודות בלבד את מכבי ת"א. במקום השלישי הדגנה מכבי חיפה – 1241 נקודות.

נקודות לראשליאב: ריילפורד 25, ולוסיקמן 24, ברקביץ 17, גלסון 6, באדם 6, בוסאני 3.

גליל עליון 113
איתן/גבת 85

מאת גירית דותן

שחקני הפועל גליל־עליון טילו אמש על חשבון אחותם מגבת. הפועל גליל־עליון הכים ללא קושי את סגנת הטבלה, הפועל איתן/גבת בתוצאה (30:62) 85:115.

למעשה, התוצאה הסופית אינה משקפת את יחסי הכוחות במגרש, שכן כמרבית דקות המשחק שחתפו שחקני הספסל של הגליל והיתרון של חניכי מולי קפורין יכול היה להיות בסיום נבנה עוד יותר.

האורחים מהעמק שיחקו אמנם בטאפתנות ודחם גילו רח לחיטה, אבל יכולתם פחות לא מתאימה לליגה הלאומית. השחקן המצטיין במשחק היה הצעיר אבי מורחי, ששיחק בדקות רבות וגילה יכולת מעודדת.

כאמור, המשחק היה זה־צדדי החל משריקת הפתיחה ורק חילופי השחקנים של מאמן הגליל מנעו את הגרלת התוצאה.

שפטו כהדגשטיין ופנחס לעיני 1200 צופים באולם הכדורסל בכפר בלום.

נקודות לגליל: פרימן 28, מזרחי 23, גדון 16, מאלוביץ 14, ליף 14, בחלי 7, גיגרין 3, שני כהן 4, מרטין 2.

נקודות לגבת: יעקובי 19, איימוס ונדמוס 18 כ"א, יגאי 12, שמחתי 11, אדון שמר 3, רוקח ודוד 2 כ"א.

במשחק הליגה הלאומית בדוגבי גברה הפועל יזרעאל על אס"א ת"א 0:15. במשחק נוסף גברה הפועל נתניה על אס"א ירושלים 3:7.

אגגולה–סודאן 1:2

נבחרת הברזרגל של אגגולה ניצחה בחאוסום את סודאן 1:2 ותשחק בשלב הבא במשקשות גביע העולם נגד המנצחת בין קאמרון לגיגריה. המשחק הראשון בין השתים הסתיים בתיקו 0.

ראשל"צ נטלה את הבכורה מלזרוס

מאת ברוך דגון

קבוצת הפועל ראשון לציון קלטה לראש מבלת הבכחה הזרמי לאחר שהבטיחה בביתה את הפועל ירושלים בתוצאה 0:4.

ראשון לציון ניצלה את העובדה, שלזרוס חולון שממה בקודה במשחקה עם הכח ר"ג – 1:1. לראשון לציון יש עתה יתרון בהפרש השערים על־פני לזרוס.

בנתון שמרה מכבי אח"י נצרת על הבכורה שלה אף שסיימה בתיקו 1:1 עם הפועל עכו. שכן, כל יריבותיה בצמרת לא השכילו אף הן לרשום נצחונות.

הנשם לא מנע במשחקי ליגה א' ורק המשחק בין הפועל אור יהודה ומכבי קרית־גת בוטל בגלל מגרש בצי.

בעפולה: מכבי עפולה – הפועל בית שאן 1:1. אלכו העניק יתרון לעפולה בדקה ה30, אך בן סימון השווה בדקה ה70. שפט זינו, 500 צופים.

במירה: הפועל מירה – הפועל קרית אתא 0:2. המקומיים רשמו נצחון בדקות הסיום מתבקעות של סיטי (78) הרוש (86). שפט שניא, 300 צופים.

בקבו: מכבי עכו – הפועל רלית אל כרמל 0:0. 1000 הצופים חזו במשחק מעניין בו חסרו רק שערים. שפט חנסנ.

בבחיה: ביתיר בחיה – הפועל בני נצרת 0:0. גחריה השכילה לבלום את תנופת נצרת. שפט בנישתי, 100 צופים.

בקרית שמונה: ביתיר חיפה – הפועל קרית שמונה 0:1. עזרי כהן הענק שתי נקודות לאורחים ומשך רקות מהסיום. שפט תלוי, 100 צופים.

בנצרת: מכבי אחי בני נצרת – הפועל עכו 1:1. 2000 צופים חזו במאבק הפטרת המעניין, הלל קפלן יצר יתרון לנצרת בדקה ה28, אך אמיתי השווה בדקה ה50. שפט

בעפולה: מכבי עפולה – הפועל בית שאן 1:1. אלכו הענק יתרון לעפולה בדקה ה30, אך בן סימון השווה בדקה ה70. שפט זינו, 500 צופים.

במירה: הפועל מירה – הפועל קרית אתא 0:2. המקומיים רשמו נצחון בדקות הסיום מתבקעות של סיטי (78) הרוש (86). שפט שניא, 300 צופים.

בקבו: מכבי עכו – הפועל רלית אל כרמל 0:0. 1000 הצופים חזו במשחק מעניין בו חסרו רק שערים. שפט חנסנ.

בבחיה: ביתיר בחיה – הפועל בני נצרת 0:0. גחריה השכילה לבלום את תנופת נצרת. שפט בנישתי, 100 צופים.

בקרית שמונה: ביתיר חיפה – הפועל קרית שמונה 0:1. עזרי כהן הענק שתי נקודות לאורחים ומשך רקות מהסיום. שפט תלוי, 100 צופים.

בנצרת: מכבי אחי בני נצרת – הפועל עכו 1:1. 2000 צופים חזו במאבק הפטרת המעניין, הלל קפלן יצר יתרון לנצרת בדקה ה28, אך אמיתי השווה בדקה ה50. שפט

בבית שאן: הפועל בית שאן – מכבי חדרה 0:2. יתרון המקומיים תורגם לשני שערים. במחצית הראשונה מרגלי סילבן בדקה ה32 ואברדוקון בדקה ה45. שפט בן מנאן, 1000 צופים.

בקרית הכרמל: הפועל מיזרח הכרמל – הפועל מייבה 0:0. משחק חלש ומשעמם. שפט אבלם, 500 צופים.

דרום

בר"ג: הכח ר"ג – לזרוס חולון 1:1. שערו של חדי מהכח בדקה ה20 נמחק ע"י יעיש בדקה ה47. מוסרי מהכח הזרחק. שפט הייזמן, 300 צופים.

בראשון לציון: הפועל ראשל"צ – הפועל ירושלים 0:4. תצוגה משכנעת של המקומיים והבקעות מרגלי, דרוזי (11, 84), שלום (17), מסרי (88). שפט י.לוי, 300 צופים.

בקרית אתא: הפועל קרית אתא – הפועל מרמורק 0:0. מאבק צמרת חסר עניין ותכליה. שפט ש.לוי, 500 צופים.

בקרית מלאכי: הפועל קרית מלאכי – הפועל בית שמש 1:2. מנצחן הבקיע צמד למארחים ברקות משער עצמי של ממן כבר בדקה ה20. שפט אבו חלקן, 500 צופים.

בהרצליה: מכבי הרצליה – הפועל אשדוד 1:1. רחמים עמרן התכבר בשער יתרון למכבים בדקה ה38 ואולאי השווה בדקה ה74. שפט ליטביץ, 2000 צופים.

ברמלה: הפועל רמלה – הפועל באר יעקב 0:0. המפגש בין השכנות היה רחוי מתח אך חלש ברמתו. שפט מלכה, 300 צופים.

באשקלון: הפועל אשקלון – מכבי שיכון המזרח 2:2. האורחים מעיר היין הוליכו בדקה ה30 מרגלי חלה, אך יזמון (32) ועמור (78) הפכו הקערה על פיה. איגל השווה שתי רקות מהסיום. שפט בן נעים, 400 צופים.

צפון

טבלאות ליגות א'

	צפון					
1.	אח"י נצרת	9	3	1	0	10:6
2.	בית"ר חיפה	8	2	2	7	6
3.	בני־נצרת	8	3	3	6	6
4.	מכבי עכו	8	1	4	6	6
5.	מכבי עפולה	8	5	7	6	6
6.	הפועל עכו	8	2	4	6	6
7.	מיזרחמרמרק	8	2	3	6	6
8.	הפועל טייבה	8	4	6	6	6
9.	בית"ר שאן	6	5	4	6	6
10.	הפועל מיזרח	6	2	6	6	5
11.	ר. אל־כרמל	3	7	6	6	3
12.	מכבי עוטפיה	5	10	5	6	5
13.	קרית־שמונה	4	4	3	6	4
14.	מכבי חדרה	4	7	4	6	4
15.	בית"ר נהריה	3	7	2	6	3
16.	קרית־אתא	2	6	1	6	2

	דרום					
1.	הפועל ראשל"צ	9	3	1	9	10:3
2.	לזרוס חולון	6	6	1	2	10:6
3.	מכבי הרצליה	6	4	9	9	9:4
4.	הפועל מרמורק	6	7	1	1	8:7
5.	בני־יעקב	6	1	3	2	7:1
6.	הפועל אשקלון	6	9	8	2	7:9
7.	הכח ר"ג	6	7	7	2	7:7
8.	קרית־אונו	6	4	3	2	6:4
9.	קרית־מלאכי	6	5	4	2	5:4
10.	הפועל אשדוד	6	4	6	2	5:6
11.	הפועל רימונה	5	10	6	2	10:6
12.	שכונה המזרח	5	6	2	2	12:6
13.	הפועל רמלה	4	7	3	2	7:3
14.	אחי־הזרה	3	6	5	2	6:5
15.	בית־שמש	3	5	6	2	15:5
16.	מכבי קיבוצים	1	6	1	2	6:1

מנסדורף נוצה על־ידי לאשק

אלוף ישראל בטנים עמום מנסדורף נוצח ברבע גמר הטורניר בוטמבלי ע"י האלוף השוויצרי יעקב לאשק 4:6, 6:3, 3:6.

לאשק הצליח לנצח בחצי הגמר את הצרפתי הרי לאקונם המרוזג ראשון 4:6, 3:7 וישחק בגמר נגד השוודי יוהאם סוונסון.

מנסדורף גבר על יריבו, המרוזג 16 בעולם, במערכה הראשונה 4:6, אך נכנע בשתי המערכות הבאות 6:2, 6:5.

קורם לכן הכניע מנסדורף בקלות את האלוף הבריטי גרהם בייטס.

מנסדורף סיים כלוגרון סדרה מצויינת של הישגים באולמות, שכללה נצחון במוריד בפארים והעפלה לחצי גמר הטורניר באנטוורפן.

יורם אוברקוביץ' החליף קידומת 50 בחינגה רבת עם

מאת ספר „דבר"

יורם אוברקוביץ, ד"ר איגוד הכדורסל וד"ר העיר הארצי של עובדי חברת החשמל – בן 50, שבדת חיים ו' נחנה בליל שבת בחגג עם בשלם רחב הידים של „אינטגרציה" בקרית שאול.

כל המי ומי בספורט הישראלי ובעיקר בקהיליית הכדורסל נכחו בחגיגה לצד מאות מעובדי חברת החשמל, חברי הנוערים וראשי החברה. ודברים נבים מחבריו מעיון מתודתקוה ובראשם ראש העיריה רב תבדר.

האומ"ם עלו אל המיקרופון בזה אחר זה, ביכרו את החגן לאריכות ימים והפליגו בשיבחו. כל המבואות אל האולם נחסמו על־ידי עשרות מכוניות שיצרו פקקים עד השעות הקטנות של הלילה.

המסובים נהנו מתקרובת מגוונת. הבירה נשפכה כמים והבל התרפקו אל שירי ארץ־ישראל. יורם עם דעיתו ושלושת בניו היו במרכז השמחה ואספו באהבה את שפע הברכות התשורות לעריסה נכבדה.

יורם הוא חבר אמיתי ולכן אכה לאולם מלא מפה לפה. כולם באו – אמרו את שיבחו כפניו וקיבלו בסבר פנים רציני את הנשרשות ל„מרעון הקשישים".

ויידנפלד ניצח בסבב פרנקל תחרות שלישית

רביב זיידנפלד ניצח אתמול בגמר התחרות השלישית בסבב פרנקל הבין לאומי כמנים לאחר שגבר בגמר על איטו רזמן מרומניה 1:6, 3:6. היה זה נצחונו הראשון של ויידנפלד בתחרות בין לאומית במנים וכתוצאה מכך הוא צבר 12 נקודות כדירוגן העולמי, וישוב שיקים אותו מהמקום ה504 בעולם כמאה מקומות קדימה.

נוריץ' מאבדת גובה: סיימה בתיקו ויתרונה קטן ל־4 נק'

יתרונה של מוליכת הליגה הלאומית, קבוצת נוריץ, הצטמצם לארבע נקודות בלבד לאחר שסיימה בתיקו 1:1 את משחקה הביתי עם שפילד ונמיי.

ארסנל החלה מאיימת ברצינות על הבכורה לאחר נצחונה 0:1 במגרשה של ניוקאסל. לארסנל משחק פחות מאשר למוליכה.

מאותהמפטון מדורגת שלישית בעקבות נצחונה הביתי המשכנע על אסטון־ווילה 1:3. ליברפול בלמה את התנופה של מילוואל בתיקו 1:1 כ־אנפילד' ומנצ'סטר יונייטד שכה ונכשלה בניסיונה להשיג הכרעה כאשר סיימה בתיקו 2:2 בדרבי.

טוטנהאם שבעת המרוחים רשמה סוף סוף נצחון, 2:3 על וימבלדון בקרב תחתית.

שאר התוצאות: אברטון – צרלטון 1:2; קובנטרי – לוטון 0:1; מידלסבורו – קוינס פארק ריינג'רס 0:1; וטסטהאם – נוטינגהאם 3:3; בלינה הסקטית נוצחה המוליכה ריינג'רס ע"י סלטיק 3:1, אך שמרה על כמרחה.

מבול שערים בבונדסליגה

34 שעריים הובקעו בתשעת משחקי הבונדסליגה בשבת. כשהבולם ביניהם נצחונה המרהים של קיינרסלאוטרן על קבוצת הצמרת שטוטגרט 1:6.

נצחונות גבוהים נוספים הישגו המבחדג על מנהיים 1:5. דורטמונד על גיתברג 0:4. וארדינגן בחוץ על האנובר 0:5.

במשחק המרכזי גברה המוליכה באיירן מינכן על קלן 0:2, ולה 20 נקודות מ־13 משחקים וסקדימה בשלוש נקודות את האסבורג, מנשנגלאדבאך ושטוטגארט.

מנשנגלאדבאך–פראנקפורט 1:2.
כרמן–בוכום 2:0.
לברקוזן–קארלסרוהה 1:0.
שטוטגארט קרסה–סנס פאולי 2:2.

אינטר – מינכן באופ"א

בהגרלת ששחקי שטיגית גמר גביע אופ"א בכדורגל שהתקיימה ביום שישי בצ'ירוך ישיקו 2–22 בנובמבר במינגן קבוצות באיירן מינכן ואינטר מילאנו שזכו בעבר בגביע אירופה לאלופות.

מעניין לציין שקפטן נבחרת מערב גרמניה לותאר מתיאוס המכבכב בשורות הקבוצה האיטלקית. ישחק נגד קבוצתו לשעבר.

יתבגשט – פ.צ. ליאר. נאפולי – בורדו. ריינאמו דרזדן – רומא. הארסט – ולז מוסטאר מיגוסלאוויה שניצחה במשחק האחרון אוד ליום ששי בבורטגל את קבוצת בלנשש מבעיטות עונשין מ־11 מטרים. סומיאראו – קלן. ויקסודיה בוקארשט – טורון פינלנד. כרזיגנגן הולנד – שטוטגארט.

אייאן – חתן אמיתי

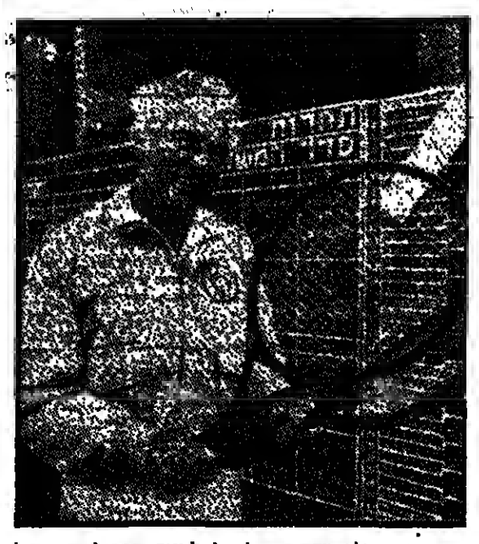

השבוע החולף היה שייך כל כולו לטנים הישראלי. הוא הזל בהיקגו הגדול של עמוס מנסדורף במוריך פארים עם 262,000 דולר ונמשך איתו בנצחון המשכנע על איזאן לגדל בטורניר „מחבט הזהלומים" באנטוורפן הלאה עם עמוס לשלב רבע הגמר בטורניר לזרוק עם מקום 24 בצמרת ועור היד נטורה.

מקרי או לא אבל עובדה: באותו שבוע עצמו בחרה ועדה ממלבתית את ד"ר אייאן פרזמן, נשיא מרכזי הטנים בישראל, לזתן פרס ישראל בספורט, תואר נשגב שיעניק לו אמנ

חללית רו־לאומית

הקוסמונאוטים הצרפתיים ז'אן לוק קרטיין (משמאל) ורעייתו אמי ומישל טוניני ואשתו ילנה, כפי שצולמו בכיכר האנדומה, שלשום. חללית 'סויוז ל' ובה צוות סובייטי־צרפתי תשוגר ב־26 בנובמבר.

לקראת השבעת בוש ב־20 בינואר

900 בכירים בוואשינגטון כבר נתבקשו להתפטר

(עיר). – הנשיא הנבחר גורג' בוש והאל ביום ו' חמישה קבוצה של שחייה, דיג וטנים בפלוריידה, לפני שיקדיש שעתיים במימשל ויזמנה את נאמניו להמקדים בבירה.

לפני צאתו מוואשינגטון, ביום ה' בערב, ביקש הנשיא ריגן מ־800 עד 900 פקידים בכירים בממשל, לרמות שרים כקאבינט, להגיש את התפטרותם, כדי לסייע לבוש להקים ממשל, כראות עיניו, בינואר.

ההחלטה על כך נתקבלה בפגישה שקיימו הנשיא ריגן וסגנו בוש בבית הלבן, בה דנו בנושאי העברה השלטון לידי בוש.

הכוונה היא לאפשר לסגן הנשיא נמישות לאיוש תפקידי המפתח במימשל החדש' אמר אחד הפקידים הבכירים בממשל היוצא.

כל חברי הקאבינט קיבלו את הוראה בחמישות", נאמר בהודעת הבית הלבן.

נוסף על אלה שנתבקשו להתפטר צפויה החלפת עוד אלפי פקידים ברמות נמוכות יותר לאחר השבעתו של בוש, ב־20 בינואר.

נא להכיר: 'דלילה' – מל"ט־פתיון כחול־לבן

מאת דליה שרון, מומחית לענייני בטחון

לונדון (מיוחד לדבר). – הרשות הבריטית החשוב לאמרה מל"ט־פתיון מסוג מסוג דלילה, המשלים את סדרת הארבי הפתיון מסוג 'מסמרן', הנמצאים בשירות חילות האוויר של ישראל וארה"ב.

המערכת החדשה ניתנת לשיגור ממסוס, אל מן הקרקע, והיא מסוגלת להגיע למהירות של 0.8 מאך ולגובה 32,000 רגל.

היא מונעת במנוע סורבו סילון ופועלת ללא הנחה לאחר שיגורה. 'דלילה' מסוגלת לחולל מעני מכ"מ בכמה פסי תדר וכן להחדיר הזוי אותות למערכות נילוי.

'פליס' מעון השבוע, כי שמונה פתיונות ניתנים לשיגור בעת ובעונה אחת מביכל אטום, וכי אורך הפתיון עולה על 2.5 מטרים, ומוטת כנפיו – מטר אחד.

נעצרו 9 חשודים בפעילות עוינת באיזור עפולה

מאת יוסף מרידור, כתב העמקים הבירה אמש את

משטרת, כתב העמקים הבירה אמש את האיפול מעל פרשה חמורה שהתרחשה במצרים של תשעה תרשבי בשר טולם, שליד עפולה.

מדובר בחשיפת חוליה שהשתייכה, לפי חשדות המשטרה, לארגון עוין, והחליה מחדשים האחרונים פתר על תושבי כפר טולם.

המשטרה מיחסת לחוליה סחר בנשק, הצתת טרקטור וגרירת בקבוקי תבערה לעבר בתיהם של תושבים בכפר, שנחשדו בשיתוף פעולה עם השלטונות.

העבירות החמורות שהתרחשו בכפר טולם בחודשים האחרונים הגיעו אל מפקד מחוב העמקים במשטרה, ניצב משנה רני סביב, להקים צוות חקירה מיוחד ובו סוכני חשקרים במרחב. הצוות אסף מידע מודיעיני רב, ובאמצע אוקטובר הוחלט במשטרה לערוך פשיטה בכפר טולם, ובמהלכה נעצרו תשעה חשודים. המשטרה הציאה צו איסור פרסום על

משטרת, מרחב העמקים הבירה אמש את האיפול מעל פרשה חמורה שהתרחשה במצרים של תשעה תרשבי בשר טולם, שליד עפולה.

מדובר בחשיפת חוליה שהשתייכה, לפי חשדות המשטרה, לארגון עוין, והחליה מחדשים האחרונים פתר על תושבי כפר טולם.

המשטרה מיחסת לחוליה סחר בנשק, הצתת טרקטור וגרירת בקבוקי תבערה לעבר בתיהם של תושבים בכפר, שנחשדו בשיתוף פעולה עם השלטונות.

העבירות החמורות שהתרחשו בכפר טולם בחודשים האחרונים הגיעו אל מפקד מחוב העמקים במשטרה, ניצב משנה רני סביב, להקים צוות חקירה מיוחד ובו סוכני חשקרים במרחב. הצוות אסף מידע מודיעיני רב, ובאמצע אוקטובר הוחלט במשטרה לערוך פשיטה בכפר טולם, ובמהלכה נעצרו תשעה חשודים. המשטרה הציאה צו איסור פרסום על

אמש הוסר האיפול מעל הפרשה. נמסר שלשניים מבין הנעצרים, ואמר מסעוד (שמוס) חיסאם סאלם זועבי, שגיהם בשנות העשרים לחייהם, מיחסת המשטרה חשד השתייכות לארגון „פתח", גיום לארגון עוין, סחר בנשק, הצתת טרקטור וסחר בסמים. מעצרם של השניים ושל שבעת האחרים (החשודים בסחר בסמים), הוארך על ידי שופט בית משפט השלום בעפולה, ואמש הוקרה הוגבר לידי פרקליטות המחוז הצפוני, להגשת כתבי אישום המשך מעצרם עד תום ההליכים.

אביו של הזשור אאמר מסעוד נמנה בשנות השבעים עם חברי רשת המחבלים שהסמינה מטעני חבלה בשווקים בעפולה, חיפה ועכו, אירועים שהסתיימו בפגעים. האב, שגיהן למאסר, הוגלה ב־1984 למצרים במסגרת „עיסקת ג'יבריל".

סרן עזרא גבאי יואשם בנסיון לפטור משירות בטחון במרמה

מאת מלי לוינגר, המחברת הבאבית של „דבר"

סרן עזרא גבאי, מחשודי מרשת ההשתמטות מצה"ל, יואשם בעשרים וארבעה סרבי אישום על חלקו בסרשת המסודרים משירות מילואים. הוגם יוחלט, אם יישאר במעצר עד גמר ההליכים המשפטיים נגדו.

ביום חמישי שעבר הוגש בבית דין מסכ"ל כתב אישום ראשון נגד אחד מהחשודים בקשרת קשר להשתמש בסמכותם המקצועית בבאית לשם שחרור משירות מילואים של „רבי".

סרן גבאי, מחשודי מרשת ההשתמטות מצה"ל, יואשם בעשרים וארבעה סרבי אישום על חלקו בסרשת המסודרים משירות מילואים. הוגם יוחלט, אם יישאר במעצר עד גמר ההליכים המשפטיים נגדו.

ביום חמישי שעבר הוגש בבית דין מסכ"ל כתב אישום ראשון נגד אחד מהחשודים בקשרת קשר להשתמש בסמכותם המקצועית בבאית לשם שחרור משירות מילואים של „רבי".

הפרסום העיקריים בכתב האישום הם: נסיון לפטור משירות בסחון במרמה, קבלת דבר בסרמה בנסיבות מחמירות, שימוש במאגר מידע שלא למטרה שלשמה יועד והתנהגות שאינה הולמת.

סכסוך־עבודה ב'אמקור' ת"א ובמוסך 'פיאט'

מאת מוסר דבר לענייני עבודה

מחזיק תיק האינוד המקצועי בסוועצת פועלי תל אביב, מרדכי נויבוכין, יכנס היום נציגים מטעם הנהלה וטעם הוועד. יצוין כי ההנהלה איננו נמיון לסיים את מסכסך העבודה במטעל אמקור, לייצור מקררים בתל־אביב יעשה היום בתיווך מרצעת הנועלים המקומית. 500 העובדים נוקטים עיצומים מיום חמישי שעבר במעבה, כי ההנהלה מסרבת לחדש את הסכם העבודה, אשר תוקפו פג בסוף אפריל 88'.

מתנגדת לחדש את ההסכם, אולם היא מסרבת להיענות לשורת התביעות שהציגו נציגי העובדים.

כ־200 עובדי המוסך המרכזי של 'פיאט' בתל אביב נוקטים אף הם עיצומים בגלל קיצון בשעורה עבור שעות עבודה נוספות מ־200 אחוז ל־125 בלבד. מחזיק תיק במרצעת פועלי תל אביב, חיים סרוד, פנה בסוף השבוע להנהלת 'פיאט' בדרישה לבטל את הדעת הנאמר.

בסוגרת העיצומים, העובדים אינם עובדים שעות נוספות.

כבר מוסלמית

בסקס שנערך אתמול ברובע המוסלמי בעיר העתיקה נחנכה אנטנל אחת הכברות היפות בעיר, במיסון קדן ירושלים. בתמונה המנהל דן רובין (משמאל) ראש העיר טדי קולק ויו"ר הקרן דות רובין. (צילום: יצחק הרר')

התפטר יו"ר הפרלמנט הגרמני ששיבח שלטונו של היטלר

הקונגרס היהודי העולמי ועיתוני מזרח גרמניה וסקנדינאוויה מגנים ההתבטאות ★ כתובות „יהודים לתנורים" – בפאריס

מאת גרשון קרן ומלי כהן, מומחי דבר' ומבקרי מבקרים הידיעות

יו"ר הפרלמנט המערב גרמני, פילים יינינגר, התפטר בעקבות סערה שהתחוללה לאחר שבנאומו עלו סרעות הנאצים ביהודי גרמניה, שיבח את השנים הראשונות לשלטונו של היטלר.

יינינגר אמר בנאומו, כי היטלר החזיר לגרמנים את הגאווה בעצמם כי גרמנים רבים חשבו, שמגיע ליהודים שיעמידו אותם במקומם.

סקודות בבפלגה הנוצרית־דמוקרטית השלטת אמרו, כי יינינגר נפגש עם הקאנצלר הלמוט קוהל והגיש לו את התפטרותו.

קוהל קיים ישיבת חירום עם ראשי האיחוד הדמוקראטי נוצרי במשך כל הלילה שבין יום חמישי לשישי. כל הדיון נסב על הסערה בעקבות נאומו של יינינגר, שאמר בין השאר כי „היטלר היה מתנה קדושה לעם הגרמני".

„האם לא היה היטלר מישהו שנבחר על ידי ההשגחה העליונה, מנהיג הניתן לעם רק פעם באלף שנים?" אמר יינינגר בנאומו, בו ביקש לתאר את רגשות העם הגרמני באותו זמן.

הקונגרס היהודי העולמי הביע שלשום „הזדעזעות עמוקה" נגד הנאום במלאת 50 שנים ל„ליל הבדולח".

ההיסטוריון המערב גרמני ארנס נולטה יצא ביום ו' להגנת יינינגר. „מה שאמר אינו מומעה. במסגרת הצנה היסטורית סקיפה, כל הטבדות הללו מצאו את מקומן" – אמר נולטה.

עיתוני מזרח גרמניה הגיבו בחרפות על נאום יינינגר, ולדעתם הוא הוכחה שבזן לא חיסלה את הנאשים.

הקאנצלר קוהל פרסם סטולמום הודעה כה הביע הערכתו להחלטת יו"ר הבונדסטאג להתפטר.

גרמניה האחרת?

„יינינגר שבר את הבדולח" אמרו צעירי מפ"ם בהפגינם בחזית בניין שגרירות גרמניה במחאה על נאום יו"ר הפרלמנט הגרמני, בו שיבח את היטלר. הם תבעו את התפטרותו והוקעתו.

כתובות אנטישמיות בפאריס

כתובות נאצה אנטישמיות נרשמו אתמול ליל ו' על חנויות ובתים בדובע העטקים סנסייה בפאריס. מרבית חנויות הבגדים הסיקוניות ברובע שייכות ליהודים. על שלושים חנויות ובתים רבים קושקשו בצבע שחור צלבי קרס ומגיני דוד עם הכלה „יהודי" בגרמנית, וכתובות „מות ליהודים", „יהודים לתנורים", „יהודים הוצה", „הייל היטלר" ו„מות לכלבים". מתחת לכתובות הופיעה חתימת ארגון סטודנטים יהני קיצוני, אך המשטרה הוקרה עם אכן מדובר בו. עיריית פאריס התחייבה למחוק את הכתובות, שנכתבו סיוק במלאת חמישים שנה לליל הבדולח.

הצנה בקיסטנן

בשרב סיבר הגשום צעדו כרחובות קופנהגן מאות נושאי לפידים, בהפגנה שנועדה להזכיר לעם הדני כי הסכנות, שבאו בעקבות „ליל הבדולח" בגרמניה לפני 50 שנה, טרם נסתיימו. בראש המצעד הלך חבר הפרלמנט (ולשעבר שר בממשלה) ארנה מלכיור, אחיו של הרב הראשי.

הוא הזכיר כי בדנמרק קיימת מפלגה נאצית, המתבטאת לדרך לבחירות. הצועדים עבר ליד בית הכנסת המרכזי, הנמצא ב־ רחוב הבדולח („קריסטאל גאדה") במרכז קופנהגן, שחלונותיו זזו מוארים בסמל למה שקרה למתי כנסת בגרמניה בנובמבר 1938.

ליד כנסיה בקרבת מקום התרכז נושאי הלפידים, בהם נוצרים רבים וגם אנשי כמדה, לפני שהתפזרו.

ברשתות הטלוויזיה בסקנדינביה הוקרנו סרטים מיוחדים ודוקומנטריים לציון 50 שנה ל„ליל הבדולח", וכל אמצעי התקשורת – האלקטרונית והכתובה נתנו את דברי יו"ר הפרלמנט המערב גרמני.

מקור צבאי: ההתעללות בעצירי 'אנצאר 3' הפכה לנורמה

במחנה המעצר מקימים מכלאה נוספת ושרוול־דוח

מאת אמיר רוזנבלום

[illegible] לעיתונאים. גורמים צבאיים מוסמכים, ממרכז לסיפר, כבר, כי ב־אנצאר 3' נעשות בימים אלה פעולות, בינוי בשיטה נרחב, מבחן הקמת מכלאה בנוסף על שלוש וקיימות הנחנכת התשתית וקיימת, לדבות בכרשים ומבנים. המקודות ציינו, כי בצהל החולם למסר את הכלא ולהופכו למתקן הכליאה הצבאי המרכזי בישראל. לדבריהם, כבר עתה מועברים אליו עצירים ממתקן הכליאה הצבאי 'עופר' בשומרון.

המקורות מסרו, כי בנוסף לשרוול־דוחה, הוקמו באחרונה סביב למכלאות העצירים, רשפות גבוהות האמורות, בכל הגראה, לשמש כתצפית אסטרטגית להבטח דינוקי מים או בעמודות לצלפים, אם יהיה צורך בכך.

ב'אנצאר 3', כלואים היום כ־1,800 עצירים. מקור צבאי מוסמך אמר לסופר דבר', כי במתקן קיימת תופעה במעט יומיומית של התעללות בעצירים, שבפכה לנורמה. מכות והתעללות עין של שגרה. עין המקור. לדבריו, לפני שבועות אחדים, התחולה במתקן התערעות המונית בגלל נהוג ספירת עצירים, במהלכו הם נאלצים לכרוע על ברכיהם, כשידיהם מאחורי גבם. לבריאה מעין זו יש עבורם משמעות דתית, והרבי גרם תסיסה, שביעת רצון ולהתפרעות המונית", אמר המקור. לדבריו, אחד הזנגשים המקבלים, הוא העמדת עצירי במשך שעות ארוכות בשמש הקפדנית מחוץ לאהל.

סיפר המקור: „לפני כארבעה שבועות, הרעש כך עצירי שסירב לשתף פעולה. הוא נאלץ לעמוד בשמש כשלגופו מעיל בבד חם. העצירי ביקש רשות להסיר את המעיל ומשלא נענה הסיר את המעיל. בתגובה, הוכה העצירי בגרזנות על ידי קצין משטרה בצאית שהיה במשם. בעקבות זאת, התפרעו עצירים, הזלו לבעוע את גדרות המכלאה ולהשליך אבנים, גם ירה שנרתה. באויר. על ידי אחר הקצינים במקום, לא הפעילה, אלא גרמה עוד יותר ליליבי הרגים והתרעות הנתפרעות, אשר בעמו של דבר דוכאה ללא נפגעים. בעקבות התקרית הזו, הרעמד הקצין שירה לוין ונגרמו עליו 28 ימי מחבוש על תנאי וזאת על רקע החמרה בנוהלי הפתיחה באש, בעקבות הנתפרעות במתקן, במהלכה נהרגו שני עצירים".

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, אמר שלשום, כי דוב הליקויים שעליהם הצביעו שופטי בית המשפט העליון במהלך ביקורם במתקן הכליאה לפני כחודש וחצי, תוקנו מידיה, על פי המלצותיהם.

טופר דבר' פנה ביום חמישי לדובר צה"ל בפיקוד דרום וביקש ממנו להגיב על הנאמר בידיעה זו, אולם עד אמש לא התקבלה כל תגובה.

אולי תראשונים המעוניינים לסמוך על הקו הירוק והם דואים בכיסולו סיפוח הרפאקטר של הסכנים, דבר שהם מתנגדים לו מכל וכל.

בתשובה לשאלה אבר חוסיין, שאין לראות בשום אופן בהחלטה להשבית את המגזר הערבי סימן לחדרות הזרתפיאה אל מעבר לקו הירוק.

חוסיין הכעים, כי ערבי ישראל רואים עצמם חלק אינטגראלי מסדרינת ישראל. הם מבבדים את חוקיה ונלחמים בחוקים המפלים אותה לרעה.

הוא ביקש להבהיר חד־משמעית

„שביתת המגזר הערבי מחרתיים אינה קשורה ל'הקמת פלשתין'"

יו"ר ועד ראשי הרשויות הערביות בישראל

מאת מוסר „דבר" בנצרת

יו"ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות בישראל, אברהים נימר חוסיין, נועץ בסוף השבוע עם אישי ציבור ערבים על קריאת חוגים בשטאל הישראלי לדחות את השביתה במגזר הערבי, שיתוכנה ליום ג'.

כיום שהוחלטה נתקבלה בפורום המוסמך ביותר במגזר העיבי אין כל אפשרות לבטלה יומיים לפני יום השביתה – אמר חוסיין לסופר דבר'.

חוסיין הסעים, כי ועדת המעקב תעריך מסיבת עיתונאים ותפרסם מודעה בה תבהיר שאין קשר בין השביתה במגזר הערבי לבין כוונת הסוועצה הלאומית הפלשתינית להכריז בו כיום על הקמת המדינה הפלשתינית.

„אילו היתה דיקה כלשהי כין הולשתנו לבין הכוונה להכריז על הקמת המדינה הפלשתינית, אזי היינו צריכים לתגוב באותו יום ולצאת לרחובות, ולא לשמת" – הוסיף חוסיין.

הוא ביקש להרגיע את הציבור בישראל וקרא לו שלא לראות בהחלטה לשבות במגזר הערבי כמחאה על הריסת הבתים בסרינה כתן גושפנקה פוליטית לביטול הקו הירוק.

חוסיין הרגיש, שערבי ישראל הם עצירים, הזלו לבעוע את גדרות המכלאה ולהשליך אבנים, גם ירה שנרתה. באויר. על ידי אחר הקצינים במקום, לא הפעילה, אלא גרמה עוד יותר ליליבי הרגים והתרעות הנתפרעות, אשר בעמו של דבר דוכאה ללא נפגעים. בעקבות התקרית הזו, הרעמד הקצין שירה לוין ונגרמו עליו 28 ימי מחבוש על תנאי וזאת על רקע החמרה בנוהלי הפתיחה באש, בעקבות הנתפרעות במתקן, במהלכה נהרגו שני עצירים".

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, אמר שלשום, כי דוב הליקויים שעליהם הצביעו שופטי בית המשפט העליון במהלך ביקורם במתקן הכליאה לפני כחודש וחצי, תוקנו מידיה, על פי המלצותיהם.

טופר דבר' פנה ביום חמישי לדובר צה"ל בפיקוד דרום וביקש ממנו להגיב על הנאמר בידיעה זו, אולם עד אמש לא התקבלה כל תגובה.

ציור אשה עירומה עטופה בטלית מעורר סערה בחיפה

מאת אריאלה ראובני, מומחית דבר'

ציור של אשה בעירום עטופה בטלית, המוצג בבית מוזאון בחיפה בתערוכה השנתית של אגודת הצייירים והפסלים, מעורר עניין וסערות בקרב חוגים חילוניים וחמודת רחם וחצם בקרב חוגים דתיים בעיר.

ציור הבריבה הוא של הצייר יעקב עמרם, חבר קיבוץ דליה. שמו של הציור הוא „קיש אחרון". נגדלו של ציור השמן מסר על מסר וחצי והוא מראר, סאמור, גוף עירום וצנום של אישה צעירה, המכוסה בחלקו העליון בטלית וערוותה גלויה. ברקע פוזרות דמויות מטושטשות־משהו ופניהם מכוסות במסכות, המשרות אורחת סבל. על הציור נודע לחוגים דתיים בעיר מפי שני אנשים שיחרי מסרות, הכשתתפים בתערוכה.

נציג מועצת העיריה בכתם אגודת ישראל פנה בסוף השבוע שעבר בשאילתה בעניין זה אל ראש העיריה. הוא מוזה על הצגת הציור שיש בו, לטענתו, כדי לפגוע ברגשותיהם של אנשים דתיים ועל שהדבר נעשה במוסד הנתמך בכספי העיריה.

מנייהם של תרשבים דתיים בעיר אל הנהלת המוזאון שלא להציג את הציור לא נענתה.

יעקב עמרם, אבן בן 48, מקיבוץ דליה, אמר אתמול לסופרת דבר'

שבתם הכבתה אין כל כוונה לקיים הפגנות, התקהלויות והפרות סדר בישובים הערבים.

בתשובה לשאלה אמר חוסיין, שאין בשלב זה כל כוונה לשגר משלחת לאו"ם שתסביר את מצבם כל האוחיים הערבים ותבקש התערבותם של חוגים בינלאומיים.

חוסיין קרא לשר המשטרה ו„לכפקדים בשטח" שלא להפגין נוכחות בישובים הערביים ביום השביתה. לא להתגרות בתושבים, ולאפשר לאזרחים הערבים להשביע את מחאתם בשקט – במסגרת החוק.

שיפור קל במצבו של הגנראל לחאד

מאת אריאלה ראובני, מומחית דבר'

במצבו של אנטואן לחאד, ממקר צבא דרום לבנון, המאושפז במחלקה לטיפול נמרץ ברמבים, חל אתמול שיפור קל בסקם, אולם הוא מגדר עדיין בקשה אך יציב.

ד"ר צ. בדישי, סגן מנהל ביה"ח אמר אמש, כי לחאד נותק במשך היום פעמים אחדות לכמה שעות ממכונת ההנשמה, אולם הוא שרוי עדיין בתרדמה כדי להקל על תהליך ההלמתו. עוד נמסר, כי קרוב לוודאי שלחאד יהיה מאושפז עוד ימים אחדים במחלקה לטיפול נמרץ.

חלה הטבת מה במצב האשה מאלפי־מנשה

מאת דנקה הרניש, מומחית „דבר"

שיפור קל חל במצבה של מגי רזנר, מאלפי־מנשה, אשר נפגעה קשה בראשה מאבן, שהושלכה לעבר הרכב בו נסעה עם בעלה.

ד"ר יחיאל היילברון, מנהל המחלקה לניאוכירורגיה ב'בילינסון' מסר ביום ו' בעת ביקורה של שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוחילנו, אצל מגי רזנר, כי החולה עדיין עדיין בהרדמה מלאכותית על־מנת לאפשר התאוששות לרקמות המוח. הרופא ציין, כי מגי רזנר עדיין מונשמת.

שרת הבריאות שוחחה ארוכות עם בני המשפחה של הפצועה והתעניינה בתהליך הפינוי הרפואי ממקום ההתנקשות. אלמוחילנו הדגישה, כי בימים מתוחים אלה יש חשיבות עליונה לכוננות ופריסה רחבה יותר של מערך הפינוי הרפואי והעזרה הראשונה.

משטר רב־מפלגתי בהונגריה מ־1990

(עיר). – הקאבינט ההונגרי אישר הצעת חוק, שתאפשר לאזרחי המדינה להצביע בעד אחת מבין כמה ממלגות בבחירות שייערכו בעתיד. עם זאת נקבע, שהחוק לא יכבל תוקף לפני שנת 1990.

הצעת החוק מסמיכה בודדים ונופים משפטיים להקים „מפלגות פוליטיות, איגודים מקצועיים, נציגויות של אינטרסים וארגונים חברתיים אחרים".

עם זאת נמסר, כי חוק נוסף יקבע באיזה תנאים מותר להקים מפלגות ומה יהיה תפקידן. החוק יאושר לדגל תיקון החוקה, כפי הנראה בשנת 1990.

בפראג פוזרה אסיפה של פעילי זכויות האדם

(עיר). – משטרת צ'כיה פשטה שלשום על מלון בפראג ופיזרה אסיפה שבה השתתפו אקדמאים, מחברים ופעילים מערביים ידועים למען זכויות האדם, ועצרה את יו"ר האסיפה, המחזאי וצ'לאב האוול.

האוול, ממייסדי תנועת 'אמנת 77' העוקבת אחר יישום הסכמי הלסינקי על זכויות האדם, הצליח להתחמק מהמשטרה בדיוק לפני פתיחת האסיפה, אך בדגע שהכניס על פתיחתה, נעצר.

סאלי ליידד, עורכת 'מדוד הצנזורה' הדואה אד בלונדון, צילמה את מעצרו של האוול, אך המשטרה החרימה את הסרט והחזירה לצוותי טלויזיה מאוסטריה ומערב גרמניה לעזוב את המקום.

17 הדרים שהשתתפו בכנס ניסו לקדש את האסיפה במקום אחר, אך לא הצליחו לעשות זאת, משום שהמשטרה עצרה יותר מ־20 מתנגדי משטר צ'כים שאירגנו אותה.

עשרות שבתו רעב בפולין בגלל פיזור מצעדים בכוח

(עיר, עיצ). – עשרות אנשים שבתו אתמול שביתת רעב רשמיתת שבת בכנסיה בעיר קאטוביץ', בדרום פולין, לאחר שהמשטרה השעילה בה כדי לפזר בלילה הקודם מצעד בלתי רשמי לרגל יום העצמאות.

מקורות באופוזיציה מסרו, כי המשטרה הדפה כאלפיים צעדים בקאטוביץ' ולאחר מכן הסיעה מכוניות לעברם, בשעה שהאיזנו לבאים בחזית קתדרלה.

כ־85 אנשים, שנמלטו לבנין כנסייתי ליד הקתדרלה, הדיעו אתמול, כי פתחו בשביתת רעב, בדרישה לשחרר 46 אסירים ולהעניש את השוטרים שהיכו באכזריות 11 מפגינים.

מעשי אלימות פגעו ביום ו' מהגיגות לרגל יום העצמאות ה־70 של פולין, כאשר אלפי אנשים צעדו בחצי תריסר ערים, אחרי רדת החשכה, כשבידיהם כרזות אנטי־קומוניסטיות בהסמיעם שירים וסיסמאות אנטי־קומוניסטיים.

שוטרים הסתערו ביום שישי בערב על מפגינים בחוצות וארשה, גראנסק, קראקוב, ורוצלאוו, לודז', לובלין וערים אחרות.

רעידת־אדמה הותירה 500,000 סינים בלי בית

(עיר). – חצי מיליון סינים נותרו ללא קורה גג בעקבות רעידת האדמה הקטלנית שסקירה את הרים־מערב סין.

הגיבולים במוקד הרעש, בקרבת גבול בורמה, ישנים על האדמה ומטפלים בקרובי משפחה פצועים תחת כיפת השמים, בחדרבות הכפרים שנהרסו כליל ברעידת האדמה.

עתה מחישים אחלים וחמרי בניה למחוזות הנפגעים, אולם עד אתמול הגו רק 100,000 איש למקלט.

717 נופות חולצו מאחר הרעש, אך סברים כי מספר הרוגים עולה על אלף. כ־3,000 נפצעו קשה.

נתגלה מאובן חרק בן 300,000,000 שנה

(עיר, עיצ). – שני חוקרים משיקאגו גילו מאובן שמור היטב של חרק, המתואר על ידם בחיצור המרימיטיווי ביותר הידוע למדענים. הגילוי מאפשר למדענים לבחון את החיים על פני כדור הארץ לפני מאות מיליוני שנים.

המאובן נתגלה במפרץ גאסף שבקוויבק. המאובן הנריר הוא של חרק שחי לפני כ־390 מיליון שנים.

אורכו של החרק שזוכה לכינוי 'נאפיאה' כזמיסה מילימטר ויש לו פה מפותח כהלכה. נראה, כי ניתוח משרידי צמחים.

הגילוי תואר כבעל חשיבות רבה, מאחר שעתה יודעים המדענים שחרקים היו קיימים על פני כדור הארץ במועד מוקדם בכ־50 מיליון שנה מה שחשבו בעבר.

החרקים הופיעו אפוא על פני כדור הארץ יחד עם הצמחים הבשתיים הראשונים, או זמן קצר לאחר הופעתם.

סין וסעודיה מכוננות יחסי מסחר

ערב הסעודית וסין הסכימו לפתח משרדים מסחריים זו בבירות זו. זו הפעם הראשונה ששתי המדינות מקיימות יחסים קבועים ביניהן.

השגרירות וסינית בוואשינגטון וסוכנות הידיעות הסעודית ציינו, כי הסכם בנושא זה נחתם ביום ו' על ידי שגרירי שתי המדינות בארה"ב, האן קטו והנסיך בנדר בן סולטן.

14 אחוז ירידה בתיירות השנה: הענף מבקש עזרתו של הרצוג

מאת דויד מרשק, סופר דבר לענייני תיירות

מיכומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד התיירות לעשרת החודשים הראשונים של השנה מראים על ירידה בשיעור 14 אחוז במספר התיירים שבאו לישראל השנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ראשי ענף התיירות בישראל החליטו בימים אלה לפנות לנשיא המדינה חיים הרצוג, כדי שיצא לקהילות היהודיות הגדולות בארה"ב ובארצות אירופה כמגמה לעודד תיירות לישראל, כדי להתגבר על המשבר הפוקד את תעשיית התיירות בישראל.

בחודשים ינואר־אוקטובר השנה באו לישראל 996,200 תיירים בלבד לעומת 1,152,400 תיירים, שבאו בתקופה המקבילה בשנת 1987.

נתונים לגבי תשעת החודשים הראשונים של השנה מראים, כי מבין ארצות אירופה עומדת גרמניה המערבית במקום הראשון במספר התיירים הבאים לישראל. בחודשים ינואר־ספטמבר השנה באו לישראל מארץ זו 119,556 תיירים בהשוואה ל־128,903 שבאו בתקופה המקבילה אשתקד. מבריטניה באו 105,027 תיירים בהשוואה ל־113,006 תיירים אשתקד ומצרפת באו בחודשים ינואר־ספטמבר השנה 101,134 תיירים לעומת 127,360 תיירים אשתקד.

בפריסה בין כך התיירות אברהם שריר, מנכ"ל אל על, רפי דר לב מוכם, כי ועדה מיוחדת של אנשי מקצוע תציע תוכנית מיוחדת למיפול במשבר התיירות. איש ציבור יהודי ידוע יעמוד בראש ועדה, שתקום למיפול בעידוד התיירות היהודית לישראל, ואחר יעמוד בראש ועדה לעידוד תיירות נוצרית.

כן סוכם, כי נוסא התיירות היהודית יוכא לדיון בממשלה, יוגדל מספר העתונאים הזרים המבקרים בישראל ואל על תשותף ביישום הסכמי התיירות הבין־לאומיים. בן הוחלט לעודד במיוחד שיווק אזורי של אתרי תיירות יחודיים בישראל כגון אילת, ים המלח, איזור טבריה האזורים אחרים.

הריחוק מהחרדים בספרות הילדים — יותר מאשר כלפי כל דת אחרת

כך אין שום סיכוי לקשרי הבנה – אומר חוקר ספרות ילדים

מאת יעל פישביין, כתבת דבר לענייני חינוך

ספרות הילדים הישראלית מגלה ניבוד בלפי העולם היהודי־חרדי יותר מאשר מכלפי כל קבוצה לאומית או עם אחר. יחסי הדתיים־חילונים ושאלות של אמונה ודת כמעט שאינם נדונים בה כלל, מלבד עיסוק בחני ישראל. כך עולה ממחקר המתייחס לכ־700 ספרי ילדים, שערך פרופסור אריה כהן מאוניברסיטת חיפה ואשר ראה אור בימים אלה בספר 'תמורות בספרות ילדים' בהוצאת 'אח'.

לדברי אריה כהן, בשנים האחרונות מתמנות תופעה של התבדלות בספרות הילדים הישראלית, המגזר הדתי והחרדי מתרחק ומתנתק מספרות הילדים החילונית ומקים לו עולם ספרותי משלו. עשרות הוצאות ספרים ותיות, כגון 'ערקוי', 'משאבים', 'אוריתא', 'מאר' ועוד, מתמחות בהוצאת ספרות ילדים ברוח דתית חרדית, המקיפה את מכלול הטוגים הנושאים הזל בסיפורי מעשיות ומלה בסיפורי הרפתקאות.

„במצב יחסים זה, קשרים של הבנה בודאי לא יוותרו, אף פתח לא יפתח בתומת הניכור ההתבדלות", מעיר כהן.

ספרות הילדים הישראלית מגלה גם מודעות מעטה לעולם הערות ולבעיות הקליטה. רק הסבה אחוזים מספרי הילדים שנבדקו במחקרו של כהן נתנו ביטוי לעולמם של בני העדות השונות. ספרי שנות ה־40 וה־50 לקו בראיה סטראוטיפית גמורה, ורק בספרי שנות ה־70 וה־80 חלה תפנית ליתר אחיזות והבנה.

בהן מוסיף, כי גם העיסוק בקיבוץ בספרות הילדים הוא דל וסטריאוטיפי. רק כשמה אחוזים מהספרים ניתן לתת ביטוי לנושא זה. לדבריו, ילדים שערכו היכרות עם הקיבוץ דרך ספרות הילדים קיבלו בהכרח תמונה שמחית ביותר ואף מעוותת.

חמישה תלמידי מוסד חינוכי במזרע סולקו בשל שתיית אלכוהול בטיול

מאת יצחק מרידור, סופר דבר' בעמק

חמישה תלמידי המוסד החינוכי „העמקים" שבקיבוץ מזרע סולקו מלימודיהם במוסד, לאחר ששתו משקאות חריפים וסירבו לקבל מרות, במהלך טיול שערכו 60 תלמידי כיתות י"ב במוסד בסתיו עוד עשרה תלמידים, שהושעו בשל אותה פרשה, הוחזרו ביום הלימודים.

זאב כפרי, הרכז הפדגוגי של המוסד, שבו לומדים תלמידים ממזרע, מרחביה, שער העמקים ושדיר, מסר אמש לדבר', שבמסגרת הטיול לסיני הביאו עמם אנשים מהם „בקבוק משקה אלכוהולי", לסרות שהיה ידוע להם כי שתיית משקאות חריפים אסורה במוסד, ואף הוסבר להם ששתיית משקאות חריפים בטיול תביא לתגובה חריפה.

כאשר נודע למחנכים על בקבוק האלכוהול, הם הוליכו להניב בחומרה. כמה תיכים סירבו, לדברי כפרי, להישמע להוראות המחנכים ולשמור על כללי התנהגות, ובסיומה שהיו במיני. כשל כך הוחלט בתום הטיול להרחיק מהמוסד חמישה תניבים. „ולהתאים להם ממגרות לימוד אחרות". „איננו נהנים להתעלם מתופעה חריגות", אמר כפרי.

יצוין, שתחילה סירב הדבו הפרגוגי של מוסד „העמקים" להניב על הפרשה, שפורסמה בעלון פנימי בקיבוץ מזרע. „בצורה לא מרוויחה" כדבריו. לשאלות מפר דבר' אישר כפרי, כי 15 תלמידים נוספים הטרפו מתוך הודחת ל־15 שסולקו מהמוסד, לאחר שנמצאו מעורבים בפרשה.

בפרי סירב תחילה לשוחח עם כתב דבר' על הפרשה כשעצה „שהעתונאים יסלפו ממילא את מה שאגיד", ויפרסמו מה שהם רוצים". רק לאחר הפצרות, והתייעצות עם חבר הקיבוץ נרצי, הסכים למסור את נידתו למה שאירע כאותו טיול.

סכסוך עבודה בבית החולים 'מזרע': ההנהלה דורשת להעביר חבר ועד

מאת יוסי ליבוביץ, סופר דבר' בגליל המערבי

מרעצת פועלי סכו הבריאה על כסמך עבודה בבית החולים לחולי נפש 'מזרע', לאחר שההנהלת משרד הבריאות עמדה על כך, שיש להעביר את האח מישל אדרי, שנשימש עד לאחרונה יו"ר ועד העובדים במקום, לתפקיד אחר בלשכת המפיבאטור המחוזי בחיפה.

הודעה על המכמך נמסרה להנהלת משרד הבריאות ולהנהלת בית החולים. גודעים בכירים במשרד הבריאות הביעו בסוף השבוע פליאה על התנהגות מרעצת הפועלים, כיוון שהיא זו שביקשה לעדוך מדר ב'מזרע' בשרשים האחרונים.

יחסי העבודה המעורערים ב'מזרע' נמשכים כשנה וחצי, ולאחר שועדה מטעם משרד הבריאות קבעה, שיש לעדוך שינויים פרסונאליים מקיפים הן בהנהלת בית החולים והן בקרב חברי הוועד, קבעה הדשות השיפוטית של ההסתדרות, שיש להשעות מכהונה מועד למשך קרביה אחת את יו"ר הועד לשעבר מישל אדרי ואת יו"ר הועד שלפניו חד לוי.

אולם משרד הבריאות לא הסתפק בכך, משום שכמה רופאים בכירים, אשר הוצעו לתפקיד מנהל בית החולים, סירבו לקבל אותו, אם לא יערכו שינויים פרסונאליים בקרב העובדים. בעת הניעו במשרד הבריאות למסקנה, שכדי לשמור על סקט תעשייתי ב'מזרע', יש להעביר את אדרי למקום אחר במנגנון משרד הבריאות.

ואולם בעת מתנגדת מרעצת פועלי עכו להעברתו של אדרי לעבודה בחיפה. מזכיר המרעצה יהושע כץ נפגש עם מנכ"ל המשרד פרופ' יזרם לם ועם ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות וניסה לשכנעם, להימנע מן ההעברה. הוא הודיע, כי ההסתדרות בעכו מתנגדת למהלך והיא משוכנעת, שיש לפתות דף חדש בבית החולים.

לפיכך, לאחר שבמשך כשנה ניהלה מרעצת פועלי עכו מאבק עיקש נגד הועד ובעיקר נגד מישל אדרי – החולש כעת להעניק לו את ההנחה המקצועית שחידרש לו.

עציר נמלט בעת חקירה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר דבר' בגליל המערבי

עציר הוחשד בשודה של עבירות סמים והתפרצויות הצליח להערים על כלשי היחידה המרכזית בבשסרת מרחב חיפה ולהיחלט מתחת לאפם בעת שחקרו אותו במשרדי היחידה בחיפה.

העציר עוסתן חליל גראוי הובא ביום ה' שעבר לחקירה. הוא ניצל חוסר תשומת לב דנעית של השוטרים, דינק מהחדר, פתח את דלת חברת, כשהוא מדלג מעל גדר הבניין של היחידה המרכזית.

בלשים ושוטרים דלקו אחר העציר, הקימו מחסומים ואולם הוא נמלט בין חצרות הבתים ועד כה טרם נתפס. מפקד מרחב חיפה תת ניצב יוסי לוי מיהר קצין בוחן לבדיקת נסיבות הבריחה.

נטורי קרתא: אנשים מהעדה החרדית חיללו ישיבה שלנו

מאת נח זמרלוני, סופר דבר' בירושלים

אלמונים פרצו בליל שבת לישיבת יתורה וריאה' של נטורי קרתא שבשכונת מאה שערים וחרבו שם הרס רב.

האלמונים חדרו אל כניין הישיבה, שהיתה ריקה מאדם, שפכו זפת על המרדנות ועל כתלי הישיבה, ניתקו את הנגרסה המסמך חשמל לשכונה ביום שבת, נקבו את חביות הסיס שעל גג הבניין והסיזו את רעפי הגג, כדי שהמים יחדרו אל תוך הישיבה. כך הוצף, בין השאר, ארון ספרים בישיבה.

אנשי נטורי קרתא תולים את האיגרים, כפי שכונה על־ידי אחד מראשי העדה, במודעת אוחדה שפרסמה העדה החרדית נגד ראש ישיבת 'תורה וריאה' הרב חיים קנבלסקי, לדברי הנמודים, המוסי מה מהעדה החרדית לקחו את „חוק הנקמה בידיהם" ועשו מה שעשו.

'נישומים ציתנים' יהין פטורים מניכוי מס במקור

(עז). – נישומים, שיעמדו בקריטריונים של 'נישום ציתן' על פי הגדרת מס ההכנסה, כלומר מרוחים ומשלמים בזמן, יקבלו פטור מניכוי מס במקור באופן אוטומטי והפטור יופיע בתוך פנקס המקורות.

החל משנת 1990 יבושלו כראה תשלומי מקדמות מס על הוצאות עודפות ויימשך הנהוג לתת אזרכות להגשת דו"ח לחברות. כל תשלומי המס יבוצעו ב־15 לחודש, ואילו ניכויים שאינם משכר ישולמו ב־15 לחודש אחריו.

אסירה בטחונית שובתת רעב על הרעת תנאים

מאת נתן רוני, סופר דבר' לענייני משטרה

קיפאה כיאל, אסירה בטחונית בת 25 מעכו, שובתת רעב מאז יום ג' האחרון בתאה שבכלא נוה תרצה וזאת לאחר שהועברה לכאן מכלא השרון.

האסירה טוענת, כי העבירוה מכלא השרון לכלא נוה תרצה מהווה הרעה בתנאי מאסרה. היא חוששת לבטחונה, לאחר שאסירות בטחוניות אחרות הותקפו בעבר על־ידי האסירות הפליליות.

בפתח כלא נוה תרצה נערכה אתמול הפגנה של תנועת נשים למען אסירות פוליטיות וזאת במחאה על תנאי מאסרה וכליאתה של האסירה קיפאה כיאל.

דובר שירות בתי הסוהר ניזני מסטר אמר בתגובה, כי בעת האחרונה התקבלה בשירות החלטה להפריד בין האסירות מתחומי ישראל לבין האסירות מהשטחים. האסירות הישראליות הועברו לנוה תרצה ואילו האסירות מהשטחים נכלאו בכלא השרון.

נמסר, שהאסירה שובתת רעב היא תושבת עכו ועל כן היא נכלאה בכלא נוה תרצה. היא נבדקה ונמצא כי מצבה שפיר. הנהלת בית הסוהר לא תנהל איתה מו"מ עד שלא תפסיק את שביתת הרעב.

העבודה תבחר היום את מועמדה לעיריית ב"ש

מאת אמיר רוזנבלום, סופר דבר'

313 חברי סניף מפלגת העבודה בבאר שבע יבחרו הערב את מועמד המפלגה לראשות העיריה. המועמד שיבחר יתמודד בבחירות המוניציפליות הקרובות מול מועמד הליכוד בעיר, יצחק רגר.

שני מועמדים מתמודדים על התפקיד הם מנכר הפנים של חברת 'פוסטים בנגב', עמרם אבן־חיים בן ה־47 ומזכיר מועצת פועלי באר שבע, בן ציון (בצי) כרמל בן־53, שכיהן בעבר כסגן ראש העיריה.

ממלא מקום ראש העיריה, אריק גיסן, שהיה אף הוא מועמד, הסיר בסוף השבוע את מועמדותו והודיע על תמיכתו באבן־חיים. „הוחלטתי להסיר את המועמדות לאחר התייעצות עם חברי ומתוך כוונה למנוע פילוגים בסניף", אמר אתמול גיסן.

בני זוג מהכפר עוספיה הפעילו בבית תחנת סמים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר דבר' בגליל המערבי

מחלק הסמים במשטרת מרחב חיפה חשף בסוף השבוע תחנה לממכר סמים בכפר עוספיה שבגל הר הכרמל שהופעלה על־ידי בעל ואשתו. בדירה נתפסו 1,160 מנות הרואין בשווי של כ־175,000 דולאר.

בעקבות מידע מודיעיני על סחר בסמים בהיקף גדול המתנהל בדירה, פשט בח משטרה גדול על הדעה. בעל הבית ואשתו ניסו לזרוק דרך החלונות שקיות, ובהן 1,160 מנות הרואין, אולם השוטרים תפסו את השקיות.

ביום ו' הבאו השניים – נאסן בחסאן בן 30 ואשתו סלאחה בת ה־28 – להוראת מעצרם בבית משפט השלום בחיפה. השופט סלים ג'בראן הורה להאריך את מעצר הבעל ב־15 יום, ואילו על האשה ציווה לשבת במעצר בית במשך 15 יום. כמו כן ציווה לאסור על פרסום תמונת האשה.

חמק ממאסר בפועל כדי לשלם המזונות לבנותיו

(עז). – בית המשפט המחוזי בתל אביב החליט ביום ו' שלא להסיל עונש של מאסר בפועל על נאשם בדרישה אשתו ועל רקע של סכסוך משפטי, כדי שלא לפגוע בתשלום המזונות לשלוש בנותיו.

הנאשם אפרים ששון בן 34, נהג מונית מאוד יחודה, הודשע על פי הודאתו בפציעתה הקשה של אשתו, לאחר שבית המשפט פסק לזכותה בדין הקשור בהליכי גירושיהם. מיד עם תום הדיון, נסע הנאשם לאיחוד מגוריה של אשתו, שם הבחין בה כשהיא צועדת על המדרכה. הנאשם, נסעו בסבב האישום, עלה עם רכבו על המדרכה, דרס את אשתו וגרם לה פציעות קשות בחלקי גופה.

הסניגור ע"ד צבי לידסקי ביקש מהשופט להסתפק בעונש מאסר של שלושה חודשים, שאותם הספיק הנאשם לרצות, ולהתחשב בכך שעליו לשאת בתשלום המזונות לשלוש בנותיו.

השופט עמוס זמיר נענה לבקשה זו, כי מדובר בכשלון חד־פעמי, והרי מטרת הענוש אינה רק להעניש את האדם שעבר את העבירה, אלא גם להתרות בו ולהזהירו ללכת בדרך הנכונה.

משטרת צפת מודאגת: 50 נרקומנים נרשמו בעיר

מאת שמעון ויס, סופר דבר' בצפון

משטרת צפת פתוחה בימים האחרונים במבצע לחיסול נגע הסמים בצפת, לאחר שבבדיקה שערכה המשטרה הגבדר כי בצפת מתגוררים כיום כ־50 נרקומנים ומספרם של צרכני הסמים הקלים יותר הוא כפול.

קצין החקירות במשטרת צפת, מפקח ג'קי רן, גילה כי בתקופה האחרונה הצליחה המשטרה בעיר ללכוד כמות גדולה של סמים מסוגים שונים. הוא הערין, כי מספר צרכני הסמים הקלים בעיר קשור בגידול במספר הנרקומנים. מתברר, כי כמות גדולה של סמים מועברת לנרקומנים בצפת על־ידי סוחרים הרוכשים את הסמים בלבנון.

כזכור, נלכדו לא מכבר בעיר מספר בני סוכים, שנידלו שיחי קנבוס הדדי שמהם מפיקים סמים. מפקד משטרת צפת החדש, רב־פקד מרק סלוק, הכריז מלחמת חורמה בצרכני הסמים והנרקומנים בעיר והמשטרה פועלת כיד תקיפה ובשיטות שונות לתפיסתם והעמדתם המחדה לדין.

חלבי המשטרה הצבאית

טקס אזכרה נערך אתמול לזכר חללי המשטרה הצבאית. בטקס נטלו חלק בני המשפחות השכולות וקצין משטרה צבאית נשא דברים. (צילום: גיל גרפיין).

6 הרוגים בתאונות השבוע: ירידה לעומת החודש שעבר

מאת אריה אדר, סופר דבר'

ששה אנשים נהרגו, מחציתם הלכו־רגל, ו־50 נפצעו קשה ב־41 תאונות־דרכים חמורות בשבוע האחרון. בכך מגיע מספר ההרוגים מתחילת השנה ל־423, ירידה של שלושה אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מספרם של הפצועים קשה עלה בארבעה אחוזים והגיע ל־3,245.

על־פי נתונים בלתי רשמיים לעשרת הימים הראשונים של נובמבר מסתמנת ירידה תלולה במספר הנפגעים, הן בהשוואה לחודש שעבר הן בהשוואה לנובמבר אשתקד. בהשוואה לנובמבר אשתקד מסתמנת ירידה של שליש הן במספר ההרוגים הן במספרם של הפצועים קשה ואילו במספרן של התאונות החמורות מסתמנת ירידה של 39 אחוז.

בהשוואה לאוקטובר השנה מסתמנת ירידה של 56 אחוז במספר ההרוגים ושל 31 אחוז במספר הפצועים קשה, אולם הירידה במספרן של התאונות החמורות מגיעה רק ל־27 אחוז. גם בנובמבר אשתקד ירד במידה ניכרת מספרם של נפגעי התאונות.

הסיבות העיקריות לתאונות בשבוע שעבר הין א־ישמירת מרחק, נאת בין כלי־רכב הנוסעים בה אחר זה, א־ציות לתמרורים ולרמזורים והתנהגות לקויה של הולכי־רגל. שלושה מקרב ששת ההרוגים היו הולכי־רגל.

העלאת מסים רטרואקטיבית בתל אביב – נוגדת את החוק

מאת נתן רוני, סופר דבר' בתל־אביב

כמה מחבורי שיעת „העבודה" במועצת עיריית תל אביב הביעו בסוף השבוע התנגדות חריפה להצעתו של ראש העיריה שלמה להט להעלות את מסי הארנונה.

בישיבת הסיעה ביום ו' אמר פרופסור אפרים סודרבנק, כי הוא מציע שהמס לעסקים יגושה למס למגורים. גם ערך חבריה אביגיא אמרה, כי תתנגד להצעת ראש העיריה להעלות את המסים.

אריה צוקר, נציג מפ"ם במועצת העיריה, הודיע נגד החלטת העיריה להעלות „את" הארנונות רטרואקטיבית מאפריל 1988, לדבריו, החוק קובע שאפשר להעלות את הארנונה במהלך שנת הכספים רק בנסיבות מיוחדות ובאישור השר, וגם זאת רק לגבי התקופה שמיום האישור עד לסיום שנת הכספים. אי לכך, סוען צוקר, החלטת העיריה להטיל את הארנונה מחדש אפריל 1988 נוגדת את החוק והתושבים אינם חייבים בתשלום זה.

אריה צוקר סיען, כי הפרסומים של העיריה נועדו לבלבל את בעלי העסקים ביעד ואת התושבים, ובפועל היא מעלה את הארנונה בארבעת החודשים שנותרו עד לסיום השנה ב־24 אחוז לבנינים וב־18 אחוז לעסקים. הוא מל לאחר היום, ולא יעלה על הדעת שהשכירים, המקבלים תוספת יוקרה מקוצצת של 4.5 אחוז, יממנו את הבזבוזים הראוותניים של שלמה להט", אמר צוקר. הוא שוקל הגשת עתירה לבית הדין הגבוה לצדק נגד העיריה, אם תאוסר העלאת הארנונה.

דובר עיריית תל־אביב בני כהן אמר אתמול, כי העלאת מסי הארנונה איננה רטרואקטיבית, אלא לאו־רגע החודשים הקרובים – ינואר־פברואר ומארס. לדבריו, אם היתה זו העלאה רטרואקטיבית, הרי אלה ישולמו תשלום שנתי מראש ביחס לשלם תוספת, ואין הם משלמים תוספת זו.

סקר מקיף בחיפה יבדוק את השפעת הזיהום על הבריאות

מאת אריאלה ראובני, סופרת דבר'

משרד הבריאות יבצע בקרוב סקר מקיף על המצב הבריאותי של תושבי חיפה בקשר לפעולה התעשייתית בעיר ושלימה של מחקרים שונים.

הסקר יתוהל על ידי המכון לחקר בריאות הסביבה של משרד הבריאות בשיתוף עם לשכת הבריאות המחוזי בעיר ובחלק מומחים לאפידמיולוגיה. הסקר ישלים סקר קודם, שנערך לפני כמה שנים. סקר זה קבע, כי באזורים מסוימים בעיר יש השפעות מזיקות לבריאות כתוצאה מזיהומי אויר העוברים את רמות הסביבה. מסדת הסקר החדש היא לבדוק, אם חל שינוי במצב מאז הסקר הקודם ואם חל שיפוד בשימוש בלק ולי־גומרית הנמצא כיום בחלק מהמפעלים.

במסגרת הסקר יאספו נתונים של מצב הבריאות אצל 6,000 ילדים, המתגוררים בשלושה אזורים שונים: איזור עם ארכות אויר סבה, בעיקר במורדות המערביים של הכרמל; איזור עם ארכות אויר בינונית בעיר ובקריות; איזור עם ארכות אויר יחודה, בעיקר בנה שאנן וגבעת עמס.

הנתונים יעובדו תוך התייחסות לנתונים נוספים, שיאספו מתחנות הניטור הקבועות באזורי המפעלים הקיימים ובאזורי מגורים. נמסר, כי חברת החשמל, המתבננת הקמת תחנת כוח שתופעל בפחם, הביעה עניין מיוחד בסקר ואף העניקה מענק בסך 43,000 ש"ח למבצעיו.

שוטר מואשם בניצול תפקידו להטרדה מינית

(עז). – אילן חמרה, שוטר סיור, הואשם ביום ו' בבית משפט השלום בתל אביב בניצול תפקידו לרעה והשמעת רמזים מגונים לתמידת תיכון, שאותה עצר בתואנה כי ביצעה עבירת תנועה.

בכתב האישום נטען, כי ב־5.6.88 בחצות הלילה, בעת הנאשם רכב בו בנתה אתלמידה בת 17 כשליחה ישבת חברתה בת גילה, בתואנה כי ביצעה עבירת סחיקה.

הנאשם, נטען בכתב האישום, נטל את רשיונותיה הזרה לחברה, לעלות לרכב המשטרתי ואילו לבתות הזרה לנסוע לפניו עד לבית חברתה ברמת אביב.

כשהגיעו לבית ברמת אביב, חזרה הנאשם לתלמידה הבתות לעלות לרכב הסרדים המשטרתי. במהלך הנסיעה עצר את הסרנים, ספח על דרכה שאלה מה היתה מבנה לעשות על מנת שיוחזר לה על הדרך. כן שאל הנאשם את המתלוננת, כיצד היתה נוהגת אילו שוטר היה עוצר אותה ומבקש ממנה לשכב עימו.

המתלוננת ענתה כי „אינה עושה דברים כאלה" ואז אמר לה כי „בעת תקבל דו"ח", תנסע חזרה למקום חניית רכבה משהגיעו למקום, ואז הנאשם למתלוננת, כי עברה את כל המבחנים, ואילו היתה מסכימה לשכב איתו, היתה מקבלת עשרה דו"חות.

סכסוך עבודה בבית החולים 'מזרע': ההנהלה דורשת להעביר חבר ועד

מאת יוסי ליבוביץ, סופר דבר' בגליל המערבי

מרעצת פועלי עכו הבריאה על כסמך עבודה בבית החולים לחולי נפש 'מזרע', לאחר שההנהלת משרד הבריאות עמדה על כך, שיש להעביר את האח מישל אדרי, שנשימש עד לאחרונה יו"ר ועד העובדים במקום, לתפקיד אחר בלשכת המפיבאטור המחוזי בחיפה.

הודעה על המכמך נמסרה להנהלת משרד הבריאות ולהנהלת בית החולים. גודעים בכירים במשרד הבריאות הביעו בסוף השבוע פליאה על התנהגות מרעצת הפועלים, כיוון שהיא זו שביקשה לעדוך מדר ב'מזרע' בשרשים האחרונים.

יחסי העבודה המעורערים ב'מזרע' נמשכים כשנה וחצי, ולאחר שועדה מטעם משרד הבריאות קבעה, שיש לעדוך שינויים פרסונאליים מקיפים הן בהנהלת בית החולים והן בקרב חברי הוועד, קבעה הדשות השיפוטית של ההסתדרות, שיש להשעות מכהונה מועד למשך קרביה אחת את יו"ר הועד לשעבר מישל אדרי ואת יו"ר הועד שלפניו חד לוי.

אולם משרד הבריאות לא הסתפק בכך, משום שכמה רופאים בכירים, אשר הוצעו לתפקיד מנהל בית החולים, סירבו לקבל אותו, אם לא יערכו שינויים פרסונאליים בקרב העובדים. בעת הניעו במשרד הבריאות למסקנה, שכדי לשמור על סקט תעשייתי ב'מזרע', יש להעביר את אדרי למקום אחר במנגנון משרד הבריאות.

ואולם בעת מתנגדת מרעצת פועלי עכו להעברתו של אדרי לעבודה בחיפה. מזכיר המרעצה יהושע כץ נפגש עם מנכ"ל המשרד פרופ' יזרם לם ועם ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות וניסה לשכנעם, להימנע מן ההעברה. הוא הודיע, כי ההסתדרות בעכו מתנגדת למהלך והיא משוכנעת, שיש לפתות דף חדש בבית החולים.

לפיכך, לאחר שבמשך כשנה ניהלה מרעצת פועלי עכו מאבק עיקש נגד הועד ובעיקר נגד מישל אדרי – החולש כעת להעניק לו את ההנחה המקצועית שחידרש לו.

נטורי קרתא: אנשים מהעדה החרדית חיללו ישיבה שלנו

מאת נח זמרלוני, סופר דבר' בירושלים

אלמונים פרצו בליל שבת לישיבת יתורה וריאה' של נטורי קרתא שבשכונת מאה שערים וחרבו שם הרס רב.

האלמונים חדרו אל כניין הישיבה, שהיתה ריקה מאדם, שפכו זפת על המרדנות ועל כתלי הישיבה, ניתקו את הנגרסה המסמך חשמל לשכונה ביום שבת, נקבו את חביות הסיס שעל גג הבניין והסיזו את רעפי הגג, כדי שהמים יחדרו אל תוך הישיבה. כך הוצף, בין השאר, ארון ספרים בישיבה.

אנשי נטורי קרתא תולים את האיגרים, כפי שכונה על־ידי אחד מראשי העדה, במודעת אוחדה שפרסמה העדה החרדית נגד ראש ישיבת 'תורה וריאה' הרב חיים קנבלסקי, לדברי הנמודים, המוסי מה מהעדה החרדית לקחו את „חוק הנקמה בידיהם" ועשו מה שעשו.

לצביה זידנברג
חברת מועצת סניף רמת־אביב
משתתפים באבלך
על מות
בעלך ז"ל
תנחומינו לבני המשפחה
מפלגת העבודה
מועצת סניף רמת־אביב

לחברתנו
שולה לינדמן ולמשפחה
אתכם באבל על
מות האב
לאו ארמן ז"ל
בית כברי

למיכה שביט
אתך באבלך
על מות בנך
גיורא ז"ל
חבריך במרכז מפלגת העבודה
והמחלקה לגימלאים

לחיים גור
לכל המשפחה
ולקיבוץ יגור
אתכם באבלכם במות
האב ז"ל
בית מלכיה

במלאות שנה לפטירתו של יקירנו
דב גבעון ז"ל
נעלה לקברו מחר, יום ב', ה' בכסלו תשמ"ט 14.11.88
בשעה 15.00 מבית העלמין החדש בכפר סמיר.
המשפחה

ביום שלישי ד' כסלו תשמ"ט
15.11.88 נפקד את זכרם של
עוזי פליין ז"ל
15 שנה לנפילתו
גילדי פליין ז"ל
9 שנים למותו
עליה לבית הקברות בשעה 16.00 אחה"צ
המשפחה
ובית אלונים

דבר של היום
הוא דבר חדש

קבלת מודעות
24 שעות
נדחף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דרוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

שמיחים פרסים
(במיוחד בדולים)
במחירים נוחים
קניה • החלפה
ניקוי • תיקון
לפנות שילוני
ת"א, ליליבלום 28,
טל' 657064.

והסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
האגף לאיגוד מקצועי אגודת המתרגמים בישראל
פרסים לתרגומי ספרות מעברית לערבית ומערבית לעברית
ביוזמת מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר הוחלט על הענקת שני פרסים ע"ש פרופ' חיים בלנק ז"ל לתרגומי ספרות מצטיינים מעברית לערבית ומערבית לעברית בשווה ערך של אלף דולר כל אחד.
המעוניינים להגיש תרגומיהם לועדת הפרס, יגישו לכל היותר שתי יצירות מתורגמות.
כל תרגום המועמד לפרס יישלח בשלושה העתקים מודפסים בדואר רשום לאגודת המתרגמים בישראל, ת.ד. 9082 ירושלים מיקוד 91090 עבור פרס ע"ש פרופ' בלנק.
המועד האחרון להגשה – 13.1.89.
המעוניינים לקבל תקנון הפרס ופרטים נוספים, יפנו לת.ד. הנ"ל.

פרשת יניגר

נאומו של נשיא הבונדסטאג, ד"ר פיליפ יניגר, ביום השנה ה־50 לליל הפרעות שזכה לכינוי הציני „ליל הבדולח", היה נאום אומלל. התפטרותו היתה לא רק במקומה היא היתה בלתי נמנעת. פוליטיקאי צריך לשלם לא רק על זרון. הוא צריך לשלם גם על טעות חמורה בשיפוט, על חוסר יכולת להבין את המשתמע מדבריו שלו.

יש לומר כי שתי הגרמניות עשו מאמץ לציין ביאות את היובל הקשה הזה. דבר זה חל במיוחד על הרפובליקה הפדראלית (מערב גרמניה). מספר האירועים, ימי העיון, הסימנים התעוזמות, הפרסומים ערבי הזיכרון – ועוד אירועים מאירועים שונים, היו רבים מספר, והקיש כל אחוד וכל מחוז, קהילתו ובתי ספר, ארגונים, מוסדות ממלכתיים ואקדמאים, את הפתוחות ואת מינוחי הזירה הפוליטית. לא היתה התחמקות, והשקעו הרבה הכנות ואמצעים ומאמץ אינטלקטואלי בהתמודדות זו עם העבר, עם המשתמע ממנו ועם לקחיו.

ואז בא אדם הנושא מישרה הרמה מאוד, ובמו פיל בחנות חרסינה רומס את הכל. במעמד הבא להכתיר את האירועים ביקרה פוליטית, ואשר בשאר מרכיביו היה מכוכב ואף מרגש, הוא נשא נאום שלא היה יכול אלא לעורר שערוריה. היה זה נסיון להסביר את קסמו של המשטרה הנאצי ואת הסיבות לנהירתם של חלקים גדולים של העם הגרמני אחריו. יהיה זה מנוגם לייחס לד"ר יניגר הזדהות עם אלה שנהרו אחריו. היה זה, בכל הנראה, נסיון יומרני לנתח את אשר קדה בצורה אובייקטיביסטית. אבל איש ציבור, לא כל שכן פוליטיקאי בכיר, צריך להבין את אשר הוא אומר, צריך להיות מודע לצורה שבה יתקבלו דבריו – ודבריו לא יכלו להתקבל אלא כמעין הצדקה בדיעבד.

ד"ר יניגר הצליח לומר את הדברים הכלתי־מתאימים ביותר בהזדמנות הכלתי־מתאימה ביותר ועל הכמה הכלתי־מתאימה ביותר. רק אחרי שאמר אותם, רק אחרי שנוכח בתגובות, רק אחרי שהנוק כבר נגרם, הוא הבין את אשר עשה, ונקט בצעד היחיד שנותר לו לנקוט בו, כדי להפחית את הנזק שגרם.

זהי פרה אומללה ועגומה. אך אין להסיק ממנה מסקנות לגבי הזירה הפוליטית הגרמנית בכללה, או לגבי האווירה הציבורית. מחירות ההתפטרות של יניגר וקבלתה בדבר בלתי־נמנע מעידות בי מול אטימות עומדת גם דנישות, ושתיהן גם יחד מאשרות את הגדרתו של אחד הפוליטיקאים הכבירים בבון שאמר כי הפרשה מעידה כמה רקות עדין שיכבת הקרח שעליה נגזר על הגרמנים לדרוך.

ברזיל / שירות „דבר"

מעברים

המעבר של ברזיל מדיקטטורה לדמוקראטיה נמשך כבר 14 שנה. המצב הקיים פוגע לא רק בפופולריות של הממשלה אלא גם באמון של הברזילאים בדמוקראטיה

ב־1985, כאשר הגיעו הגנראלים ל„מעצת הבחירים" למנות נשיא אזרחי, היה המעבר האיטי של ברזיל מדיקטטורה לדמוקראטיה כבר בן 11 שנה. בחודש שעבר, כאשר נכבשה הקונסטיטוציה לתוקף, עדיין נותרה שנה עד לבחירות

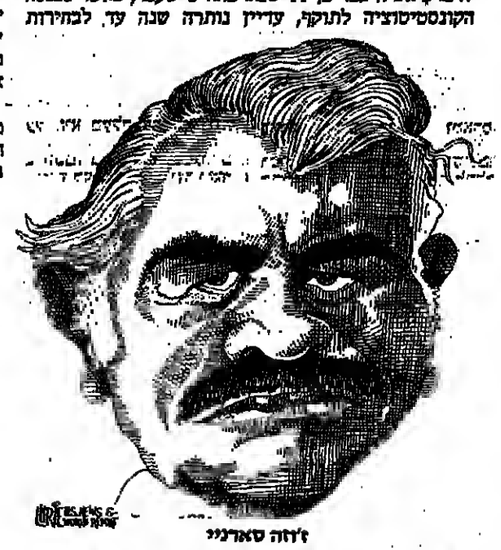

ז'וזה סארניי

הראשונות לנשיאות שייערכו בהצבעה ישירה. עכשיו תוהים ברזילאים רבים אם דמוקראטיה חזקה תגיע אי פעם. לדבים אחרים כבר לא איכפת.

הרבה מן האשמה יש לתלות בנשיא ז'וזה סארניי, שצנח לתוך כס הנשיאות לאחר מותו של הנשיא הנבחר טאנקרדו נבס ב־1985. סארניי בוגז כמעט שנתיים בלחצים על האסיפה המכוננת כדי שתיתנו לו שנה חמישית בשלטון. משהשיג זאת, דומה היה שאין הוא יודע מהו הצעד הבא שעליו לעשות. בינתיים נעשים הברזילאים יותר ויותר עגים. בבלבלה צפויה השנה צמיחה זעומה של אחוז אחד, ואילו המחירים כמשיכים להרקיע שחקים. באוקטובר, למשל, עלו המחירים ב־27 אחוז.

אף שחוסר המעש של הנשיא הוליד את השמועות הרגילות בדבר הפיכה צבאית, אין הכוחות המזויינים נחפזים לחזור לשלטון. היו דיבורים על חילוצה של ברזיל ממצוקתה על־ידי הקדמת הבחירות לנשיאות שנקבעו לנובמבר בשנה הבאה והתפטרותו של סארניי לטובת יוליסס גוימארס, נשיא בית־הנבחרים. אבל מעטים הפוליטיקאים חרוצים לשחק בקונסטיטוציה החדשה זמן קצר כל כך לאחר שעמלו כה קשה להשיגה. חוץ מזה, לגוימארס אין עניין רב להיות שליט בלתי נבחר לזמן מעבר: הוא מקווה להיבחר לנשיא בזכות עצמו בשנה הבאה.

נראה שהסגוף המתמשך מזיק לא רק לפופולאריות של הממשלה אלא גם לאמון של הברזילאים כמוסדותיה הדמוקראטיים של המדינה. בסקר דעת קהל מן החמן האחרון אמרו 65 אחוז מן הברזילאים כי ממשלתם גרועה או גרועה מאוד, ורק 7 אחוזים העריכוה כטובה או טובה מאוד. טקדים אחרים הצביעו על אכזבה מן הפוליטיקאים בכלל: הפופולאריות שלהם עומדת הרבה מתחת לזו של אנשי עסקים וכמרים. צופים למספר שיא של פרקי הצבעה פטולים בבחירות המוניציפליות שייערכו ב־15 בנובמבר; כדיו הה זנרו צפויה הצלחה לקוף שימפנזה כשם שיאו העושה תעמולה למען הצבעת מחאה.

לסארניי יש עדיין 16 חודשים בתפקיד. אין בסחון שהדברים ישתפרו לאחר לכתו. כרגע נראה ליאונל בריזולה, פופוליסט מן האגף השמאלי שהוגלה לאחר ההפיכה הצבאית ב־1964, בבעל הסיכויים הרבים ביותר לנצח בבחירות לנשיאות. אבל בריזולה אינו אהוד על הכוחות המזויינים. הצבא היה מעדיף, בכל הנראה, כי ייבחר ו'אניו קארדוזו, נשיא לשעבר ושפוליסט ימני. אבל קארדוזו, המכהן עתה כראש עיריית סאו פאולו, סוגע בתוקף כי אין הוא מעמד. גוימארס, מועמדה של מפלגת הרוב, „התנועה הדמוקרטית של ברזיל", הוא בן 72 וחולה.

ייתכן בחלם שתבחירות של השנה הבאה לא יתקיימו כלל. קארדוזו מחזיר באזרנה כי האינפלציה, העלולה להגיע ל־900 אחוז ב־1988, עשויה „להפריע באופן חמור" לחילופי התפקיד. סארניי מעמיד פנים דואגות: הוא מציע למפל באינפלציה עלידי „הסכם חברתי" בין המעסיקים והאיגודים המקצועיים. אבל הוא אינו מראה שום נכונות לבצע את הקיצוצים הדרושים בהצאה הציבורית. בינתיים צופים שיא חדש באינפלציה לחודש נובמבר.

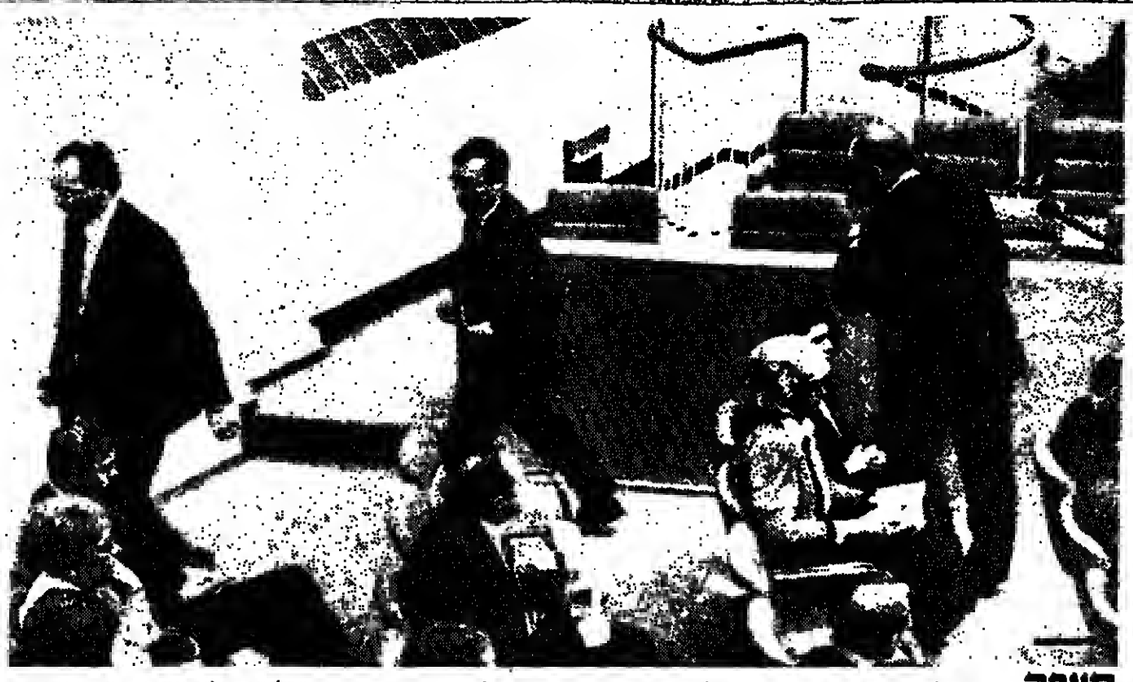

סערה חברי פרלמנט גרמניים עוזבים את אולם בית הנבחרים כמחאה על דברים שנשא נשיא הפרלמנט פיליפ יניגר בישיבה מיוחדת שכונסה לציון מלאת 50 שנה לליל הפרעות. הסערה שעוררו דברי נשיא הפרלמנט, ששיבח בנאומו את היטלר, טרם שכבה. יניגר התפטר לאחר שכל המפלגות בגרמניה, חוץ ממפלגתו דרשו זאת. (צילום אי.פי).

יד חזקה / דני רובינשטיין

איך תחוסל האינתיפאדה

ממשלת ימין תגביר את הנזקים שנגרמו בשנים האחרונות לכל עקרונות השלטון ומערכותיו. אם היא תצליח לתפקד, יהיה לנו די מזר משטר חדש

אם תקום ממשלה בראשות יצחק שמיר, עם מיעות ימיין והדתיים, איך היא תחסל את האינתיפאדה? יש לדובדי הליכוד ושותפיהם תשובות: יד חזקה יותר, שפירושה עוד ועוד הרגים, יותר גירושים, ענישה כלכלית קשה, הפסקת מתן שירותים (או בעצם מה שנותר מהם).

לא צריך לחזות הכם גדול כדי להמציא צעדי דיכוי אפקטיביים יותר או פחות. יש כיום בעולם והין כהיסטוריה דוגמאות אין ספור ונצבר נסיון עשיר של שיטות לדכבות אוכלוסיה מדודה. אז יעצרו עוד אלפים ויסגרו את עתוני מזרח ירושלים ויהרסו עוד מאות בתים. אלא שהשאלה תהיה לא רק מה יקרה בשטחים אלא מה יהיה אצלנו, בישראל של הקו הדרוק.

השאלה כה שגרתית, במעט שחוקה, אבל גל מדינה מתוקנת באלצת להתמודד עמה דרך קבע. המגגנונים הפרלמנטרים, הקובעים שלטון חוק ודמוקראטיה, הם הרי־מאוד דגישים ודשבריים. לא חסר הרבה שהם ייטשטשו, כמעט ייעלמו, כלי שיודגש בכך. לא חסרות דוגמאות לנטיות כאלה.

דונמא דנישה במיוחד היא, למשל, צה"ל. הפיקוד הבכיר עושה מאמצים עצומים לשמור על כללי התנהגות נכונים. לא תמיד הוא מצליח. אחרי שתושבי הכפר ביתא תקפו את ילדי אלון־מורה, יצאו המתנחלים, עם שדי ממשלה מתומכיהם האדירים, במתקפה אדירה להענישו את כל הכפר, אפילו למחוק אותו מעל פני האדמה. הפיקוד הבכיר של צה"ל הניב במבוכה גדולה. האירוע בביתא היה אמנם חמור, אבל התגובה הענישה של הצבא היו בהחלט חריגות. רי שהרסו בית של משפחה בטעות וצה"ל הודה בכך. בביתא לא היה מדובר בהתנהגות ברוטאלית של חיילים מבולבלים, ואף לא בהפרת הוראות, אלא במפקדים הבכירים ביותר, שלא עמדו כלחצון של קבוצות פוליטיות. איך שמור הפיקוד של צה"ל על עקרונותיו בממשלת ליכוד־חזית־צומת מולדת ושותפיהם הדתיים, אם כבר כיום הוא מתקשה לשאת בכך?

המשברים השחוקה שעברה על שידות הבטחון הכללי רדועים. גם משמרת ישראל של היום שונה מהמשמרת שהיתה לפני עשר שנים. על מה שקורה במשרד המשפטים ובפרקליטות קוראים כל יום בעתונים. כל אלה הם מגגנונים, שדמתם ואיכותם הידרדרו, בלחץ הפוליטיקאים והעסקנים, [illegible] אנשי הלכבה. [illegible] אפשר לשחוק אותם כלי שהמשטר הישראלי ישתנה? יש לא מעטים שאומרים, שכבר עתה איבדנו ערכי־יסוד של חברה מתוקנת, בלחץ נסיבות 21 שנות השלטון בכחות בשטחים, שהגיע לשיאו השנה, שנת האינתיפאדה. במלים אחרות, יד יחתר חזקה בשטחים ובמזרח ירושלים וחיסול ההתקוממות, פירושם גם חיסול עוד ועוד נורמות של שלטון תקין, שהוא אותו שלטון משני צידיו של הקו הירוק (שנמחק, כידוע, ולא יהיה עוד, על־פי מצעי המפלגות הגדולות).

מה שיצחק שמיר והליכוד יכולים להבטיח לגאולה כהן, לרפאל איתן ולרחבעם זאבי, מה שהם יתנו לאבנר שאקי ולרבנים החרדים ומה שאריאל שרון ושאר ראשי הליכוד יקחו לעצמם, זה לא דק התגוללויות וישיבות וכסף ועונשים לערבים. זה הרבה מעבר לכך. גם הרבה מעבר למובות הגאה ולנ'ובים. ממשלה כזאת תאיץ וחגביר את הנזקים שנגרמו בשנים האחרונות לכל עקרונות השלטון ולכל מערכותיו, נזקים שמדגשים כבר עתה היטב. יש הבדל בין עצידת כמה עשרות אנשים ללא משפט לבין עצירת כמה אלפים, יש הבדל בין שחרור כמה מאות משרות צבאי לבין שחרור עשרות אלפים, ויש הבדל בין סגירת עתונים לפרקי זמן קצרים לבין מניתתם בליל.

קשה להאמין שממשלה כזאת תוכל לתפקד. אבל אם היא תצליח, היה לנו די מזר משטר חדש. קרוב לוודאי שנתרגל אליו ולא כל־כך נרגיש בשינוי, כפי שהתרגלנו לכל השינויים שעברו על החברה ועל המשטר בישראל מאז 1967.

בזווית חדה / חגי אשד

חשבונות צדדיים, יחסים זרים

לצערי הרב לא הייתי ער במידה מספקת במהלך סדרת הבחידות למאמרים שונים שנכתבו על־ידי אחדי פרס, בעיקר על־ידי בעלי נמיות לדב, לשיני ולמפ"ם. בכל הידוע לי אין לו, לשמעון פרס, בעיה של אמון כלפי יצחק רבין. אך מכיוון שיש מי ששש להפוך דקיות של ניסוח לבעיה מהותית של יחסים פרוגרמטיים, אני דואה לנכון להביע את דעתי בנושא, שבו אוכל, אולי, לתרום להבהרת האמת.

מי שבחש עבשיו ביחסי פרסדבין, עושה זאת בעיקר כדי להסתייע בהבדלי הניסוח לגיגות עמדותיה של מפלגת העבודה ועמדותיו של יצחק רבין, כפי שהן מתבצעות על־ידי צהל בהנהגתו. במשך ארבע השנים של בהונת הממשלה הנוכחית, היתה מערכת היחסים בין שמעון פרס ליצחק רבין אחד הנבסים הן של מפלגת העבודה והן של המאמץ המשותף של שניהם לשלוט ולבסחון.

כידוע, במערכת בחירות המטרה היא הקלפי, ואין בודקים בשעת סכנה. גם תומכי רב, שיגוי או מפ"ם, שהצביעו בעד מפלגת העבודה – והיו רבים כאלה – יבואו על הברכה, הברכה המגיעה להם בזכות הפתק ששמו בקלפי ולא בזכות ההגמקה האישית של הצבעתם בעד עמדותו של שמעון פרס, בפי שהם מגיגים אותה.

מה שקורה עכשיו, למרבה הצער, הוא שהתערלת של הצבעה בקלפי למפלגת העבודה גגרעת על־ידי יצירת יחסים מורעלים במפלגת העבודה, על־ידי הפרשנות המיוחסת לספלגת העבודה, על־ידי מבסכנות היוצרת יחסים עכודים בין פרס לרבין, גם אם אין זאת כוונת הכותבים.

השילוב של יחסים אישיים ושל עמדות מהותיות בגושאי בסחון ושלום מורכב למדי בלאו הכי. כדאי לא לסמוך בעיניים עצומות על בל מי שהצביע בעד מפלגת העבודה ועל כל מי שהביע את תמיכתו בה. אין הכותבה כאן לגרוע מחשיבות תמיכתו של טוביה מגוילסון ודומיו בשמעון פרס. אך כדאי להציע שאת יחסו של שמעון פרס ליצחק רבין אין הכרח להבין לפי טוביה מגוילסון או פרשנים אחרים, אלא לפי מערכת היחסים שנקבעה ושודרה בין שניהם הלכה למעשה. צודקת עליה ולך כאשר היא מהירה (במאמר שפורסם ב„דבר" ביום ה' שעבר) מפני האפשרות של הבנת יחסי פרסדבין על פי טוביה מגוילסון, ולא על פי פרס עצמו. יכול להיוצר הדשם, שיש כאן עדבב של חשבונות צדדיים ויחסים זרים לגושא המסוכסך של שלום ובסחון.

צה"ל / טלי זלינגר

מפיקים לקחים ומגבשים תכניות

בספרו של ג'וליו דואה, שגרס ב־1921 כי חיל האוויר הוא שיכריע את המלחמה הבאה, יש לקח של ממש. הוא מנמיך את הציפיות מתהליכי הפקת הלקחים וחיזוי העתיד

במסגרת הדיונים שהתנהלו בחודשים האחרונים לגיבוש תבנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל, היתה לממה הכללי הזדמנות לעסוק בשאלת שדה הקרב העתידי. נוצר הכורח להידרש באורח מעמיק לעניינים שהם מעבר להקצאות תקציב ואילוצי המקום והשעה, ושבמהותם הם סוגיות פילוסופיות כמעט. בבוא המטה הכללי לגבש את סדר העדיפויות שלו, הוא נאלץ לסרוק את לקחי העבר, לנתח תהליכים, ללמוד את ההתפתחויות ואת השלכותיהן, כמעט לעסוק בנבואה. בעיצומה של אינתיפאדה ובעיות שעה דחקות אחרות, התנהל התהליך הזה שהוא רצוף התמודדויות אינטלקטואליות עם חוסר לא פשוט וקרבות בין גודלים אינטרסנטיים הנלחמים על נתחיו של הגוף המנותח.

ככל שמתכהדת תמונת תבנית העבודה הרב־שנתית, וזו הנגזרת ממנה לשנה הקרובה, נראה כי לחילות היבשה עדיין שמור התפקיד העיקרי בהבדעת המלחמה בעתיד. את הנתח שגרף בדי־עמל חיל הים לתכנית והצטיידות מחדש שלו בספינות טילים ובצוללות אפשר ליחס לצורך הקבע להתחדשות ולא לשינוי שחל במשקל הדדע הימית בשדה הקרב.

קל לנחש שחיל האוויר אינו שלם עם התפיסה הזאת. אולי אין זה מקרה שכותבי מדים מחזיקים על מדף הספרים שמאחודי מכתבותיהם חוברת פרי עטם של אילן עמית ושאול פלד, שיצאה לא מכבר במסגרת פרסומי הבדבו למחקרים צבאיים של רפא"ל, ושעייבה ניתוח של גיתוחי המלחמה העתידית שעשה לפני 60 שנה האיטלקי ג'וליו דואה. דואה, קצין איטלקי ששירת במלחמת העולם הראשונה ונחשב לאידיאולוג של חיל האוויר המודרני, הוא מחבר הספר „השליטה באוויר" שנדפס לראשונה ב־1921 ושנוסף לו פרק מעניין שלשמו חובר המאמר המופיע בחוברת, פרק המשרטט את המלחמה העתידית ואת תפקיד חיל האוויר בה. בניתוחיו של דואה באה לידי ביטוי הנחת יסוד הגודסת כי לכח האווירי יש חשיבות מרכזית בהכרעת המלחמה.

אלה החדשות הטובות. החדשות הפחות טובות שעולות מחקר הגיתוח של דואה הן שבתהליך הפקת הלקחים – שהוא תהליך חיוני לגיבוש תכנית עבודה רב־שנתית במו זאת שנעשתה בצה"ל – אפשר שייווצר פרדוקס. פרדוקס של ניסרול הגשמת החיזוי העולה מהלקח על־ידי יצירת מודעות שתמריך את התחזית בשורה של צעדים שינקטו הצד השני.

כבר ב־1921 ראה ג'וליו דואה את מה שעתיד להיות אבן־גנף בתיפקוד היעיל של מעבדת המלחמה המתבצעת לקראתה. לפי עמית ופלד ראה דואה בעצם פריצתה של מלחמת העולם הראשונה ובדרך ניתוחה הצבאי מחדל שנבע מחסר יכולת לראות את המציאות לאשורה ומהישבות בקונצפציה שהשתלטה על הדרגים המדיניים והצבאיים של שני הצדדים ושעיוותה את פני המציאות. דואה הצביע על התבטלות הדדג המדיני בפני זה הצבאי, התבטלות שנבעה מן ההנחה שניהול מלחמה הוא עניין צבאי מובהק, ועל ההיתפסות לסגידה להתקפה בכסיס יחיד לנצחון שמבטל אפשרות של הגנה באופציה אסטרטגית וסקסית.

דואה התרעם על קוצר ראיית השינויים שהתחוללו עוד לפני מלחמת העולם הראשונה ושעתידים היו לשיטתו לקבוע את פני המלחמה הבאה אחריה, ובהם הגידול שחל בעוצמת האש של הנשק. לפי חשבונו של דואה עוצמת האש החדשה יכולה לחזק את כושר העצירה של הדיל הבודד ושל היחידה הקטנה ולאפשר מלחמת הגנה יעילה. לטענתו הסיקו המסות הצבאיים ערב מלחמת העולם הראשונה מסקנה הפוכה: מסקנתם היתה שהגדלת עוצמת האש תעמוד לדשות התקף דווקא. היה בכך ביטוי לקונצפציה הדבר קיבל אישור בשדה של תרגילים. לדעת דואה, לא היה אפשר למצוא שופם אחד שיפסוק בתרגילים נצחון להגנה, כי האווירה הכללית סענה את ההפך.

וזהי רק דוגמה שנתן דואה לשני הקונצפציה ולטווח הראיה הקצר של מתכנני המלחמה. דואה ניתח את קרבות הים ואת תפקיד הצוללות והתעלם מן הסנק, וכך הפגין מעט מן השלטות שייחס למתכננים ולמפיקי הלקחים אשר ביקר. הוא עצמו היה שבוי בקונצפציות, ועל סמך ניתוחי המלחמה שעברה ראה בחיל האוויר את עיקר הכוח העתידי.

בהתמקד במשור האסטרטגי של ניהול שדה הקרב העתידי הסתנך דואה על שני אמצעי לחימה חדשים שהפיעו באותה עת בזירה: זרוע האוויר והגז הקטלני. השילוב בין הזרוע האווירית והחימוש האפקטיבי המדש הוא שיגרום, לטענתו, לשינוי באופיה של המלחמה הבאה. לפיכך העריך דואה כי המלחמה הבאה תוכרע במישור הלאומי והנפשי, בכימול שייעשה בין חזית ועורף באמצעות הכוח האווירי והחימוש ביש"א. ההפצצות האסטרטגיות יהיו מכוונות לשבירת המורל ורצון הלחימה של האויב והן יופנו למוקדים רגישים כמו תחבורה, תקשורת וריכוזי אוכלוסיה. דואה העריך כי האיום יהיה כה המור עד שאיש לא יעסוק בהיבטים המוסדיים־משפטיים של תקיפה בגז, וסבר שהמלחמה הבאה תהיה קצרה וחלה יחסית. בשל כך, אולי, ובאורח מפתיע מעט, הציע דואה לוותר על סדרך מתוחכם של הגנה אווירית אשר עלול לגרוע מהמשאבים לחיל אוויר התקפי. סדרי עדיפויות. כאן כן היום.

אילן עמית ושאול פלד מצביעים על המופרך התקפי בחזונו של ג'וליו דואה ומזכירים כי דואה לא היה לא היסטוריוגרף ולא פילוסוף של ההיסטוריה. הוא היה חייל ופוליטיקאי של המימסד הבסחוני, בעל חזון שחיפש ולדעתו אף מצא את המפתח לבטחונה הלאומי של איטליה. תחזיתו על אופי המלחמה העתידה ביכשה, מלחמת תפיסות שחוקת, לא התממשה כידוע, אך עדיין יש לבדוק את התוה העיקרית שלו כדבר ההכרעה באוויר:

מלחמת העולם השניה לא נפתחה במערכה על השליטה באוויר ולכן גם לא היתה קצרה וחולה בקרבות ובכסף. אף אחד מהגדדים שהשתתפו בה לא הפעיל גז קטלני כנבואתו האפוקליפטית של דואה. הולם גרמניה, שהסתמכה על ניתוחיו המלצותיו, הקימה חיל אוויר חזק והפעילה אותו בזרוע אסטרטגית מעל בריטניה, ונם בעלות הברית נהגו כך. התסרים של דואה לא התממש כמלואו, אבל בחחלם הגז סימנים ראשונים במלחמה ההיא. אי־אפשר להתעלם מהעובדה שהסקרה היחיד בינתיים שכו הזכנעה אומה במלחמה מן האוויר היה במלחמת העולם השניה, כשיפאן נכבעה לאמריקאים בעקבות הפצצת עדיה בנשק גרעיני. עמית ופלד גורסים אפוא שהתזה העיקרית של דואה לא הוכרכה – השליטה באוויר היתה נורם מפתח בנצחון היבשה, ובנסיבות מסויימות היה אפשר להשיג הכרעה אסטרטגית מן האוויר.

מומחי אסטרטגיה ומנתחי מלחמות שנדרשו לתזה של דואה, קבעו כדבות השנים כי השפעתו היתה לא מבוטלת – מאמריו עודדו אומות להתבונן לאותו סוג של מלחמה שראה, וגרמו לאומות אחרות לראותה ככלתי נמנעת. כמו כן תרם דואה בתזה שלו בעניין הגז לחרם והאבחנה האוכלוסיה. מאידך ניסא אין זה מן הנמנע כי נבואתיו על אופיה של המלחמה הבאה השפיעו על פוליטיקאים, על הדרג הצבאי ועל דעת הקהל עד כדי טיכולן. ל' קנן, בספרו „ההיסטוריה של הפצצות אסטרטגיות", אומר כין השאר על דואה: „הדברים הפחידו והיו אתגר לאנשים בכל רחבי אירופה. הם חיזקו את נחישותם לדאוג לכך, שמלחמת 'נוג ומגוג' האווירית לא תתרחש לעולם".

תרגילי המפקדות הגדולים והמורכבים שמנהל צה"ל, בצד הדיונים על מבנה הכוח בתכנית הרב־שנתית כמו גם מאמץ מסויים להמשיך בהפקת לקחים בעבודה של הגופים המופקדים על־כך, גובלים לעתים בעבודה סיזיפית. מקרה־המבחן של דואה הוא אולי תרגיל אינטלקטואלי בלבד, אבל יש בו לקח של ממש. הוא מנמיך במשהו את פרופיל הציפיות מתהליכי הפקת הלקחים וחיזוי העתיד.

טייבה / אבנר עטר

זהירות, טרקטורים

אווירה קשה בטייבה. „בלי תוכניות מיתאר", אומר תופיק זיאד, „הופכים עם שלם לעם של עבריינים"

עשרה מתוך שמונה־עשר המבנים, שהרסו בשבוע שעבר רשויות משרד הפנים בכפר טייבה שבמשולש, היו שייכים לבני השבט הברחוי זברגה. השבט, המונה כ־500 נפש, פנה לפני כמה שנים מתל מלוחה שבנגב וקיבל בתמורה אדמות בשולי הדרומיים של טייבה. „רק אנחנו ישבנו בשקט כשבאו הטרקטורים להרוס את הבתים שלנו", אומר מוחמד זברגה. „כל הבלגן עם המבינים והאבנים והמשטרה היה בטייבה".

ערב יום חמישי בטייבה. החשיכה יורדת מהר על הרחובות הבוצים של הכפר. מעט כבישים סלולים. חנויות מפוזרות ללא תכנון. נערים מסתובבים ברחובות, בוחנים כל מכונית זרה העוברת בכפר, ואילו המסובים מכתפים כאולם של מרכז היום לקשישים ע"ש אלחריזי לדיון דחוף במצב. המבוגרים מדברים, והצעירים, אנשי המעשה, מצפים לפתרון שעשוי למנוע את יציאתם המחודשת להפגנות סוערות ולעימותים עם כוחות הבטחון.

עבדול חמיד, סגן ראש המועצה, מבקש להציג אולטימטום של שישה חודשים לשלטונות לשם אישור תוכניות המיתאר של טייבה. „בלי תוכניות מיתאר", אמר קודם תופיק זיאד מחד"ש, „הופכים עם שלם לעם של עבריינים". למה הדבר דומה? ציטוט: „אצלנו אומרים שזה כמו לקשור לבן אדם את הידיים ואת הרגליים, אחר כך לזרוק אותו למים ולומר לה תיזהר שלא לחיסכר".

כל אנשי הציבור המרכזיים של ערביי ישראל מרוכזים באולם של מרכז היום לקשישים. מוחמד אתר, עבדול וחאב דראושה, תופיק סוביי, תופיק זיאד, מוחמד מיקאוי, אחמד אבו עסבי ראש מועצת נ"ת, מחמד עמסי ראש מועצת אל־זרקה, מחמוד יונס מהוועדה המרכזת של ההסתדרות, עורך־דין סלים גני נציג הנגב ואחרים. אחר כך יאמר אתר: „צריך להגיר לא להחלטות ועדת מרקוביץ'. עד בה יושמו רק שלושה אחוזים מהחלטות הוועדה. מה יקרה כאשר יישמו את כל ההחלטות? לא יישאר בית עדבי אחד".

ואתר הגיתי. מציע לנצל את הדיונים על הרכבת הממשלה ולפנות לשני המועמדים של שתי המפלגות הגדולות כדי שימנעו את ההחלטה להרוס עוד בתים. הצעה אחרת שמועלית היא לפנות לנשיא ולבקש תיבה לבנים ללא רשיון. את הצעתם של מיעארי ודראושה, להקים קרן פיצויים, דחה ואתר. „אנחנו לא מדינה", הוא אומר.

בקרב בני שבט זברגה שוררת אווירה קשה. עניינם של מקצת הבתים שבהם מתגוררים בני השבט נדון בבית המשפט המחוזי בנתניה ודייריהם קיבלו ארכה של שלוש שנים להשבת רשיון. מי שעגיינו נדון בבית המשפט בירושלים קיבל פסק דין החלמי יותר – להרוס. „עשרים אלף שקל בובנו על עדך הדין תוסיהכם כדי שיגיש לנו בג"צ", אומר מוחמד זברגה. „לקחנו הלוואות, אנשים מכרו את הזהב, אבל שום דבר לא עזר".

סלים וברגה, טרקטוריסט ואב לשלושה ילדים, עבד לנוד לאחר הריסת ביתו בבכבת ורדים עטופה בגיילתים המספקת תגנה מינימלית מפני הגשם. גרים אתו בסבכה גם הוריו הזקנים וכמה מן האחים. מבשלים בחוץ על גחלים. כמו אז בנגב. „אבל כאן יש לנו תלמידים", אומר אחד מבני השבט. „איך ילד יכול לחזור מבית הספר לסבכה הזאת ולהכין שיעורי ביתו?"

שני קילומטר משם, במרכז ע"ש אלחריזי, מקבלים ראשי הציבור הערבי החנוטים בחליפותיהם החלטות בוכות שביתה כללית ביום שלישי. אצל בני זברגה נשאר הרבה בוץ על האדמה שניתנה להם בלי שיוכלו לבנות עליה בתים. איסמעיל זברגה אומר, שהרשויות הרסו גם את האוהל שניצב ליד ביתו וכי מן הבית עצמו לא הספיקו בני המשפחה להוציא דבר. רק את בלון הגז דרשו השוטרים להוציא מחשש שהבלון יתפוצץ בשעת הריסה. הבגדים והרהיטים נשארו קבורים מתחת להריסות.

„הלוואי שהיינו נשארים בנגב", אומר סלים זברגה. „שם לפחות היתה לנו אדמה משלנו. שם לפחות היה לנו אוויר לנשום".

תגובת משרד הפנים / אוריאל בן־עמי

לא יצפצפו

„הבתים שנהרסו", אומר יעקב מרקוביץ', „היו בתהליך בנייה, ומכאן שגם לא פונו אנשים מבתיהם"

יעקב מרקוביץ', המשנה למנכ"ל משרד הפנים, עמד בסוף שנת 68' בראש הוועדה הבין־משרדית לבניה בלתי־חוקית. לדבריו עשתה הוועדה הבחנה בין הבתים הלא חוקיים שנבנו לפני הקמתה, לבין הבתים הלא חוקיים שנבנו לאחר מכן: „המלצנו בוועדה למצוא פתרונות לבתים לא חוקיים שכבר נבנו, כגון הרחבת ששחי המיתאר לבניה ואפילו הכרה בדיעבד בחוקיות בתים, אבל במקביל אישרה הממשלה את החלטתנו להפסיק את התופעה באשר לבניה לא חוקית ודשה".

מרקוביץ' מציין כי בדיונים עם נציגי האוכלוסיה הערבית הובעה הסכמה לנישה זו. הוסכם, לדבריו, כי כל מבנה לא חוקי חדש יהרס. „בוותנו איצה לגרום נזק לאנשים. לכן אנו מקפידים להרוס את המבנים מיד עם גילוים ולצמצם את הנזק".

במקרה טייבה, אומר מרקוביץ', פשוט צפצפו על החוק. הוא מאשים את המועצה המקומית טייבה, שהסיתה את תושביה נגד החוק. „בל הבתים שנהרסו בטייבה נבנו בחודשים האחרונים על אדמה חקלאית שאסורה לבניה. הבניה הזאת היתה ללא ספק התגרות בשלטון החוק".

מרקוביץ' מדגיש בי ההחלטה על הדריסה עמדה פעמיים במבחן בג"ץ, ובשתי הפעמים [illegible] בבקר שלא לדחות ערב בשיקול ובעיכוב הדריסה. לדבריו, צו הדריסה ניתן לביצוע במשך שלושים יום והעיתון נקבע בסופו של דבר עלידי המשטרה, בהתאם לדלת הזמנים שלה. בהקשר זה הוא גם רוחה את הפרסומים שלפיהם דאג הצלב האדום לאוהלים עבור תושבי טייבה שבתיהם נהרסו. „מדובר בבתים שהיו בתהליך בניה וסרם אוכלסו, ומכאן שגם לא פונו אנשים מבתיהם".

בשנה האחרונה, מציין מרקוביץ', הוציא משרד הפנים 350 צווי־הריסה לבתים לא חוקיים. 230 בתים כאלה נהרסו עלידי בעליהם ו־120 הנותרים נהרסו על פי הוראת הבו. הוא מוסיף כי אין בידיו חלוקה מדוייקת של הריסת בתים במינוח היהודי והערבי, אך מציין שגם בתל־אביב ובטבריה נהרסו בתים לא חוקיים. מרקוביץ' דוחה את הטענה שאין קרקע לבניה במגזר הערבי, וטוען כי הודעה שבראשותו אישרה בניה על 1,300 דונאם קרקע חקלאית במיבזר הערבי.

לפי שעה, מציין מרקוביץ', אין במשרד הפנים בתים המיועדים להריסה, שכן המסר הועבר כיאות. עם זאת הוא מדגיש כי מדיניות משרד הפנים להריסת בתים לא חוקיים תישאר בעינה. „לא ניתן עוד לצפצף על החוק", הוא מבטיח.

דבר 7

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

בגפו

אלכסנדר דובצ'ק הגיע ביום שישי לאיטליה, בדי לקבל תואר כבוד במדעי המדינה מאוניברסיטת בולוניה. זה ביקורו הראשון מחוץ לגבולות ארצו, מאז כיתק ב־1970 במשך תקופה קצרה כשגריר בתורכיה, לאחר שהרפורמות שלו חוסלו עליידי הפלישה הסובייטית לצ'כוסלובקיה ב־1968. דובצ'ק הגיע לבולוניה במבוגיתו מביתו שבבראטיסלאבה, בגפו. מניחים שישהה באיטליה כעשרה ימים. בראיון שנתן לסוכנות הידיעות האיטלקית „אנסא" אמר כי הוא מודאג, שמא לא יתאפשר שובו הביתה לאחר שישלים את הביקור באיטליה.

בשר טרי

בטקס ספגנטי ורב־רושם הוכתרו בסוף השבוע בתל־אביב 50 אבירי נריל חדשים. לרגל האירוע הגיע לישראל זין סומא, מראשי אבירי הגריל בצרפת. המסדר נוסד בימי הביניים ותורגש בשנות ה־50, וחברים בו כ־80 אלף נסטרונומים ידועים מ־112 מדינות. בתמונה: זין סומא (מימין) משביע את זאב קרן שנשבע, כמו עמיתיו האבירים הטריים, „לבני מתחייב לעולם לא לשרוף את הבשר". צילום: י.א.פ.

תארים

אוניברסיטת בן גוריון תעניק מחרתיים תוארי דוקטור לפילוסופיה לאורחון ידלין מקיבוץ חצרים בנגב ולפרופ' מיכאל פלדמן ממכון וייצמן למדע ברחובות. אהרון ידלין, לשעבר שר חינוך ותרבות, מקבל את התואר כהערכה על תרומתו למערכת החינוך בישראל, לפיתוח הנגב ותמיכתו המתמשכת באוניברסיטה. פרופ' מיכאל פלדמן זוכה בתואר כהערכה על תרומתו לחקר הביולוגיה של התא ועל עזרתו בהקמת יחידות שונות במוסד האקדמי החדומי. במעמד זה יזענקו תוארי ד"ר לפילוסופיה ל־21 רוקטורגמים בונרי הפקולמאות למדעי המבע, המבגולוגיה והבריאות של האוניברסיטה. אישיות נוספת *שתוכה לכבוד מיוחד בערב זה, הוא שרגייזן יו.* יו"ר חבר הנאמנים של אוניברסיטת קון־קוק בקוריאה, שיקבל את התואר „עמית כבוד" מטעם אוניברסיטת בן גוריון, כהוקרה על פעלו למען קידום ופיתוח נושאי חינוך ותרבות ועל ידידותו האמיצה עם מדינת ישראל.

אמיר רחנבלום

רצון טוב

היופי התמזג עם הדיפלומטיה כאשר הופיעה מלכת היופי העולמית ל־1988 לפני ועדה באו"ם, כנציגה דיפלומטית של תאילנד וקראה להקל את סבלם של ילדים במצוקה בעולם כולו. „אם נעבוד יחד, אני מאמינה שנוכל לשנות חייהם של ילדים במצוקה בכל מקום", אמרה פורנתים נאקיראנקאנוק בהופעתה הראשונה לפני הוועדה המציאלית של העצרת הכללית. אולם הוועדה התמלא כולו ויצרע האורחים היה גדוש בצופים כאשר היא נכנסה, לבושה בתוצאית שוועה, מקטורן לבן ונעליים על עקבים גבוהים. קודם לכן היא באה לביקור נימוסין אצל המזכיר הכללי של האו"ם פרז דה קוויאר משאוריה נהרס צלמים רבים. כאשר קמה לדבר קיבל אותה בברכה מיוחדת יו"ר הוועדה, שגריר כוויית, מרחמד אבול חסן. „במלכת היופי העולמית ושגרירת רצון טוב של תאילנד ניתנה לי ההזדמנות לממש את חלומי להקל את סבלם של ילדים ולהביא לתשומת לב העולם את סיראתם לעזרה", אמרה.

תיאטרון הבובות של אריק סמית המציין 15 שנה לפעילותו חנך בסוף השבוע את משכנו העירוני באודיטוריום דוחל שבשכונת התקווה בתל־אביב. בסוף החצבת החגיגית של תמחזמר „אגדות אנדרסן הסתיר צ'ק" – שביימו אכה והתיאטרון סוף סוף לבית – את יוסי גרבר. כוכב ההצגה בתואר „מוכתר" שכונת התקווה, וזאת על הפופולריות שלו בקרב תושבי השכונה מאז כיכובו ב„המלך ואני". בתמונה: אריק סמית (מימין) עם „שמן", בונה התפאורות.

לא שכחו

בערב ליל הבדולח הועלתה בבית רני שביר אליהו ההצגה „בעיר האין אור" על־ידי תיאטרון־תנועה „אור סתיר", שליד בית־הספר לאמנות „הנוסתן" כנתניה, בנוכחות שלמה להט. בסיום הערב ציפתה לצ'יק הפתעה – עוגת קרם ענקית במלאת לו, באותו יום, 61 סתווים. צ'יק נולד בגרמניה 11 שנה לפני ליל הבדולח ועלה לישראל בגיל חמש. בתמונה: עם חברי להקת הנובבים, המורכבת על־ידי זאב וסיקי מרין.

מינויים במדבר

פרופ' עמוס ריצ'מונד מונה בימים אלה לעמוד בראש המכון לחקר המדבר בשדה בוקר. ריצ'מונד, בן ה־57, שימש בעבר ראש המחלקה לביולוגיה באוניברסיטת בן גוריון בנגב ואף היה דיקן הפקולטה למדעי הטבע. ריצ'מונד העמדה באר"ב במשך כ־10 שנים בפיסיולוגיה של הצמח וזהי לו כהתנו השניה כראש המכון לחקר המדבר, הנושא את שמו של יעקב בלאנשטיין. המכון עוסק בחקר מקורות המים במדבר, בפיתוח חקלאות מדבריות, כיבוא ואקלום צמחים ובעלי חיים מאזורים שונים בעולם, בפיתוח מקורות אנרגיה חלופיים ובארכיטקטורה מדבריות.

מינוי נוסף בשדה בוקר הוא של פרופ' מיכאל קרן, אשר מונה בימים אלה לראש המרכז למדרשת בן גוריון. מרכז זה מופקד על מסמכי בן גוריון, כו מתעדים את פעילותו הפוליטית והדתנית של „הזקן". פרופ' קרן, בן 44, בעל תואר שלישי במדעי המדינה מאוניברסיטת מינסוטה באר"ב, שימש במשך שנים רבות מרצה בכיר באוניברסיטת תל־אביב ובאוניברסיטאות בחו"ל כתחום מדעי המדינה.

אמיר רחנבלום

לפני כשמונה חודשים ביקר סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון במחנה החשמונה באושוויץ. אל השר גלוותה ונדה הוטני (במרכז) המדריכה זה 33 שנה במקום. הוטני מעולם לא יצאה מתחומי פולין. נבון (משמאל) חוגרשים מאד מאישיותה ומתיאורה חטרגש את הסרגדיות שעברה על היהודים הפולנים ואמר לה, כי ראוי שתבקר ב־ת ושס" בירושלים. בסוף השבוע הגיעה ונדה הוטני לארץ כאורחות אישית של השר. אגף הנוער בשרד החינוך הכין עבורה תוכנית סיורים עמוסה. לפני צאתה מאושוויץ הדריכה את מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני, שביקר בפולין וחשניים באו לישראל באותה טיסה.

צילום: רוני פעמר

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

מיתוסים פוליטיים

עם פרסום תוצאות הבחירות גברה הנטיה בציבור להיאחז בשיטני שיטת הבחירות. חלק תותר לבחירות אזוריות ואחרים להעלאת אחוז החסימה. אלה גם אלה מבקשים בדרך זו לצמצם את כוחן של הסיעות החרדיות ובל הסיעות הקמנות. גוצר הרושם שגביאי הרפורמות לא עשו שיעורי בית. לו בחנו הימב את התוצאות המשוערות של שינוי השיטה בכיתון אחרי היו מגיעים לממקנה, כי גם בבחידות אזוריות יסביעו הפלגים הדתיים וגם חר"ש את חתמם. הציבור הוארדי מרוכז רובו בבולו כירושלים ובבני ברק ותומכי חר"ש בצפון ובחיפה. הם יוכלו לקפוץ מעל משוכת הרפורמות. גם כאשר מדובר באחוז חסימה גבוה יותר, אין כל קושי לאחר את דגל התורה, האגודה ואפילו את ש"ס ולקפוץ מעל כל המחסומים. הקורבן העיקרי של שינוי השיטה ו/או העלאת אחוז החסימה יהיה השמאל. השמאל (ר"צ, מפ"ם, שינוי, המתקדמת, דראושה) יימחץ ויימחק לחלוטין. יתבן, שיש סיבות אחרות לשינוי שיטת הבחירות, אך מי שמבקש באמצעות השינוי לחסום את הדרדים, *או את חר"ש, סימן שלא לבי פרק היזני בתורת המשכרים.*

אם יימשך הלחץ החוץ־פרלמנטרי להשלמת החוקה הישראלית, ואם לחץ זה יפול על אחנם הקשובה של חברי הכנסת מן השמאל, השמאל סולו, או אז תושלם חקיקת החוקה בכנסת ה־12, אלא שזו תהיה חוקה ימנית והסממנו־קוו בנוסאי דת יונצח בחוקה עצמה. בך תיהפך החוקה לדגל הלגיטימי והנדמוקרטי של הימין והדתיים. כידוע, מחזיק נוש זה ב־65 חברי כנסת. זה רוב מוצק לגיבושה ואישורה של כל חוקה.

ח"כ שבח וייס
חיפה

על השיוויוניות

ארנולד מרגלית מוען במבתבו „סוף השיוויוניות" („דבר" 3.11.88), כי המצב הקשה בקיבוצים נגרע בשיטה השיוויונית. הוא מסתמך על אדצות מזרח אירופה והמדינות הסוציאליסטיות האחרות ו„מוכיח", ש„החוון של החברה השיוויונית" לא יתגשם „גם לא בקיבוצים שלנו", משום „שבני־אדם אשר לא מקבלים תמורה הולמת בעבור עבודתם, לא מתאמצים לתרום יותר מאשר המינימום האפשרי". הוא מוסיף, ש„היו צריבים להביא התפתחות זו בחשבון, כי עד כה נבשלו כל הנסיונות להתגבר על הסכע של בני־אדם".

כאשר אומרים „מבע האדם" יש לציין את הקרטרינים המדעיים או המעשיים שלפיהם אפשר לקבוע *את התכונות והסגולות הטבעיות* העושות את האדם מתאימים לקליטת השיטה האי־שיוויונית או מונעים מהם לקבל את השיטה השיוויונית. לדעתי, „הטבע האנושי" אינו בעד השיטה האי־שיוויונית ולא נגד השיטה השיוויונית. הוא בעד הקיום האנושי.

מהי תמורה הולמת לאדם בעד עבודתה בסנגיה־נו. הַחֲלָבָה גדולים, וחקונים, אנשי הלבה ואנשי מעשה כאחד, ולא מצאו את התשובה ההולמת לא בתיאוריה ולא בלשון המעשה. סיבת הדבר כי אין תשובה. באין קריטריונים אובייקטיביים, מדעיים, מוסריים, או כל מושג אחר שלפיהם אפשר לקבוע באופן אבסולוטי או בשיטה השואתית בלשהי את שכרם של שכירים או הכנסותיהם של עצמאיים לפי מקצועות, כשרונות, חזק וכו' נקבע השכר בכל מדינה ומדינה לפי הכלל של „הצע וביקוש" ולפי בושר המיקוח והארגון של האגודות המקצועיות וארגוני המעסיקים.

החברה הקיבוצית פתרה את הבעיה עליידי ביטול הפרשיות בשכר, בהתבססה על עקרונותיה של שיחזיון ערך האדם ושיחזיון ערך העבודה.

המצב הקשה בקיבוצים נגרם, לדעתי, מפאת המחמור בכוחות ניהול מתאימים ומהוצאות הדריגות שלא לפי ההכנסה. אין לזה כל קשר לשיטה השיוויונית.

מרדכי פינס
גבעת ברנר

שר הקליטה, יעקב צור

אל מורדי המערך

צ'רצ'יל נקרא בשעתו לשלטון, משום שהוכיח את כשרונו הפולימ: זעק התדריך במשך שנים, שפני היטלר למלחמה. כשהיא פרצה, נובחו הבריטים עד במה נבון הוא קרא את המפה הפוליטית.

אבל באיזו ראייה פוליטית מרחיקת־ראות נוהגו כל החבמים שלאחר־מעשה במערך? מתי התריעו, זעקו, הרעישו עולמות בטענת „לא זו הדרך"?

שר הקליטה יעקב צור צריך היה לזעזע את מוסרות המפלגה במעגה, שבארץ הולך ואוזל מלאי מצביעי מפלגות הפועלים. הוא הראשון שצריך היה לקרוא למערך לגיים את כל המשאבים לעליית יהודת דרום אמריקה. כי רק בה עדיין היה ותוסמת הציונות הסוציאליבטית.

אברהם פינגר
תל־אביב

מכירה כללית?

המצביע הפוטנציאלי של המערך ראה את המפלגה לא רק כמוכילה לשלום בדרך של מ"מ נוכח הסכנה הדמוגרפית המתעצמת, אלא לא פחות כמחסום נגד התגברות הפונדמנטליזם הדתי וקנאותו – המאיימים על אופיה הדמוקרטי של המדינה ועל רמותה בחברה חופשית ונאורה.

בנבונותו של המערך בהנהגתו של שמעון פרס לגישושים והדברות עם המפלגות הדתיות האנומיציוניות שבניהם בהמונים משתמטים משירות בצה"ל, יראו את עצמם רבים מחבריה ואוהדיה של מפלגת העבודה – כמרומים ומושפלים על מה שזו נמלה להם בעד הצבעתם.

ואומנם יתכן, כי מפלגת העבודה תרוקן את עצמה מתובנה האידיאולוגי ותנמוש את עקרונותיה למען השגת יתרונות שלטוניים, בדרך של מכירה בללית של נבסיה בשוק הדתיים־ולקחתם של מהנינים אינה ערך מפני עצמו – אלא בכל שהוא מחזה עם העקרונות עליהם היא מופקדת לשמור כאיקרון בחרדלי ללא סטיות בזויות ומזיקות.

במה תהיה מפלגת העבודה שונה מהליכוד בהליכתה למר"מ עם הדתיים שבבסיסו ויתורים מופלגים, שתסגור את המדינה בידי „גדולי התורה" ושליחיהם הקיצוניים. השתעבדותה של מפלגת העבודה לדתיים תפגע בתדמיתה ותגרום אבזבה ומועקה בליבם של רבבות מתומכיה.

ישיבה באופוזיציה ולהגהיגה – אינה עמדת נחחת כוח והשפעה בעיצוב דמותה של החברה ושל המדינה. אופוזיציה חזקה והיא עשויה להיות בזאת – היא עוצמה.

דוד ענבי
קרית אונו

מדוע המערך מפסיד?

סיבה אחת ויסודית לעובדה שמפלגת העבודה מפסידה בשגים האחרונות את המערכה: הפקידות והפקידים במוסדות ההסתדרות והפועלים והפועלות במפעלי התעשיה ההסתדרותיים פשוט לא מצביעים עבור המערך, אלא מצביעים רק ליכוד.

הייע הזמן שההסתדרות תשחרר את עצמה מהמפעלים שלה בצורה מחלטת, שהליכוד יקים מפעלים לכל אותם הפועלים המצביעים היום מחל. בני גאון, אל תרוץ לקבל הלוואות, עליידי זה לא תשרת את תנועת הפועלים, אלא להיפך, זה עלול לגרום להרס של תנועת הפועלים ובואת בוודאי אינך מעוניין.

יצחק שורץ
תל־אביב

אחרי הקרב האבוד

יש להודות: שמעון פרס לתם כארי, אבל לשמיד היו כמה בעלי בריתות בלתי־צפויים. היה זה אש"ף בשורה ארוכה של רציחות ילדים ושאר מעשי נבלה: היו אלה ספורטאי זריקות האבנים של האינתיפאדה: היו אלה במה ממנהיגי מדינות ערב שהתבטאו. לשובת מפלגת העבודה ובזה איפשרו לליכוד להדביק לגו תרמית של ניס חמישי. זה לא היה נצחונו של שמיר. זה היה נצחונו של ערפאת.

תוצאות הבחירות הראו יתרון ניבר של המתנה החרדי האנטי־ציוני על המיעוד הציוני־דתי. בזה חזר עם ישראל חמישים שנה אחורנית: נזכרים איך למשל בארצות מערב אירופה היה עיקר כוחה של הציונות בקהל היהודי החילוני, בתמיכת מיעוט ציוני־דתי קטן, בזמן שהמיסמר הרבני הרשמי התנגד בחריפות לציונות, כולל לעברית כלשון מדוברת, וביחוד לעליה. כך גבר עכשיו בארץ כוחה של הזרדיות האנטי־ציונית, *של מיסמר המשתמטים משירות* בצה"ל.

הרב אלבסנרר שינדלר, מנהיג היהודים הדפורמים באר"ב, מוראג מתוצאות הבחירות אצלנו, ובצדק. אבל איפה מליון משפחות יהודיות דפורמיות מצאן מרעיתו של הרב [illegible] את הקפדה הפוליטית על פיה?

מיכאל נה
באר שבע

לפני 60 שנה

רוקפלר תורם

רוקפלר הצעיר תרם חצי מליון דולר לקרן האג־רדג'יזנס, למען התישבות היהודית בדוסיה.

נעש אטנה עושה שמות

התנעשות אטנה החדשה בתקיפות מופלגת. זרם ולבה הגיע עד שפת הים כשהוא חוצה בדרכו את מסילת הברזל קאטאניה־מסינה.

חמשת אלפים פליטים התלקטו לתפילה שנערכה בחצות לילה, כשאור הלפידים מצטרף לאור ולבה המתחבר.

לפני 40 שנה

באנץ' בישיבה הסגורה של מועצת הבטחון

באנץ' אמר בישיבה מועצת הבטחון, כי אם חשבו הערבים שיש בבחון למנוע הקמת מדינה יהודית הרי שנכשלו, היהודים גלחמו מלחמת התגוננות, אולם הם יכולים לשנות זאת למלחמת תנופה. אין סיכוי שהערבים יכנרו את המדינה עתה לאחר שנתבססה.

חלומות בצפת

תבנית להקמת שכונה של אנשי רוח ויצירה קמה בצפת. הציירים קסטל, בנתם שמיס ופרנקל היו הסנונית הראשונה, אליהם הצטרפו עוד צירים מתל־אביב ומחיפה.

בדידג' יותר טוב מטוב

מאת ארנרנה שפאן

האם השם ג'יאורג'יו בלזרנה הוא שם טוב למדי עבורכם כדי לבחוק בדידג' מעולה ובכן – יש סוב ממנו. לפניכם משחק ששחק לפני שנתיים באליפות אירופה בין איטליה לפיגלנד ובעוד שבלזרנה נכשל בביצוע הצעה, הדי אותו הצעה בוצע בהצלחה על ידי זקה פאסנן הפיני.

♠ Q J 9 7
♥ 5 4 5
♦ K Q 10
♣ K 8 6

♠ ----
♥ Q J
♦ J 5 3 2
♣ J 9 7 5 4 3 2

צפון
מזרח מערב
דרום

♠ K 10 6 4
♥ K 10 9 8 7 2
♦ A 4
♣ Q

♠ A 8 5 3 2
♥ A 6
♦ 9 8 7 6
♣ A 10

מחלוקת מזרח
פגיעים: מזרח־מערב
הכרזה

מזרח	דרום	מערב	צפון
1 הארט	1 ספייד	---	2 הארט
---	3 דיאמונד	---	3 ספייד
---	4 ספייד	---	---

מערב הוביל במלכה הארט, בלזרנה רחה את הלקיחה ומערב המשיך בנסיך שנלקח על ידי המלך במזרח ובלזרנה זכה עם האלוף. בלזרנה שיחק את האלוף קלאב, המשיך בקלאב נמוך לעבר המלך אולם מזרח חותך את הלקיחה וזכה בנוסף לכך בלקיחה בדיאמונד ולקיחה בספייד והצעה הוכשל.

גם בחדר השני הגיעו צפון – דרום לחוזה של 4 ספייד, גם שם חוביל מערב (קארלו מוסקה) במלכה הארט המשיך בנסיך. הכרזו זכה ושיחק מיד קלאב נמוך לעבר המלך שבדומם והמשיך במלכה ספייד שזכתה בלקיחה (ומצב הספיידים התברר). הכרזו הפיני המשיך בהארט שנחתך ביד. דיאמונד שוחק לעבר המלך ולוריה זכה־בלקיחה (אין טעם לדחות את הלקיחה משום שלאור ההכרזה ומהלך המשחק הדי מבנה יד גלוי לכל) וחזר בדיאמונד, הכרזו זכה בדומם והמשיך בנסיך ספייד. לוריה כיסה עם המלך ואמנון הניח לו לזכות בלקיחה כשהמצב הינו כזה:

♠ 9 7
♥ ---
♦ Q
♣ 8 6

♠ ---
♥ ---
♦ J 5
♣ J 9 7

צפון
מזרח מערב
דרום

♠ 10 6
♥ K 10 9
♦ ------
♣ ---

♠ A 8
♥ ------
♦ 9 0
♣ A

אם מזרח חוזר עתה בהארט, הכרזו משליך דיאמונד מיד, חותך עם התשיעית ספייד, מבצע עקיפה בספייד, החתה מבוצע. לכן חזר לוריה בספייד, אולם שני הסיבובים של ספייד הכניסו את מערב ללחץ (קרס־קרוט) הצעה בוצע.

מהלך חדש בהסתדרות

הודעה בדבר חלוקת פרס ע"ש יגאל אלון לשנת תשמ"ט 1989

מורשת אלון מודיעה על קרן, שמטרתה להעניק מדי שנה פרס כאות הוקרה ועידוד לאדם או לחבר־אנשים או למפעל או למעשה, שהם למופת ובעלי־ערך מיוחד בחיי הארץ בתחומי החלוציות, ההנשמה, הבטחון, החינוך ותרבות החיים, ברוח מורשתו של יגאל אלון ז"ל.

כל אדם או חבר־אנשים, אשר ברצונם להציע מועמד/ים לקבלת הפרס הנ"ל, ינישו הצעתם בכתב, ב־5 עותקים, להנהלת מורשת אלון, לפי הכתובת:

ראש אגף תנועה, עיריית תל־אביב, ביבר מלכי ישראל, ת"א 64162.

את ההצעות יש להגיש עד ליום 15 לינואר 1989.

חבר השופטים להענקת הפרס ייקבע ע"י הנהלת מורשת אלון. הפרס יחולק בהתאם לתקנון שנקבע. הפרס יוענק ביום השנה השני לפטירתו של יגאל אלון ויהיה הנאם בעתו את פרס ישראל באותה שנה.

„מורשת אלון" – האגודה להנצחת זכרו של יגאל אלון ז"ל

הודעה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6580 חלקה 655. מבקשת החלה, 11% משטח המגרש דהיינו 101% במקום 90%. כמו כן מבוקשת הקלה 10% בקו בנין צדי דהיינו 3.60 במקום 4.0 מ' המותרים לפי תבנית 157/1/59. כל המעוניין רשאי לעיין בתוכנית במשרדי הועדה המקומית / רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הוראה עצמו נגע מוקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להוצת ההקלה הנ"ל תוך שבועים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית בשרדי הועדה.

ב. וולשרבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מעקב הודרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה –

מעקב הודרון שבמועצה האזורית עמק הירדן, צמח

מופקד שינוי תבנית מתאר הקראת תבנית מס' 5680 שינוי לתבנית מתאר ארצית תמא/13 – שטוח אזור נקיים נידחנו) בתוך מחוז הבטרון. ביחוד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתוכניתו –

בסמכות בקו כחול בתשריט.

עיקרי מטרת שינוי התכניתו: חלוקת תחום תכנון המפורט, הוצאת יעודי ושטחי קרקע, הקצעת שטח המיועד לאחסון ב' הבמיקים בסעות על מבוקי נוקיים לשטח בעל טופוגרפיה מתאימה יותר, הוצאת מיקום הבמתים, הוצאת מיקום שרותי הנופש והגעת הקלה בקוי הבניה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע או בכל פרט תכנוני אחר הדואה עצמו נגע על ידי שינוי התוכנית וכן מהנרס הועדה המקומית במרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשים מיום פרסום של הודעה זו בדשמות להגיש התנגדות לשינוי התכנית בשרדי הועדה המקומית האמורה.

את התנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנסקות בלוחי תצהיר ותום על ידי עו"ד הוצאת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעגי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

תאריך: יו"ד בחשון התשכ"ט
25.10.1988

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מרמאל
הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בדמיאל שבעזיית כדמיאל מופקד שינוי תבנית מתאר הקראת תבנית מס' 6206 שינוי לתבנית מתאר מס' 424 – שכונת הפרסה, כדמיאל ישראל, מגדל הצפון, ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתוכניתו:

חלקי גושים 18987, 18988, 18990, 18991.

עיקרי מטרת שינוי התכניתו: קביעת שטחים לאזורי מגורים, שטחים ציבוריים פתוחים, שטחים למבני ציבור, שטחים למסחר ושטחים לדרכים וחנייה ציבורית.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע או בכל פרט תכנוני הדואה את עצמו נגע על ידי שינוי התוכנית וכן מהנרס הועדה המקומית במרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשים מיום פרסום של הודעה זו בדשמות להגיש התנגדות לשינוי התכנית בשרדי הועדה המקומית האמורה.

את התנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנסקות בלוחי תצהיר ותום על ידי עו"ד הוצאת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעגי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

ב"א באב התשמ"ח
4 באוגוסט 1988

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 232383
חיפה
רבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתוחתקה
קופ"ח כללית – חיים עזור – 905271
בני ברק – רמת־גן
רפואה – ר' עקיבא 62 בני־ברק – 782278
חן – דוסיטיסקי 99 רמת־גן – 7514434
בת־ים – חולון
בני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אשדוד – הפיין 52 חולון – 889155
קופ"ח – עין יהב 2 חולון – 884854
רחובות
סגל – הרצל 134 – 451228
רעננה – כפר־סבא – חדי השרון
השרון – דרך השרון 55 – חדר השרון.

אלמקס
לא נוצרה עדיין בכל תעשיות פרמצבטיות בעולם נוסחה יעילה כמו GABA

מודעון

מוקד מידע מהמרתי
של קופת חולים הכללית המטר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הנורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-453300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחר"צ
מרפאה שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב מי כוכבא 49 – טלפון 03-285149
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04-325566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול דחוף לכאבי שיניים בנדסה עין כרם בחדר המיון – 02-446220
קו"ח עזרה ראשונה בשטח.
בתל־אביב – 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261115
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-335316
כרמיאל (גליל) – 04-988410
כפר־סבא – 052-913999
באר־שבע – 057-418111
קו פתוח – אזון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221680 (24 שעות)
גמעות – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-235922
קו פתוח לקשיש 02-690685
הנהגה לזריות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – שדרות הנשיא 108 בימים א'–ה' מ־8 עד 16.00, טל' 5619463

חשבון נפש / דן מלר

למה הם ניצחו

הם ניצחו לא משום שהם חזקים, אלא משום שאנו ברפיזנו הנחנו להם לנצח.

הם ניצחו משום שבכל עת ומתוך בחירה התנמרנו, התבטלנו והשפלנו עצמנו בפניהם.

הם ניצחו משום שלא היינו קשובים להבחנה בין מסורת לבין פולחן דתי.

הם ניצחו משום שאת אמונתם ופולחניהם פירשנו כ„ערכים", ואילו את ערכינו שלנו זנחנו הן בחיי הערבות הן בחינוך שהענקנו לילדינו.

הם ניצחו משום שנלכדנו במקסם השווא של משלי־שועלים שלהם, שהציגו את „עגלתם" כמלאה ואת זו שלנו – ריקה.

הם ניצחו משום שהענקנו להם פטרונות על האמת, על הצדק, על המוסר ועל היהדות, וסידבנו להכיר בכך שהציונות היא מתנה הלניטימית של היהדות, והשומניזם הוא יורשו של מוסר הנביאים שלנו.

הם ניצחו משום שנתנו להם את משאבינו הכלכליים, ואילו את עצמנו ואת צרכינו זנחנו.

הם ניצחו משום שהיו בקרבנו משפחות שיקיריהן נפלו ברשת, אך הן הסתדרו מעם ישראל את שברן, סירבו להיחשף ואף הבהירו על „אושרך" מתהליך זה, ובכך חישו על הפרשיים הדרדרו את עידנותנו אנו.

הם ניצחו משום שעל תופעת ההתחרדות היו מי שהגיבו: „וסמים יותר טובים"

הם ניצחו משום שהצליחו להדיר בנו את ההנחה השגויה, ש„הדת שמרה על עם ישראל לדורותיו", ולא השכלנו לחשוב ולהבין, שאנו, בעקשנותנו, שמרנו על הדת בכל הדורות. הם ידעו להסתיר מפנינו – או שבעצמם לא ידעו – שמספר היהודים בעולמנו היום אינו גדול בהרבה מסמפרם במאה הראשונה לספירה, בעוד ש־12 שליחים נוצרים הפכו את הנצרות לדת שמספר מאמיניה עולה היום על מיליארד!

הם ניצחו משום שהנחנו להם לטמטם את חושינו, להאמין כי אנשי חב"ד „נחמדים", ובאיזולתנו הנחנו ועודנו מניחים ל„נחמדים" האלה לשרוץ בבסיסי צה"ל, בתי־ספר של החינוך הממלכתי הכללי ובשכונותינו ולעשות נפשות לאמונתם ולקלפיותיהם ואין מכהה בהם.

הם ניצחו משום שאת חוסיהם שחררנו מעול צבא, משום שבנותינו מקריבות את היפות בשנותיהן לשירות האומה ובנותיהם עסוקות בזמן הזה ב„פרו ורבו" להאדיר חיילות „צבא השם" וקלפיותיהם.

הם ניצחו לא משום שהם חזקים, אלא משום שברפיסותנו וכניעותנו הנחנו להם לנצח.

קריית ספר / שלמה שבא

זמן המוות

השמדת היהודים בידי הגרמנים היתה מעבר להשגה האנושית. כיצד יכולה היתה ההשגה האנושית לתפוס זאת לפני שזה קרה?

„הדן בימי מאת דליה עופר. הוצאת יד בן־צבי.

ספרה של דליה עופר סוקר את ההעפלה מאירופה בימי המלחמה, בשנים 1939–1944. אך־על־פי שזהו ספר אקדמי הדן בפרשה על פי תעודות ועדויות, הריהו ספר מרתק, ספר של חוסר אונים המספר על מאבקם של אנשים לברוח מן המוות, לחוב ללא הצלחה.

„הדן בימי" מספר על נסיונות ההצלה הנואשים ועל האניות הנמעשות שיצאו לדרך, על שליחים מהארץ־ישראל, יהודים מאירופה, על אנשים בעלי כוונות טובות ועל הרפתקנים ועבריינים ומסמרים שעסקו בהברחת יהודים מאירופה לארץ־ישראל. קורותיה של כל ספינה הן סיפור הרפתקות מרתק ומפחיד שיכול למלא ספרים רבים.

רק כ־15 אלף אנשים הגיעו לארץ בעליה הבלתי־לגאלית בימי המלחמה. זהו מספר מועט עד עצב לעומת המיליונים שנרצחו. רבים מהמעפילים נתפסו על־ידי האנגלים והוגלו למחנות הסגר באי־אפריקה. אלה היו חמש שנים של חרפת האנגלים, אשר נעלו דלתות לפני אנשים נמלטים על נפשם, וגם הם אשמים במותם.

זה היה זמן המוות ליהודי אירופה. מחוץ לאירופה – בארצות־הברית, בארץ־ישראל, באנגליה ובמקומות אחרים – המשיכו אחדים של הרצונים לחיות את חייהם, ויכולתם לעזור ממש היתה קטנה. באותן שנים ממש סגרה אנגליה, שהיתה במשך שנתיים המדינה היחידה שנאבקה בנאצים, את שערי הארץ בפני היהודים. זו היתה אחת הדילמות שלנו באותם ימים: כיצד להיאבק באנגליה שמלחמתה תעצור בגרמנים?

ואולם אף שלא יכולנו לעזור ולשנות ממש, בכל זאת לא ניכר בנו מאמץ עליון לצאת לעזרת יהודי אירופה. אפילו איש אחד, כסמל, כאות קשר – לא יצא לדרך להגיע לחורשה. היתה זו אסימטרות נוראה: שנפלה עלינו ועל הנהגת הישוב ועל יהודי העולם החופשי. קללה שתרדוף אותינו עוד שנים רבות. יצחק צוקרמן, ממנהיגי המורדים בפולין ואיש תנועת הנוער החלוצית מגורדי, ראה את עצמו עוד בפולין כאיש מן הארץ, אשר אותה ואת ישביה אהב מאוד. לאחר המלחמה לא סעו ולא קבל, רק אמר בעצב: אילו היה איש אחד מן הארץ מגיע אלינו.

רק בראשית 1942 הזהו הגרמנים בהשמדה מתוכננת של יהודי אירופה. היום אנחנו יודעים: צריך היה לנקוט כל דרך ולעשות כל נסיון, לשמוע לכל רעיון משוגע ולהצטרף לכל איש ויהיה חשוד ומפוקפק כאשר יהיה, כדי להבריח ולהציל יהודים רבים ככל האפשר. אבל עד 1942 לא היה אפשר לדעת שיקרה מה שקרה. האנשים שעסקו או בהצלת יהודים והוליכו החלטות כיד כשרונם וכוח ראייתם את העתיד. איש לא יכול היה לוסר: צפויה השמדה גמורה, מאורע שלא היה כמותו בהיסטוריה האנושית. איש לא יכול לקבל עובדה זו – בהתחלה – כשיקול. ואז קרו הטעויות הטרגדיות שהיום אנחנו יודעים עליהן, הכואבות לנו כמכות האש.

בשנים 1939–1941 נטו הנאצים לעודד הגירה יהודית מאירופה המרכזית והיו מוכנים לעזור להעפלה. לא ידענו לכנס כוח כדי להשתמש בהזדמנות זו ולפרוץ אל הארץ ברבבות באותה תקופה. אחד הפרקים המסעירים בספרה של דליה עופר הוא הפרק על ברסולר שטורפר מאוסטריה. שטורפר היה סוחר יהודי מצליח ובעל יומרות רבות בינו. הוא נבחר על־ידי הגרמנים לפעול בעניין ההגירה היהודית מאוסטריה ועמד בקשר עם אייכמן. בצינו הקהילה היהודית, חברי תנועות הנוער הציוניות ושליחים מן הארץ לא ידעו כיצד להתייחס אליו, ויש שראו בו אדם רודף שרה ומוכן נאצי. שטורפר נסע לארצות שכנות, רכש אניות ואף הצליח בעיצומה של המלחמה להעלות 3,500 יהודים מגרמניה ואוסטריה. אבל שטורפר היה ממונה מטעם אייכמן ופעל בחסות הגרמנים. האם אפשר היה לתת בו אמון? האם בא לעזור או להערים ולפעול בשליחות הנאצים?

אהוד אבריאל, שהיה פעיל בהעפלה באוסטריה והציל רבים, סבר גם לאחר המלחמה, כי שטורפר עמד „בברית עם השטן", היה איש חסר מעצורים, הפריע להעפלה וכי שיתוף פעולה עמו היה בעצם שיתוף פעולה עם אייכמן. במופו של דבר לא היה גודלו של שטורפר שונה מגודל היהודים האחרים. לפני תום המלחמה נרצח בפקודת אייכמן. כיום אנו יודעים יותר ודליה עופר כותבת: „בפרספקטיבה היסטורית נראים מעשיו באור אחר".

אבל כיצד היה צריך להכריע אז? מי יכול היה לשער את הבלתי ניתן לדעת? וז אכן היתה בעיית האימה. גודלם של יהודי אירופה בשנים 1939 – 1945 היה כגודל אנשים בבית העולה באש וסביבם אש ובכל מקום אש ובכל דרך שיבחרו ואתמהם האש, ובאיזו דרך יבחרו ובאיזו דרך היינו אנו צריכים לבחור?

חשבון נפש / דן מלר

אילוף הסוררים

יצא לאור מטוס הקרב האמריקאי F-117A („סטילס") נמצא בשימוש מבצעי מאז אוקטובר 82', ורק עונה פרסם משרד הבטחון האמריקאי את דבר קיומו. הסיבה – כדי לשוף את המטוס בתרגילים של חילות הים והיבשה יש צורך להפעיל אותו גם בשעות היום (צילום אי.פי.)

בבסיס צבא, אי־שם בצפון הארץ, מאמנים כלבי תקיפה. אלמלא החשש לפגוע ברגשותיהם של ניצולי שואה היו מאמנים יותר כלבים

אין כמו כלבים לשמירה ולהגנה, גורסים מאז ומתמיד חסידי הכלבים. בצה"ל הגיעו למסקנה שהם טובים גם לתקיפה. זה זמן רב עוסקים בצבא באימון כלבי תקיפה.

בבסיס של הנ"מ, אי־שם בצפון הארץ, מאמנים כלבי תקיפה. ענף האימון של כלבי התקיפה הוא חלק מאגף האבטחה של הבסיס. כלבים נעים מסביב לגדרות הבסיס, כלבים אחרים מוצבים מסביב לאתרים מיוחדים, שמורים היטב. בבסיס יש „כלבנים" – חיילים וחיילות, שלכל אחד מהם כלב אישי המאומן לתקוף. אומרים לנו שהכלבים תקיפים מאוד ויכולים לגרום אדם.

ממלא־ביצה מרתק. כלבנים בן 20 מביתן אלפא, מספרת, שקורס הכלבנים מתקיים בבסיס של הנ"מ, אי־שם בדרומה של הארץ. „כל בלבן בחור" לעצמו כלב כבן שנתיים. „מתחילים את הרומן הארוך עם כלב שהוא עדיין מאבולה ראשה. תחילה מסיילים איתו, מתודעים אל דרכי פעולתו ואל נהגיו. אחר־כך מתחילים באימונים, בתרגילי משמעת בסיסיים. האימונים הבסיסיים נמשכים שלושה שבועות לפחות", אומרת דינה.

סמל צדי אליאס, כלבן בן 21, מונה במה כללים בסיסיים של אימוני הכלבים: ראשית, אין לאפשר לשני כלבים להגיע זה אל זה; שנית, אין להאכיל כלבים לפני שיעור־אילוף, מפני שהדבר עלול לפגע בשיעור; שלישית, אין להתקרב אל כלב שאוכל את ארוחת־הצהרים שלו. ואולם הדבר החשוב מכל הוא – צריך לאמן כלב בהדרגה, לא במהירות, ממש כפי שמאמנים בני־אדם.

צדי ודינה, שעומדים לפני שחרורם מצה"ל, יודעים את מלאכת האילוף על בוריה. הם למדו אותה בדרך הקשה, מדי יום ביומו. לפני תחילת האימונים הם פוקדים על הכלב שורה של פקודות־משמעת. בסיסיות: דגלית שבו ארצה; שב־השאר ארצה השאר; עמוד אליי. על הפקודות הללו יחודים פעם אחת כלבה, כדי שלא לבלבל את הכלב. לאחר שהכלב ביצע את הפקודות מתחילים באילוף הבסיסי. גם לאילוף הבסיסי יש חוקים. ראשית, חוק העקביות. כל תרגיל חייבים להתחיל ולסיים בהצלחה, כלומר תוך השגת המטרות שהוצבו בתחילתו. שנית, יש לשמור על קורדוות בעת האילוף. אם המאמן מאבד את סבלנותו, הוא עלול להיפגע. שלישית, התגמול – המאמן, בעזרת מכלול של פעולות, אמור להביא את הכלב לכך שיירשמו אצלו שינויים פיסיולוגיים, הרצויים למאמן.

בסיום האימונים הבסיסיים פותחים באימוני תקיפה הקשים. הכלב לומד לתקוף על־פי פקודה. הוא לומד לנשוך את מי שמצביעים עליו. „כל האימון", אומר לי צדי, „נעשה על־ידי חרחור מלחמה. בדרך זאת, ועל־ידי מתן חיזוקים לכלב, הוא לומד לתקוף את האוביקט המבוקש".

בין סוגי הכלבים שנמצאים באגף התקיפה אפשר למצוא כלבי רועים גרמנים, דוברמנים, שנאוצרים, רוטוויילר, ד"ר־גדול, בוקסר. המאמנים מפריכים במה „אמיתות ידועות" על „הכלבים האכזריים ביותר", אבל לא לפני שהם מודיעים שבל כלב הנמצא ברשותם בבר נשך מישהו לפחות פעם אחת בחייו. לדבריהם, הרוברמן סוב־מזג יותר מפודל ואין אמת בטענה שהוא כלב בזנוני התוקף את בעליו. גם תיאור הבוקסרים בכלבים שנושכים ואינם פותחים את פיהם, אין בו ממש. אף לאחר מהבוקסרים אין מגגגון של נעילת לסתות. זו אגדה מפחידה.

ביחידה „משרת" כלב נוסף, כלב לגילוי חומרי נפץ. הכלב עורך סיורים בטרמפיאדות ולאחר שגילה חומר נפץ, הוא מתישב ליד ונובח. „קשה אליאס צדי, כלבן של הנ"מ, וחבר

„מאד לאלף כלב כזה", אומר לי צדי. „בסוסים אי־אפשר לתת פקודה לכלב שרוצה לעשות את העבודה הזאת".

כשאתה שואל את שני המאמנים הצעירים אם אין הם מפזרים מ„הפקודים" שלהם הם מסבירים, שהכל נעשה אצלם בתנאי מעבדה. לכל אחד מהמאמנים יש חליפת תקיפה. המאמן לובש את חליפת התקיפה וכשהכלב תוקף אותו אין הוא נפגע. הכלב יכול לנשוך כל עוד כוחו בשיניו. „האילוף לתקיפה איננו אכזרי. הכלב נהנה מעבודת האילוף. אנחנו משוכנעים שאלמלא המשקעים של השואה החושש שפני פניעה ברגשותיהם של הניצולים, היו מפעילים יותר כלבים בעבודות שהצבא מבצע", אומרת דינה.

לפי שעה האילוף נעשה בפרופיל נמוך, רק לסיפוק דרישותיהן של היחידות.

אליאס צדי, כלבן של הנ"מ, וחבר

1992 / דליה שרון

אירופה ללא גבולות

אירופה צועדת לקראת החלת חוק אחד על כל מדינותיה בנושאים כלכליים. התהליך מעורר חששות, אך בעיקר – תקוות גדולות

„אנו עומדים עתה על סף תהליך בלתי הפיך", אמר נ"ק דולורס, נשיא הועדה האקונומית של הקהיליה האירופית. דבריו בחנו לתהליך איחוד השוק האירופי, שמימושו נקבע לסוף 1992. הוועדה הגישה לאחרונה לדיון בפארלמנט האירופי 206 הצעות מתוך 285 הנחיות־סיומה שיש לאשר כדי שהאיחוד ופתיחת הגבולות אכן יוכלו להתקיים. אף־על־פי שמאדרנדם תאצ'ר נשאה בבלגיה נאום בגנות „ארצות־הברית של אירופה", אין לאיש ספק שהאיחוד יתקיים.

ה„יוקרוקרטיה" היא האווירה השלטת היום בקהיליה. מה שהחל כאמנה שקטה לפני שלוש שנים ברומא, ב„חוק לאירופה יחידה", פשט ולבש צורות רבות. 12 מדינות הקהילה (בריטניה, צרפת, מערב־גרמניה, דנמרק, לוקסמבורג, הולנד, בלגיה, אימליה, יוון, ספרד, פורטוגל ואירלנד) החליטו שפיקוח על הסביבה ותיאום מדיניות החוץ הם נושאים קהילתיים. למעשה, הן החליטו על מטרה עתידית – איחוד אירופה. המדינות הסכימו, שחקיקת החוקים באירופה תיעשה על־פי החלטת רוב, אך באי־אלה נושאים, כמו מיסוי, תהיה דרושה החלטה פה־אחד של המדינות.

מטרת ממשלות הקהיליה היא לפתוח ב־1992 שוק ללא גבולות, שבו 12 מדינות שונות בתכלית זו מזו באפיין ובשיטות הממשל שלהן יתקיימו זו לצד זו ויתחרו ביניהן, ויחדיו יוכלו להתחרות בשוקי העולם. החוקים החדשים נועדו, בשלב ראשון, להבטיח שסחורות, שירותים ואנשים, שיחלפו דרך הגבולות הפתוחים, לא יהיו נודמי סיכון.

נ"ק דולורס, הנשיא הצרפתי־הסוציאליסטי של הוועדה, שמוף התלהבות. הוא בבר חרזה את אירופה בתוך עשר שנים – 80 אחוז מהחוקים הכלכליים האולי גם החברתיים ביבשת יהיו, הוא משוכנע, חוקי הקהיליה. בספטמבר השנה, בנאומו לפני קונגרס האיגודים המקצועיים הבריטיים, דיבר על „מצע של זכויות סוציאליות", לרבות הענגת זכויותיו של כל עובד בהסכם קולקטיבי עם מעבידו, חכה לתשואות מצד אנשי האיגודים הבריטיים, שממשלת תאצ'ר מצרה בשיטתיות את צעדיהם. לא ייפלא כי תאצ'ר חיכתה להקדמתה הראשונה כדי להבהיר לו, ש„בריטניה דוקה את הסוציאליזם לא כדי לראותו נכנס דרך הדלת האחורית, מאירופה". את הקונצפציה שלה על הקהילה תיארה תאצ'ר לעמיתיה האירופים כך: „הדינות דיבוגיות ובלתי־תלויות, הפועלות בשיתוף־פעולה הדוק יותר: אין זה מחייב ריבות הכוח בבריסל או קבלת החלטות על־ידי ועדה ביוקרטיות ממנה".

גם מנהיגים אחרים באירופה חוששים מהענקת סמכויות רבות מדי לוועדה האקונומית, בת 17 החברים, לעומת המועצה של 12 נציגי המדינות (שבראשם, משמשת לפי גורל המדינה). הפארלמנט האירופי. מאז החלטה על „חוק יחיד האירופי" עוברות הצעות הוועדה לפארלמנט האירופי לקריאה ראשונה ואחרונה למועצה. יוצא אפוא שהחלטות הוועדה הפארלמנט מובאות לפני המועצה כעובדה מונמרת עוד לפני שהיא פותחת בדיון פורמאלי על הנושאים לגופם. אך יש נושאים שבהם הפארלמנט הוא הקובע, פורמאלית, ואז הוא עוקף את הוועדה ואת המועצה. למשל, ההסכמים עם מדינות שאינן חברות בשוק. בנושאים בין־לאומיים מעין אלה (כמו הדיון בבקשת תורכיה להצטרף לשוק) יהיה הפארלמנט הגוף הדיבוני, והוא יגהל את המו"מ בשם הקהיליה.

החברים הסוציאליסטים בקהילה – נשיא צרפת וראש ממשלת ספרד – רוחים את דבריה של תאצ'ר. אך לעמדותיה מתנגדים גם מנהיגים אירופים שהיו צדיבים, לכאורה, להיות בעלי־בריתה. אפילו סיריאקו דה־מיסה, ראש ממשלת איטליה הסוציאל־דמוקראט, רחה את הרעיון של תאצ'ר על איחוד כלכלי בלבד של אירופה, בלי אמצעים פולימיים, והנדידו כ„אכסודי". קאנצלר מערב גרמניה הלמוט קוהל, היה לסבקר והתריף ביותר של עמדותה בשאלת השוק. הוא חולם על צבא ועל משטרה אירופיים, ואף קרא להעניק לאיחוד מימד סוציאלי, לשמחתן של כלניה, הולנד ולוקסמבורג. הוא עוד לא הציע בנק אירופי מרכזי ואיחוד המטבע. מבקריה של תאצ'ר אומרים, כי הסיכון היה ברור לה כאשר חתמה על הסכם „החוק היחיד", ומה לה כי תלין עתה, כל שכן ששנת 1992 תהיה שנת נצחונם של כוחות השוק שתאצ'ר כה מוקירה אותם.

הדרך לאיחוד אירופה תחייב התגברות על מאות מכשולים, על חששות ודאגות הצפים עתה על פני השטח. תאצ'ר, למשל, תומכת אמנם בצורך להסיר סנבלות על מסחר ושירותים, אך היא בעד קיום תחנות נבול בין המדינות, לשם פיקוח על סוחרי סמים וטרוריסטים. אקולונים רנים חוששים, כי תוקי שמירת הסביבה החמורים שלהם ייפגעו, בגלל תחרותה של ארצם להשגת אחידות עם הסטאנדרטים האירופיים.

הועדה סבורה כי חיזוי לקבוע אחידות במסים, ברי שהשוני כין מחירי מוצרים דומים באחצות אירופה השונות לא יהיה כה גדול (מחירי הדלק, למשל: 0.53 דולר לליטר במערב גרמניה ו־0.98 באיטליה. חפיסת סיגריות: 1.48 דולר בספרד, 3.62 בדנמרק).

בריטניה ודנמרק דוגות במיסוי גבוה על סיגריות ומשקאות חריפים מטעמי בריאות; צרפת, יוון, איטליה וספרד, לעומתן, מעוניינות במיסוי נמוך, כדי להשביע את רצון המגדלים, היצרנים והברכנים. בנושא מס ערך מוסף מציעה הוועדה להטיל מס בשיעור ארבעה עד תשעה אחוזים על מצרכי יסוד, ו־14 עד 20 אחוז על מוצרים אחרים. תאצ'ר אינה מסכימה שיוטל מע"מ על מזון, ספרים וכגדי תינוקות, שהם 30 אחוז מן המחיר של בריטניה.

תברות קטנות, שהיו עד כה בעלות מונופול בארצן, חוששות מפתיחת הגבולות. ארגון נהגי המשאיות המערב־גרמנים מתכוון לשבות במחאה על הסרת ההגנה על ארגונם. חקלאים צרפתים חוששים כי השוק הצרפתי יוצף בתוצרת חקלאית ספרדית. מהצד האחר חוששים צרכנים ויבואנים מפני הגנה מוגברת על תוצרת אירופית. סוחרים אמריקאים, יפאנים ואף שווייצרים ושוחרים אחרים בחלה. מרומר עתה, למשל, כמס של 30 אחוז על תקליטים וקלטות מיובאים. ויכוח נסוח גם בשאלה מה צריך להיות המרכיב האירופי (למשל, במכוניות יפאניות המורכבות באירופה), כדי שמוצר ייחשב כאירופי.

מעבידים חוששים מפני חוקים שיעניקו לעובדים חלק בהחלטות הנהולה, ולעומתם, לטרות דברי דולורס בקונגרס האינודים המקצועיים הבריטיים, חוששים האינודים המקצועיים מפני „אירופה של אנשי עסקים", שלא תראג לזכויות העובדים.

הכלכלות הנמצאות בסכנה הן אלה של ארצות היום התיכון – יוון, איטליה, ספרד ופורטוגל – שכיום שכר העבודה בהן נמוך. דוחקה ארצות אלה התלהבו. מרעיון איחוד אירופה, כי הן מקוות ליהנות מהורמת כספים מארצות הצפון. הקרנות, בסך 8 מיליארד דולר בשנה שעברה, יגיעו לסך 16 מיליארד דולר בשנת 1993.

לא רק בעיות כלכליות ומשפטיות כרוכות בנושא. גם בעיות יוקרה. ברור עתה לכל כי מרכז הקהיליה יהיה הציר פאריס־בון. עניין זה, לבדו, מדיר שינה מעיניה של אשת הברזל מלונדון, השוקדת זה שנים על הפיכת בריטניה למרכז כספי ביבשת אירופה. זו גם בנראה אחת הסיבות העיקריות לכך שתאצ'ר כבר הודיעה כי היא מתכוונת להוליך את מפלגתה גם לבחירות הבאות, בעוד ארבע שנים. האם תצליח למנוע את האיחוד המלא או שמא צבר הדיעין מהנמנעות גדול עד כדי להתעבר על התנגדותה וגם על הבעיות שבדרך? אשר לישראל, ברור שהמצב החדש יציב בעיות ואתגרים חדשים לפני היצוא הישראלי.

כלבים / נתן רועי

בית אוסישקין, תל דן ונחל חרמון

בנחל הבניאס הכל כרגיל – המים שוצפים, המפלים סואנים, הנוף יפהפה. כאילו לא קרו דברים מסביב

בית אוסישקין בקיבוץ דן מחרש פניו, הן באירגונו והן מתכניו. הבית נוסד בשנות ה־50 כבית סבע אזורי של עמק החולה. במשך השנים הוא היה גם למרכז מחקר ותצוגה של החרמון והגולן. על כל הנושאים הללו יש במוזיאון תצוגות לציבור הרחב ואוספים לחוקרים. המוזיאון פיתח מערכת הדרכה והוראה לבתי־ספר. ביתותיהם מקיימות פעילות בבניין ומחרץ לו, בשטח. המוזיאון מצוייד בסרטי סבע יפים מאוד. לאחרונה החל בהקרנת חזיון אור־קולי במקום בשם „ארץ יורדן והרמונים". מנהל המוזיאון כיום הוא יוסי לבאדי מרן (הקיבוץ משתתף באחזקת הבניין), ועובד עמו מיכה לבנה ממעיין ברוך, שניהם חוקרים מוכרים של אזורם.

לאחרונה נכנסה החברה להנגת הסבע כשותפה במוזיאון. החברה קשורה כאן קשר בין המוזיאון לבין בית־ספר שדה שלה, הרמון, השוכן באתר חרש, יפהפה, ברמת הבניאס שבסמוך. רבבת המטיילים, השוהים במרוצת השנה בבית־הספר, מגיעים לפעילויות שונות שמקיים המוזיאון. מדריכים בבית־הספר עובדים גם במוזיאון וכך מתקיים השילוב בין שני המוסדות.

המוזיאון מציג גם את תולדות האדם בבקעת החולה בתקופות היסטוריות שונות (בפרה היסטוריה מתמקד המוזיאון היפה במעיין ברוך שבאיזור). יש בסקום כמה אדונות תצונה ממצאי החפירות בתל דן, אך לבאדי היה רוצה שתצוגת דן תהיה הרבה יותר גדולה. ואכן, בבית אוסישקין ממש מתבקשת תצוגה סקיפה של תל דן. התל קרוב מאוד למקום ותצוגה של ממצאיו היתה יכולה להועיל לכל המבקר בו.

★ ★ ★

בביקורנו באיזור דן נינשבו גם הפעם לתל דן, שם וחשפה משלחת ההיבדו יוגיון קולג', בראשותו של פרופסור אברהם בידן, ממצאים רב־חשיבות. בעשרים שנות חפירתה במקום נחשפו ביצורים ושערים, אזורי מגורים ומלאכה, איזור פולחן וקדושה, השופך אור על דרכי הפולחן בתקופת מלכות ישראל ועוד. יש במקום שילוט חלקי, אך צריך לתגבר. כן צריך לעשות עבודות שימור וגם שיחזור. בגלל קידבתו של אתר הפולחן למעיינות הדן עולה בו צמחיה עבותה וחייבים להילחם בה כלי הדף. היכן יש לנו מקום פולחן ישראלי כזה? הרי ברור שבירושלים לעולם לא יוכלו לחשוף את המקדש; המקום היחיד איפוא שאפשר לראות בו ורכי פולחן מתקופת הבית הראשון הוא דן.

תל הוא חלק משמורת נהר דן, המחזוקת בידי רשות שמורות הטבע. פרופסור בירן אמר לי, שהוא בטוח שאפשר יהיה להשיג אמצעים לשיחזור האתר אם תובטח החזקתו בידי הגוף האחראי למקום, רשות שמורות הטבע. שאלנו את דובר הרשות, עופר גרינשטיין, מה בדעת הרשות לעשות במקום. הוא אמר לי שבתוכנית העבודה של הרשות לשנה הקרובה כלולות עבודות שילום נרחבות והתקנת נדר בטיחות (על שיטרים במערך הכניסה והגידור במקום עובדים כבר עתה). צריך למצוא דרך לבוון חלק גדול יותר מהמבקרים הרבים בשמורה גם לתל ולהמחיש להם את השרידים על־ידי מערכת של שילום ואמצעי הדרכה, תצוגה והוראה. בקרוב, אמר לי עופר, יהיה הקשר בין כית אוסישקין והשמורה הדוק יותר ויסופחו יותר הביקורים בתל דן.

הידוק הקשר, בברכת הרשות, בין בית אוסישקין לבין השמורה שבניהולה, יאפשר למוזיאון להיות מרכז מבקרים אזורי, כפי שהוא הולך ונעשה מסילא, על־פי צורכי המטיילים. המוזיאון נמצא בתוך, בין שמורות הדן, הבניאס והחרמון.

★ ★ ★

בראות, גם אם הוא מרבה לטייל בארץ, נוקק כנראה מדי פעם לתזכורות, לעצמו ולאחרים. המרובר הפעם בנחל חרמון (בניאס). לכאורה אפשר היה לצפות שבסתיו, שהיא העונה השחונה ביותר – מה שניכר היטב בנחלים – הוא יהיה דרור ודל סים, אבל אין זה כך. מימיו שוצפים, והמפלים נולשים בסלוא עוזם גם עתה, אם כי פחות, כמובן, מאשר באביב. בדרך כלל נוהגים המטיילים לצעוד בשביל, מהמעיינות עד למפל הגדול, ושם הם מתרחקים מהנחל. המשכנו בשביל לכיוון כביש כפר סולד ואין לנו אלא להמליץ על כך. יש כאן קטעי קניונים יפהפים, מפלונים, סחנה לא מוכרת, פינות חבויות מאין דואה, אפלולית מרגיעה, נוף ואווירה המנתקים אותך כליל מהעולם הסובב. אם אין רוצים לעשות את כל השביל הזה אפשר לצאת בסביל אחר, המסתעף כקילומטר מרדום למפל ועולה לקיבוץ שניר, ומשם מגיע למגרש־החניה ולצריף המשרד של השמורה, ליד המפל.

האחזקה של השביל והאתר בידי אנשי רשות שמורות הטבע היא מובה והם גם מתקנים ומשפרים, מדי פעם, את הסדון תיקון. בפנאם עצמה יש הרשות – בעיקר חפירות הבריכה של צבי מעוז לאיתור המקרש לדגלי הנומחות החצוכות בסלע, וחשיפת האולמות המקומרים בתחום העיר הצלבנית, בידי ד"ר וסיליוס צפידיס. הבנימה לפנאם ולשביל הנחל השוצף היא בתשלום.

בתי כנסת בגרמניה

מוקגים ארכיאולוגיים מבתי־כנסת עתיקים בישראל, כמשקל שש טונות, שלח מוזיאון ישראל למוזיאון הארכיטקטורה בפראנקפורט, לתערוכה לציון 50 שנה לפרעות „ליל הבדולח". בין המוצגים: אבנים מעומדות מבתי־הכנסת, כגון סכודים ואשקלון, רגם של בית־הכנסת בגוש חלב, צילומים ורישומים. במקביל לתערוכה זו תתקיים תערוכה של חפצי יודאיקה, שנשלחו אף הם ממוזיאון ישראל למוזיאון היהודי, שנתנך לאחרונה בארמון רושילד בפראנקפורט.

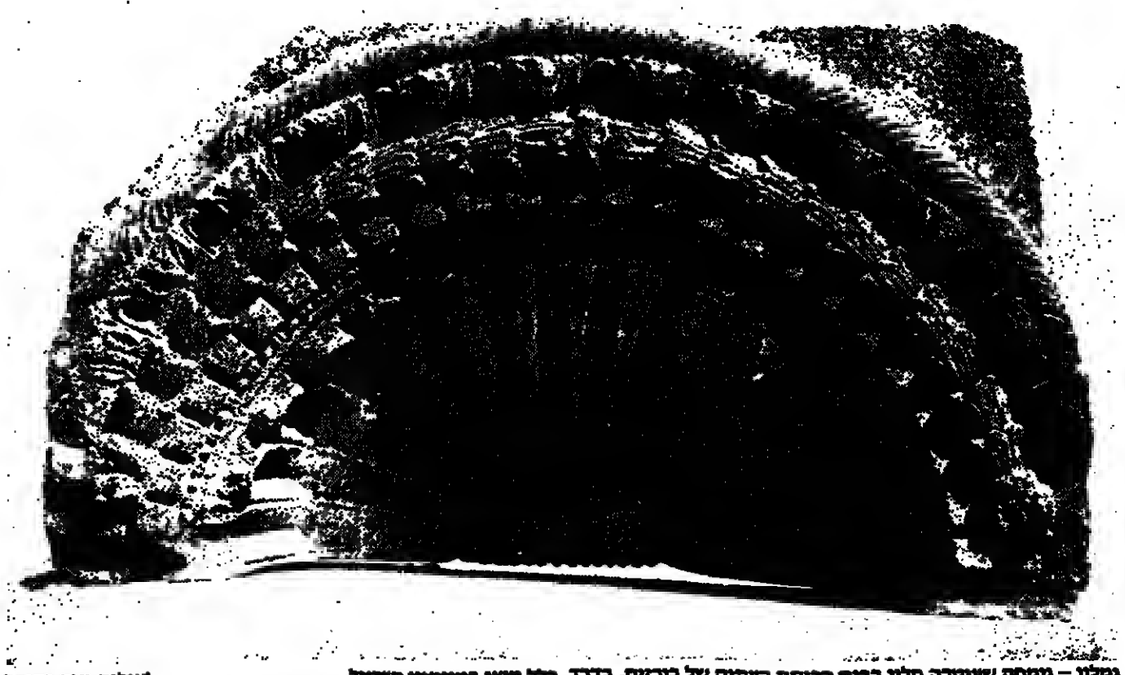

גמלון – גומחה שעיטרה חלון בבית הכנסת העתיק של כורזים. בדרך כלל מוצג במוזיאון ישראל (צילום זאב רדובן)

הועתק מן הארץ

האומץ להילחם בעוני

כל היישובים הערביים בארץ סובלים ממצוקה חברתית וכלכלית קשה. כדי לקיים מדיניות שתילחם ממש בעוניים של הערבים יש צורך באומץ רב וביציאה נגד הגזענות והדעות הקדומות

שני פרסומים שיצאו באחרונה זורים אור על מצבם של ערבי ישראל. הפרסומים שונים באופיים, אך משלימים זה את זה. הפרסום האחד, של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בוחן על־פי קריטריונים קבועים את מצב הרווחה ביישובים העירוניים בארץ, והיישובים הערביים בכללם. הפרסום האחר, הדין־וחשבון של המרכז הבין־לאומי לשלום במזרח־התיכון, בוחן את פעילותם של שירותי רווחה בקרב האוכלוסיה הערבית. שירותים אלה תפקידם להקל את מצוקת אזרחי המדינה ולסייע בשילובם בחברה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאפיינת את מצבם הכלכלי־חברתי של כלל יישובי ישראל באמצעות ניתוח של 16 משתנים שונים־זרו מנתוני מפקד האוכלוסין שנערך ב־1983. הניתוח מתייחס ליותר מ־1,000 יחידות גיאוגרפיות המצויות ביישובים „עירוניים". יישוב מוגדר „עירוני" אם מתגוררים בו יותר מ־2,000 תושבים. בנוסף לניתוח של כל יחידה גיאוגרפית בפני עצמה, יש בפרסום שקלול אשר מדרג כל יחידה גיאוגרפית על סקלה בין 1 (הדירוג הנמוך ביותר) ו־20. כך מתאפשרת השוואה מידית, על־פי מיקבץ המדדים ששוקללו, בין הרמה החברתית־כלכלית של שכונות ויישובים שונים.

כל היישובים והשכונות הערביים נמצאים ברמות הנמוכות ביותר, רמות שבהן נמצאים רק אוורים יהודיים שבהם המצוקה חריפה ביותר. לדוגמא: ארבע היחידות הגיאוגרפיות של באקה־אל־גרבייה מדורגות בין 2 ל־4. חמש היחידות באום־אל־פחם מדורגות בין 1 ל־2. בנצרת יש יחידה אחת המדורגת 6, יחידה אחת המדורגת 5 ו־11 יחידות המדורגות בין 1 ל־4. בנצרת־עילית השכונה יש יחידה גיאוגרפית אחת ברמה 7, והיא היחידה הגיאוגרפית־הנמוכה ביותר בעיר, ואילו היחידה הגיאוגרפית הגבוהה ביותר בנצרת־עילית היא יחידה שרמתה 16. שכונת מודשה (מומרה) בירושלים נמצאת ברמה 6 על־פי הדירוג של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

פרטי הניתוח הממסימי של נצרת (סך כל האוכלוסיה 44,800 נפש) ונצרת עילית (סך כל האוכלוסיה 23,600 נפש) מסבירים את הסיבה לפער העצום בין שתי הערים: אוכלוסיית נצרת צעירה מזו של נצרת עילית – בנצרת תצ"ן הגיל הוא 19 שנה ואילו בנצרת־עילית תצ"ן הגיל הוא 29.5 שנה. אחוז המועסקים בנצרת עילית גבוה יותר – 54 אחוז לעומת 44.9 אחוז בעיר הערבית. תעסוקת נשים כנות 15 עד 60 גבוהה הרבה יותר בנצרת־עילית – 68.5 אחוז מועסקות לעומת 20.7 אחוז מועסקות בנצרת.

גם מבחינת המינוחים הכלכליים שבהם מועסקים תושבי שתי הערים נמצאו פערים גדולים – 38.4 אחוז מתושבי נצרת־עילית עובדים בתעשיה (לעומת 20.9 אחוז מתושבי נצרת) ו־22.4 מהם יש משלח יד חופשי, אקדמי, טכני או ניהולי (16 אחוז בנצרת).

המסקנה העולה מנתונים אלה היא שרבים מתושבי נצרת מועסקים במקצועות שבהם הסכר נמוך (שירותים ציבוריים, חקלאות, בניין וכדומה), והפועל היוצא מן ההבדלים הללו הוא ההפרש בהכנסה הממוצעת לנפש בין שתי הערים: 7.4 ש"ח לחודש (תרגום של מחירי 1983) בנצרת לעומת 12.2 ש"ח בנצרת־עילית.

בסעיף אחר לא היה הבדל בין שתי הערים והוא אחוז משקי הבית שברשותם רכב – כ־35.6 אחוז. ואולם גם בנתון זה אין נחמה, שכן בנצרת־עילית הבעלות על רכב משקפת רווחה, ואילו בנצרת משקפת הבעלות על רכב גורמים נוספים, כגון תלות במקומות עבודה הנמצאים מחוץ לעיר בשל מיעוט אפשרויות התעסוקה בעיר עצמה.

נתון מעניין נוסף הוא הזיקה בין רמת ההשכלה ורמת הרווחה. ביישובים יהודיים הזיקה ישירה ובולטת – יש קשר ישיר בין רמת הרווחה של היישוב לבין אחוז האקדמאים החיים בו. ביישובים הערביים אין קשר כזה, דבר המלמד על פוטנציאל ההשתכרות המוגבל של אקדמאים ערבים ואולי גם על מוגבלות מצאי הדיור ביישובים הערביים.

מקצת הבדלים הדדמטיים ברמת הרווחה בין היישובים היהודיים והערביים עשויים לנבוע משוני בסגנון־חיים. ואולם לאור הפרסום השני שייסקר כאן, הדין־וחשבון של המרכז הבין־לאומי לשלום במזרח התיכון לגבי שירותי רווחה חברתיים לאוכלוסיה הערבית, ניתן לתלות רק את מיעוטם של הפערים באי־הלימה של האינדיקטורים הסטטיסטיים. זאת ועוד: הסקירות שבמסמך של המרכז הבין־לאומי לשלום מצביעות על כך, שנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מחמירים אוכלוסיות ערביות המנותקות מרשויות ממלכתיות. הדו"ח מעריך כי בלוד, למשל, האוכלוסיה הערבית גדולה בכ־25 אחוז מזו המופיעה בנתונים הרשמיים.

★ ★ ★

הדין וחשבון של המרכז הבין־לאומי לשלום *במזרח־התיכון בוחן את מקצת השירותים החברתיים* ששוויון ברמתם מהווה תנאי הכרחי, גם אם לא מספיק, לצמצום הפערים בין רמת הרווחה של האוכלוסיה הערבית לבין רמת הרווחה של האוכלוסיה היהודית.

הדין וחשבון מבוסס על ניתוח נתונים אובייקטיביים זמינים, כגון דו"חות המוסד לביטוח לאומי, נתונים על צפיפות בביתות לימוד, הימצאות מוסדות קהילתיים, זמינות כוח־אדם בשירותים חברתיים ורמת הזדקקות לשירותים חברתיים. לצד הנתונים יש גם התרשמויות ותיאורים של שכונות וישובים.

את הדין וחשבון פותח פרק מבוא הכולל סקירה היסטורית של התפתחות הצרכים והשירותים לאוכלוסיה הערבית בשנות החמישים והשישים. אחריו באים פרקים הסוקרים תחומי שירות ספציפיים: ילדים, נוער, קשישים, בריאות ונכות, הקלת מצוקה כלכלית. היבטים אלה של רווחה נבחנים בשלושה מחקרי יישובים – בלוד, מעלות־תרשיחא ונצרת. ביישובים אלה מצטיירת תמונה ברורה של קיפוח האוכלוסיה הערבית לעומת זו היהודית.

הפרק על צרכים כלכליים, הדן באפקטיביות של המדיניות הנקוטה לתמיכה במשפחות מעוטות אמצעים, נדרש לשאלת היחס בין עוני, מצא וגודל משפחה. בפרק זה מובאת עמדת המוסד לביטוח לאומי, הגורס כי ההסבר לרמת החיים הירודה יחסית של משפחות ערביות מעוטות יכולת לעומת משפחות יהודיות מעוטות יכולת נעוץ בגודלן של המשפחות הערביות. כלומר, העוני דומה, אך במשפחה הערבית מתחלקות בו יותר נפשות. כנגד טיעון זה מביא הדין וחשבון נתונים אחרים, המלמדים כי ההבדלים בין משפחות מעוטות יכולת בשתי האוכלוסיות אינם גורמים בשל גודלן של המשפחות אלא בגלל רמת הכנסתן: תמיכות הניתנות לאוכלוסיה היהודית, בנון למשפחות עולים ולמשפחות יוצאי צבא, הן שמגדילות את פערי ההכנסות בין שתי האוכלוסיות. בשל עיוותים אלה ההתאמה המובהקת ביותר איננה בין עוני וגודל משפחה, אלא בין עוני ומוצא המשפחה.

המשפחה הערבית העניה מאופייגת בראש־משפחה צעיר, בעל השכלה נמוכה העובד בתעשיה או בבניין. בשל תתך תעסוקתי זה, המתרכז במיגזרים שיש בהם מחזורים חריפה, דגישות המשפחות הערביות לאבטלה. לא רק שהעוני רב אבסולוטית, אלא שהסיכויים להיחלץ ממנו קלושים.

כלי מטאמורפוזי חדש יחסית שגועד לשמש למלחמה בעוני הוא חוק שכר מינימום. אלא שחוק זה אינו עוזר כאשר יש מחסור במקומות תעסוקה וקשיים באכיפת רמת השכר שמחייב החוק. זאת ועוד: שכר מינימום הוא השלב התחתון בסולם. בהמשכו מוביל הסולם את האוכלוסיות השונות בכיוונים שונים. קידומם המקצועי של הערבים חסום בחסימה אחת המשותפת לחלק מהמגזר היהודי והיא עוני ומוסדות השכלה גרועים. וחסימה שניה, שממנה מובלים גם יישובים יהודיים לארמעים, היא מגוון תעסוקתי מוגבל ביישובים הערביים בשל אי־פיתוח תשתיות כלכליות. חסימה שלישית ויחודית היא האפליה על רקע מוצא לאומי, המגבילה את הניידות התעסוקתית. זאת אפשרויות הקידום גם של מי שזכו להשכלה גבוהה.

בתוך האוכלוסיה הערבית, שמצבה הכללי גרוע, יש אוכלוסיות חלשות במיוחד והן אוכלוסיות הקשישים, הנולים והנכים. שירותי השיקום לנכים של הביטוח הלאומי, שמטרתם לאפשר את שילובם היצרני של הנכים בקהילה, אינם מונשים לאוכלוסיה הערבית. השירות היחיד הניתן לנכים הערבים בצורה מוסדרת הוא קיבצת הביטוח הלאומי, וגם לגבי זו מראים הסימנים כי אחוז הזכאים המקבלים קיצבה בפועל נמוך מהאחוז המקביל לו באוכלוסיה היהודית.

התמונה חוזרת על עצמה במתן שירותי חינוך לילדים. הרמה הפיסית של בתי הספר במיגזר הערבי נמוכה, אחוזי הנשירה בהם גבוהים מאוד, יש מחסור חמור בקציני ביקור סדיר ואין כמעט מערכת תומכת ומשלימה מחוץ לבית הספר. על־פי הדין וחשבון של המרכז הבין־לאומי לשלום אין מערכת החינוך הערבית מהווה כלי לשיפור מצבו של הדור הצעיר. בכך היא תורמת להעמקה ולהנצחה של המצוקה במקום להיות גורם להקלתה.

★ ★ ★

הן האוכלוסיה הערבית החלשה והן האוכלוסיה היהודית החלשה מובלות מהערר מאמץ לאומי־ממלכתי לביעור העוני. את המאמץ הקיים, תבנית התתרשות השכונות של הוטכנות היהודית וממשלת ישראל, אי־אפשר להגדיר כתכנית לאומית של ממש וזאת בשל התעלמותה הכמעט־מוחלטת מן האוכלוסיה הערבית. אילו פעלה תבנית התתרשות בתבנית ממלכתית לביעור העוני בישראל כולה, הרי על־פי מדדי הרווחה של הלשכה המרכזית למטטיסטיקה היתה פועלת באופן מסיבי בשכונות ערביות.

הגורמה הלאומית הקיימת כיום היא גורמה המצדיקה או מסכימה בשתיקה עם המצב הקיים שבו מופלית האוכלוסיה הערבית בתחומי התעסוקה, הרווחה והקצאתם של תקציבים ממלכתיים.

כדי לקיים מדיניות ממלכתית אמיתית בנושא העוני, מדיניות שתתייחס בצורה אפקטיבית גם לאוכלוסיה הערבית, יש צורך באומץ רב וביציאה נגד האיגרציה, נגד הגזענות הדעות הקדומות, נגד גישת „עניי עירך קודמים" ונגד הגישה הגורסת שיש לשמר את פיגורה של האוכלוסיה הערבית כדי שלא תהיה „איום מתחכם ספנים על מדינת ישראל". למול עמדות אלה יש לחזור ולהדגיש כי אין כל תוספת ביטחון בקיומו של מיעוט מקופח, וכי רק שוויון ושייכות יצרו מצב שבו יוכלו שני העמים לחיות בשלום ובשיתוף לאורך זמן.

גן ילדים ערבי. מערכת החינוך הערבית תורמת להעמקת המצוקה ולהנצחתה.

דירות למכירה

עסקים

מכוניות

בת"ים לנהיגה

רוצים לקנות

דו"חים

הלוואות

טרקטורים

ריפוי והרזיה

הכרויות

פולישים ונקיון

חיפה

הכרויות

חיפה

SEEKING

- Experience with IBM, IBM-compatible personal computers
- Ability to disassemble / assemble IBM PCs
- Working experience with LANs
- Knowledge of data communications X.25 an asset
- Minimum of 3 years experience
- Fluency in English and good presentation skills
- Willing to travel world-wide
- Immediate availability

Initial Location: New York City.
Expenses Paid - $150–200 / Day
Phone 03-271588

ירושלים

הכרויות

חורים ברשתות מדר

ירושלים

הכרויות

חיפה

הכרויות

חיפה

עוצמת פנסי מכוניתך נקבעה, כך שתתאים לצרכיך בתאורה מירבית בתנאי נסיעה קשים. עונת החורף, העתידה ברסיסי מים, בגשם כבד ובעננות נמוכה, מקשה על הראיה ביום ובעיקר בלילה. אם תדאג לציחצוח מתמיד של זוג פנסיך, תפיק מהם את המירב, בשעה שאתה הכי זקוק להם. אין יודעים בדייקנות מה הפרש עוצמת האור בין פנס נקי לעטוי בוץ, אך מהנדסי חברת „פולקסוגן" מעריכים, שעוצמת האור של פנס מרופש עלולה להניע רק לחמישה אחוזים מעוצמתו המלאה. טרחת הניקוי קטנה ותועלתה גדולה: רואים.

משרד־התחבורה / אריה ארד

דרוש מנכ"ל

משרד־התחבורה אינו רק משרד כלכלי חשוב, אלא מוסד המצוי בקשר יומיומי עם כל אחד מתושבי המדינה. משום כך מזה כל כך, שאף אחת מהמפלגות הגדולות לא טרחה להציג לקראת הבחירות תכנית־פעולה מקפת לארבע השנים הקרובות ביחס לנושא חיוני זה. כיוון שכך, עכשיו השעה לדיון מושכל בעתידו של משרד זה בממשלה הבאה.

נכון לשעה זו, מבקשים את המשרד שלושה מאנשי הליכוד ואיש מאנשי מפלגת העבודה לא הודיע על תחידתו אליו. שלושת מבקשי המשרד הידועים הם שר־התחבורה הנוכחי חיים קדשי, השר גרשון פת וסגן־השר רוני מילוא.

במעט שלא היה צריך להיות ספק לגבי השר קדשי, אילמלא הועידו ראש־הממשלה יצחק שמיר לתפקיד יו"ר הכנסת. קדשי הוא פרלמנטר מנוסה מן הימים שעמד בראש הקואליציה של מנחם בגין ואין ספק, שיוכל למלא את התפקיד כדושי. מבחינתו האישית יש בכך גם קידום נאה. אולם קדשי עצמו מעדיף להישאר במשרד־התחבורה. „תפקיד יו"ר הכנסת לא הוצע לי ואינני שש אליו", אמר לי בסוף השבוע.

קדשי הצליח בתפקידו. הוא שיקם את החברות הכפופות לו, מספנות ישראל, צים, ואל־על; קבע סדרי עדיפויות נכונים בניצול תקציבו לסלילת כבישים; בנה תפיסה כוללת מבחינה, אם גם שגויה במחלוקת, לפתרון בעיות התחבורה והתעבורה; יצר ממנורת בת־קיימא ליחסי הממשלה עם הקואופרטיבים לתחבורה ציבורית, אם בי במה מיסודותיה טעונים עיון מחדש: הנה דרך, העשויה לשקם את רכבת ישראל תוך ניצול כוחן של עודפי הכנסות של רשות הנמלים; הנהיג מדיניות תעופה השומרת גם על האינטרסים של המדינה, גם על טובתן של חברות־התעופה [illegible] שזוכר הנסיעות כופף את עקומת התאונות העולה והשנה חסלים, כנראה, נפגעות הרוגים מהשנה הקודמת, לראשונה זה שנתיים.

קדשי הוא שר הגיוני, היודע לקבל החלטות ולעמוד מאחוריהן; כאשר הוא טועה, לרוב הוא יודע לשנות החלטה. חולשתו, שלא בנה לו מסה מקצועי, שיכין את החלטותיו באורח שיטתי. הוא טעה במינוי מנכ"ל חסר נסיון וכישרון בניהול גוף גדול ומסועף כמשרד־התחבורה. התוצאה היא, שהמשרד לא השכיל להשתלב בתפיסה הכוללת של המדיניות הכלכלית ואינו נחשב כגורם־שיח הולם למקבלי משרד־הארצי. תוצאה אחרת היא, שהשר נאלץ להיות המסה של עצמו. שוב ושוב הוא נאלץ להשתתת את החלטתו, מפני שהיחידה שהכינה את הנושא לא סיפקה את כל המידע ולא בדקה את כל ההשלכות. כך למשל לא נעשתה עד עצם היום הזה עבודה של ממש לבדיקת ההשלכות של הפעלת רכבת־פרברים, אף על פי שעניין זה הוא אבן־יסוד במדיניותו של השר: כך למשל אין יודעים עד עצם היום מה ההמחיר האמיתית של סלילת־ברזל לאילת, העשויה להיות פרוייקט פיתוח מרכזי ברמה הלאומית: כך למשל לא נעשתה עבודה של ממש להכנת מדיניות התעופה לקראת הליברליזציה באירופה כך למשל לא נעשתה נברק ברצינות מיסויין של מבוניות נוכח התחייבויותיה של המדינה כלפי אירופה וכלפי ארה"ב.

מודעמד למנכ"ל שמואל סלבין

למשרד־התחבורה דרוש איפוא לא שר חדש, אלא מנכ"ל חדש. ואמנם, קדשי פתח במחלך, שחכליתו לאפשר לו מינוי מנכ"ל חדש, אולם אינני בטוח שמצא את האיש המתאים ביותר. מועמדו של השר הוא דן הלצמן, כיום מנכ"ל פרוייקט איילון. אולם לראש־הממשלה מועמד משלו, שמואל סלבין, שהיה בשנים האחרונות מנהל הכלכלי [illegible]

הדבר העיקרי הדרוש כיום במשרד־התחבורה הוא ראש מטה בעל תפיסה כלכלית חדה. נעת צריך לשלב את הנושאים המקצועיים של התחבורה במדיניות הכוללת החותרת לשינוי סיבני במשק בנגמה של צמיחה והגורסת הינתקות הממשלה ממעורבות בניהולו של המימד העיסקי תוך העברת מירב היחומה והפעילות למינוי זה. בכל הנושאים הללו יכול משרד־התחבורה להיות תרומה נכבדה ביותר, אולם לשם כך הוא זקוק לא לבנה כבישים מעולה, אלא לכלכלן בעל ראיה מקיפה המשתלבת במדיניות הכוללת ובעל יכולת לנהל עבודת־מטה מסודרת להכנה מיסמית של החומר להחלטת השר.

נראה, כי לסלבין כישורים עדיפים בתחומים הללו והשפה המשותפת שבינו ובקצועני משרד־האוצר עשויה ליצור מנוף לשיקום שיתוף־הפעולה בין שני המשרדים. ככלות הכל, זה האיש שהכין בשנתיים האחרונות את החחלטות הכלכליות של ראש־הממשלה. הצירוף של שד חיק, הממשיך בתפקידו, ומנכ"ל חדש, היודע את מלאכתו, עשוי להחזיר למשרד־התחבורה את מעמדו הבכיר הראוי לו.

עישון במטוסים / רחמים בן

רק ישראל יכולה

שר התחבורה קורפו אסר בהינף יד וללא בדיקה את העישון בטיסות הנמשכות פחות משעתיים. בבריטניה עשו את זה אחרת

רק ישראל, ששתי חברות־התעופה שלה עומדות על סף פשיטת־הרגל, יכולה להרשות לעצמה להנהיג תקנות שרירותיות האוסרות את העישון במקצת הטיסות של „ארקיע" ו„אל־על". אפילו ענק ב„בריטיש איירוויז", חברת התעופה השישית בגודלה בעולם המסיסה 19 מיליון בני אדם בשנה, אינה מעזה לעשות צעד מרחיק לכת כזה ללא בדיקה יסודית.

הדברים אמורים בתקנה שרירותית, שהוציא שר התחבורה חיים קורפו, האוסרת את העישון במיסות פנים־ארציות ובמיסות בין־לאומיות הנמשכות עד שעתיים. בלומר, השר קורפו אסר את העישון בהינף יד וללא כל בדיקה לא רק בין אילת ומרכז הארץ, אלא גם בדרך לקאהיר, לאיסטנבול ולאתונה. האיסור אינו חל במובן על החברות המתחרות, באשר 36 אחוז מאזרחי ישראל מעשנים.

בימים אלה הגיע לידי מסמך המפרט את החלטות „בריטיש איירוויז" בנושא העישון בטיסותיה. מתברר שממשלת בריטניה לא העלתה על דעתה להתערב במדיניותה של חברת־התעופה הלאומית שלה. הנושא כולו נשאר בתחום טיפולה של הנהלת החברה ולבטיה של זו ותבטסו על שיקולי רווח והפסד בלבד. היה חשש, שאיסור העישון יקטין את מספר הנוסעים, ומשום כך טיפלה החברה בנושא בזהירות רבה. שלא כבישראל, אין ל„בריטיש איירוויז" מונופול על שום קו, וגם בתוך בריטניה היא מתמודדת עם שורה של חברות־תעופה קטנות. מכאן שלנוסע יש ברירה.

תחילה ערכה „בריטיש איירוויז" ניסוי בקו שבין לונדון ונלאנגו וכן בקווים בין לונדון וזינה ובין לונדון וגותנבורג. באוגוסט נערך משאל בקרב 2,199 נוסעים פנים־ארציים. על סמך התוצאות החליטה החברה לאסור את העישון בטיסותיה הפנים־ארציות, אך להמשיך בנוהג הקיים בטיסותיה הבין־לאומיות.

בסקר של ב„אי". נמצא, כי 85 אחוז מהלא־מעשנים ו־42 אחוז מהמעשנים תומכים באיסור העישון בטיסות פנימיות הנמשכות עד שעה אחת. רק 19 אחוז מהמעשנים הביעו „התנגדות דבה" לאיסור. 59 אחוז מהנוסעים אמרו, כי נסיתם לטוס עם כי.אי. תגדל אם ייאסר העישון במטוסיה, ואילו 12 אחוז אמרו כי נסיתם לטוס עם החברה תקטן כתוצאה מאיסור העישון. „אנו אוסרים אפוא את העישון בטיסות בתוך בריטניה מתוך הינעות לרצונם האחרונות שלנו ולאחר מחקר מדוקדק", מסכם מנהל השיווק נ"ם הארים.

באשר לטיסות הבין־לאומיות, הוסיף כי.אי. להתיר את העישון לא רק במטוסים אלא גם באולמות המתנה. כן תמשיך במכירת סיגריות, סיגרים וטבק למקטרת במטוסיה. הניסוי באיסור העישון בקווים לוזנה ולגותנבורג לא הביא אמנם למסקנות חד־משמעיות, אך התברר בי ככל שהטיסה ארוכה יותר, כן פחתה תמיכת הנוסעים באיסור העישון.

עוד מתברר, כי הביקוש למושבים של מעשנים משתנה בהתאם לקו, לעונה ולשעת הטיסה. בכמה מדינות מגיע הביקוש למושבי מעשנים ל־50 אחוז, ואילו באה"ב מבקשים בדרך כלל 80 אחוז מהנוסעים לשבת באזור הלא־מעשנים.

כך נוהגת חברת־תעופה גדולה ואחראית, הדוגה לשורה. אבל בישראל נעשה הכל עליפי פקודות שרים, הנשים וחדות להודות לאורחן כיצד לנהוג אפילו בפרטים אישיים ביותר. אצלנו נאסר העישון בתחבורה הציבורית כולה, ואפילו בנסיעות הנמשכות שעות אחדות, ללא כל שיקול דעת. התוצאה היא שמעשנים מעדיפים להשתמש ברכבם הפרטי. [illegible] יש לכך השלכות על הכנסות הקואופרטיבים וחברות־התעופה הישראליות! ואולי משפיע הדבר על מספר תאונות־הדרכים? איש אינו מעניין לדעת: שרים שאנו, מי לא יודע?

„מיבצע כולסטרול"

מיבצע בדיקות כולסטרול וחינם לנהגים ב־30 מתחנות „פז" בערים הגדולות נפתח היום וימשך שלושה שבועות. המיבצע מתקיים במסגרת מסע ארצי להגברת המודעות לכולסטרול.

הבדיקה פשוטה: אחות מוסמכת תקח דגימת־דם מאצבעו של הנהג והתשובה תינתן כעבור שלוש דקות. אין צורך בכל הכנה לפני הבדיקה. כל נהג/ת נבדק/ת יקבל גם עלון הסברה ושמו „כולסטרול עניין של חיים" – בחסות חברת „פז", ובו תידשם תוצאות הבדיקה.

הבדיקות ייערכו רק לפני־הצהריים בשעות 9:30־13:30.

ב.מ.וו. 320: מרכב־שירות של העולם התחתון למכוניתם של בעלי מקצועות חופשיים.

ב.מ.וו. 320 I / אריה ארד

מכונית־איכות רבת־עוצמה; יש להיזהר בניצול מלוא כוחה

שיווקן של מכוניות ב.מ.וו. בארץ קמה לתחיה לפני פחות משנתיים, כאשר איזי דוזוב לקח את העניינים לידיו. דוזוב הוא, לא רק איש־עסקים, תרוצה לעשות כסף, אלא גם אוהב מכוניות ואוהב נהיגה, השואף בכנות לתת לצרכן הישראלי מכונית מובה ובעיקר רמת שירות, המובנת מאליה באירופה, אך לא בארץ. לאחר שהצמרת הקודמת נתפסה בנוכלות זולה, הוא שיקם את המוניטין של ב.מ.וו.־ישראל ובהחדרת שיטות שיווק חדישות העלה אותה על מסלול־המראה.

בשנת־הדגם 88 היו מכירותיו יציבות, אולם בנתונים שלי חסרים שבועיים ודוזוב אומר, שבהם מכר עוד ב־500 מכוניות. זו השנה השניה הוא שומר על נתחדשוק של 2.4 אחוז, באחוז שלם יותר מהממוצע העולמי של ב.מ.וו. לא ייפלא איפוא, שבמיבכן הוא נחשב לילד הפלא של העולם המערבי. כאשר הציג באחרונה את סידרת ה־5 החדשה, שלחו הגרמנים לחגיגה את סגן־הנשיא הבכיר לשיווק, שהוא גם נשיא ב.מ.וו.־אמריקה.

למרות מחירן הגבוה, מכוניות הב.מ.וו. אינן מכוניות־מגהלים אופייניות, לא כאן ונרמה לי שגם לא באירופה. הן נקנות על־ידי אנשים אוהבי מכוניות־איכות במעמד הבינוני ומעלה. כימים אלה הגיעה לארץ ה־316 I, שתימכר ב־50,000־55,000 שקל ותתחרה במכוניות כאודי 80, רנו 21, וסיירה 2000. ואילו דגמי סידרת 5 החדשה כבר נמכרים במחירים שבין 110,000 ו־230,000 שקל. ה־320, במחיר של כ־90,000 שקל, מגשרת בין סידרת ה־3 וסידרת ה־5. היא מתוצרה בולבו, בסקופיו של פורד, באומנה של אופל, ב־505 של פז"ו ובאודי 100.

על המרכב הקטן יחסית של סידרת ה־3 הרביבו מהנדסי ב.מ.וו. מנוע הזרקה דב־עוצמה בן שש בוכנות, המפיק 129 כוחות־סוס ב־6,000 סל"ד. התוצאה היא מנוע שקט מאד, המגיע למהירות מירבית של קרוב ל־200 קמ"ש בשלווה נמודה, כאשר התאוצה מ־0 ל־100 קמ"ש נמשכת 12 שניות בנדיסה האוטומטית. יש מסכניות רבות המסוגלות לעשות זאת, אך לא בשלווה שבה עושה זאת ה־320. „זו פשוט ב.מ.וו., זה הכל", סיכמה רעתה מיכל, בת 11, המשתתפת איתי ברוב מיכוני־הדרך.

תיבת־ההילוכים בת־ארבעת ההילוכים הקדמיים אינה מתאימה למהירות המותרת בארץ וכבר התייחסתי לכך פעמים אחדות. הבעיה היא, שהתיבה הזאת משלבת את ההילוך הרביעי והחסכוני רק במהירות של 100 קמ"ש. מי שנוסע כחוק חש היטב בהשפעתה של תכונה זאת. יחודה של התיבה ב־320 הוא, שלמעשה אין הנהג יודע באיזה הילוך הוא נוסע בגלל השקט „הבוקע" מהמנוע. אבל מי שעוקב אחרי האקונומטר המדוייק להפליא, יכול לראות בעיניו את השפעתו הקשה של האנכונגיתם העבדי על צריכת הדלק. מי שאינו מכין מדוע המהירות המותרת בישראל היא אנכרגיתם, יראה זאת על האקונומטר של ה־320. זה מסמר שיער, ו„לדעתי" הוסיפה, שצריכת הדלק הממוצעת שלי הגיעה ל־8.5 ליטר לקילומטר, בעוד שהצריכה שנמדדה בבריטניה מגיעה ל־9.9 קילומטר לליטר. בארץ אפשר לנסוע על מיכל בנוין 470 קילומטר בעוד שבבריטניה 545 קילומטר. ההפרש הוא כמרחק בין תל־אביב לירושלים.

כדי לנצל טוב יותר את עוצמת המנוע, כאשר זה דרוש, מצוידת דוגמת הדלק של ה־320 בקיקדאון בפול. הראשון מאפשר למנוע להגיע ל־4,000 סל"ד והשני ל־7,000, דבר המאפשר למכונית לקבל תאוצה גבוהה, למרות תיבת־ההילוכים האוטומטית. ככל הידוע לי, הקיקדאון הכפול הזה ייחודי לדגם זה.

ה־320 היא, ככל דגמי ב.מ.וו., בעלת הנעה אחורית. מסורתית, אין מהנדסי ב.מ.וו. מצליחים לפתור את בעיית איזונו של הסרן האחורי, כדי שעודף עוצמה לא יגרום לידכתי המכונית להחליק הצידה, בעיקר בדינוק או בהאצה נמרצים על בביש חלק. כיוון שכך, פיתחו את האי.סי.אס. המונע עודף כוח מהסרן האחורי. התוצאה היא, שהגלגלים האחוריים אינם מחליקים. אלא מה, המיתקן הזה עדיין לא הגיע לסידרת ה־3, אפילו לא לדגם־הבל. הזחירות המתחייבת בהאצת ה־320, דווקא בגלל העוצמה הרבה של המנוע, היא החסרון הבולט ביותר בנהיגה.

תחזוקה נכונה מהווה בעיה בכל המכוניות. ההנחיה להחליף את השמן ולבצע טיפולים שוטפים לאחר מספר קילומטרים, מבוססת על סטטיסטיקה, על ממוצעים. אבל אנשים שונים לא רק נוסעים באקלים שונה ובדרכים שונות, אלא גם נוהגים באיכות שונה. לסוגי הנסיעות ולאיכות הנהיגה השפעה רבה על התבלות השמן והחלפים המתבלים. וכן גם, רוב הנוהגים אינם מבינים גרולים בתחזוקת מכוניותיהם. הם באים למוסך ומוסרים תיאור חלקי של תקלות, לעיתים כלי לספר את העיקר, משום שאינם יודעים מה הסיקר. אשר על כן מצריך איתור התקלה זמן רב וזה עולה כסף. יתירה מזאת, האיל ותיאור שסחר של תופעה יכולה להעיד על תקלות שונות, לא תמיד מאתר המוסך את גורם התקלה האמיתי בהיקף אחד, אלא הדבר מצריך הליכה סבלנית שלב אחר שלב וכשאין מזל, צריך לשוב למוסך עם אותה תקלה אפילו חמש פעמים, עד שמאתרים אותה. ביזבוז הכסף הוא עצום, שכן בינתיים תיקנו גם כל מיני תקלות שלא היו, תוך החלפת חלפים, שלא התבלו.

בב.מ.וו. פיתחו לצורך זה מחשב, הפושה שתי פעולות. ראשית, הוא מבקר את פעולת המכונית ומודיע לנהג, מתי הגיע הזמן להחלפת שמן ולשאר סיפולים. בכך הוא גורם, שהטיפול ייעשה בדיוק במועד הדרוש, לא קודם ולא אחר כך. ההיזתקות מהממוצע הסטטיסטי חוסך זמן ובסף, בכך שאין מבצעים את הטיפול בטרם זמן, אך גם אין נוסעים במכונית, אחרי שהשמן כבר אינו יכול לסוך את החלקים הנעים והמצתים בקושי מצינים. תפקידו האחר של המחשב, שהוא מבקר את פעולת המכונית, מאתר ברייקנות את הליקויים בה ו„מרוחה" עליהם למחשב שבמוסך. לפיכך מתקנים את התקלות הקיימות ואין מתקנים תקלות שאינן. בסך הכל זה הסכון רב מאד בתחזוקה.

המימצאים בנהיגת־המיבחן

- **התאוצה:** נמרצת: מ־0 ל־100 קמ"ש ב־12 שניות; בדגם ידני 10.2 שניות.
- **המנוע:** חלק ביותר ונמיש מאד; ההספק 129 כ"ס ב־6,000 סל"ד; המומנט 17.9 קג"מ ב־4,000 סל"ד.
- **תיבת־ההילוכים:** טובה מאד; שילוב הילוכים חלק ושקט מאד.
- **הגה:** מדוייק, תחושת־כביש טובה מאד; כבר למרי מחניה למרות היותו הגה־כוח.
- **הנהיגה:** נעימה ומהנה מאד; תגובות צפויות ומדוייקות.
- **אחיזת הכביש:** טובה מאד, אך דרושה מידה רבה של זהירות בזינוק ועל כביש רטוב.
- **היציבות:** טובה; אינה רגישה לרוח צד ולמהמדות.
- **בלימה:** טובים; מרוחנים היטב, אמינים.
- **תגובת המנוע:** טובה מאד.
- **אביזרי נוחות:** טובים מאד.
- **עזרי השלטה:** טובים מאד.
- **המחוונים:** טובים מאד.
- **הראות:** מניחה את הדעת; שטח מת בעקיפה ובחניה.
- **המושבים:** קשים, אך מעוצבים היטב – מלפנים; מאחור – לא די מרווחים.
- **הנסיעה:** חלקה לרוב; רכה למדי.
- **הרעש:** שקטה; מעט המיית רוח.
- **האיזורור:** משביע רצון.
- **ההסקה:** מחניק מאחור.
- **המהירות המרבית:** 193 קמ"ש.
- **צריכת הדלק:** בעיר: 6.8 ק"מ לליטר; מחוץ לעיר: 9.4 ק"מ לליטר.
- **מחיר:** 55 ליטר במיכל – 470 ק"מ.
- **המחיר:** 90,000 שקל.
- **אחריות:** שנה ללא הגבלת קילומטראז'; שש שנים מחלודה.
- **מיטרולים:** בהתאם להוראות מחשב הבקרה.
- **אמינות:** מעל לממוצע; בגירסות ידניות, שיוצרו בין יולאי 1983 לאוקטובר 1986, התגלתה סכנת התלקחות במוט הגה.
- **לסיכום:** מכונית־איכות רבת־עוצמה ומיוחדת: דרושה זהירות בניצול מלוא כוחה.

מכוניות / יפה אברמוביץ'

יציבות במכירות בשנת־הדגם 88

בדיקת נתחי־השוק מגלה שינויים מדהימים, אבל גם העדפה, שאולי במפתיע לא השתנתה: המשך צעידתה של הסובארו בראש מצעד הפזמונים.

74 אלף מכוניות נמכרו בארץ בשנת־הדגם 88, מהן 60 אלף פרטיות, 12,500 מסחריות, 1,200 מר־ניות ו־300 אוטובוסים. ניתוח מפורט מגלה מגמות מעניינות, לטרקים מפתיעות.

המרחב בנתונים כמעט־סופיים של משרד־הרי־שוי לתקופה שבין 15 באוגוסט אשתקד ובין 31 ביולי השנה. פירוש הדבר, שחסרים נתונים רק לשב־עיים האחרונים של שנת־הדגם. אמנם בהשוואה לשנת־הדגם 87 כולה פחת הביקוש הכולל לרכב בשמה אחוזים, אולם מותר להניח, שפער זה נסגר בשבועיים האחרונים של השנה. שינוי של עד שני אחוזים לכאן או לכאן הוא בבחינת הריגה סטטיס־טית ומשום כך נכון לתאר את המגמה המסתמנת כמגמת יציבות.

יש במגמה זו כדי להפתיע על רקע השפל בשוק המשומשות. בשוק זה הגלה ירידת מחירים ודאמר־טית כבר בתחילת השנה והיא אספה תאוצה בהמש־כה, כאשר מחדש לחדש גדר הפיחות בערכן של המכוניות המשומשות. מה שהחל כינואר בירידה של אחוזים ספורים, מגיע כעת ל־35 אחוז. היה אפשר לשער, כי כתגאים אלה תחול האטה בקצבי הפחתת ורשות, אולם לעודת היבואנים באו הסיב־ויים במערך שערי החליפין בעולם. בעוד הדולר מתחיל לטפס, ירדו שערי המטבעות האירופיים והין, דבר שאיפשר ליבואנים להתחיל ב„מיבצעי הגלה".

הסכם בין הממשלה ואיגוד יבואני הרכב קובע, כי מתח השיווק של היבואנים יתייצב על 14 אחוז. בל אימת שחל שינוי של שני אחוזים ויותר במתח השיווק, הכולל את רווחי היבואנים, יותאמו מחירי המכוניות. והנה, מרגע שהחלו שערי הממבעות האירופיים לרדת, נאלצו היבואנים להוזיל את המ־כוניות. במקום להציג זאת כהתאמה המתחייבת מן הסכם עם הממשלה, הם ערכו „מיבצעים". הדבר מצע היוצרותו של פער בלתי נסבל בין שווי המ־שומשת שבידי הלקוח הפוטנציאלי ובין מחירה של המכונית החדשה, שבה חשק. במקרים מסויימים מח־רו הלקוחות במכונית חדשה יותר קטנה או זולה, מכפי שהיתה להם קודם, ובכך הקטינו את הפער בין השתיים. הזלפת מכונית היא מיבצע מתוכנן היטב ומדשים רבים מראש והדושם הוא, כי אף אחת מה־תכניות הללו לא נגנזה, אלא לכל היותר התאמה למציאות החדשה. נושא זה א־יאפשר לבחון באורח מפורט, מפני שאין בידינו נתונים מהימנים על הת־פלגות ההצטיידות עליפי הדגמים השונים. עם זאת אני משער, כי עלייתן של המכוניות הבריטיות מהמקום ה־12 אשתקד למקום השמיני השנה משק־פת נמיה זו.

בדיקת נתחי־השוק של המכוניות השונות מגלה כמה שינויים מדהימים, אבל גם העדפה, שאולי במפתיע לא השתנתה המשך צעידתה של הסובארו בראש מצעד המזמונים. הסובארו זוכה זה שנים בקר־תונות של בוז מצד במה מכתבי הרכב, הנחשבים לבעלי השפעה רבה כביכול, כגון אנשי הירחון „אר־סו" ועורכו רוני אורנובין". היבואן עצמו מתעלם במופגן מהעתונות ונמנע לחלוטין מיחסי־ציבור, אם־כי באחרונה החל נותן מרעות. בשנתיים האחרונות ספגה המכונית היפאנית מהלומה כבדה, כאשר לא הוחלו עליה הנחות המכס, שניתנו לכל־רכב מתר־רת מרינות השוק המשותף האר"ב. אף על פי כן, לא זו כלבד שהסובארו מוסיפה להיות המכונית הנ־מכרת ביותר בישראל, אלא אף נוספה לה עשירית האחוז בנתח־השוק. סובארו מחזיקה בנתח־שוק של 24 אחוז ויותר, פי 2.5 מהמכונית שאחריה, הפיאט. אמנם בתחום המכניות הפרטיות ירד השנה נתח־ה־שוק של הסובארו מ־27.2 אחוז אשתקד ל־26.5 אחוז, אולם היא איננה ירידה זו בעליית הפלח שלה בשוק המסחריות, מ־8.8 ל־11.9 אחוז, ובשוק המנו־ות, מ־58.4 ל־59.7 אחוז. למרבה ההפתעה, סובארו היא גם המונית הנמכרת ביותר בישראל זו השנה השניה (699) ובכך כבשה את המקום, שהיה שמור שנים רבות למרצדס (240).

הדבר המרהים האחר הוא גלישתה של פולקסוגן מהמקום השלישי בשנה שעברה, למקום השביעי השנה, עם ירידה של 38 אחוז במכירותיה ואבדן שליש מנתח־השוק שלה. בתחום המסחריות אמנם שמרה פולקסוגן על מקומה כרכב־העבודה הנמכר ביותר, אך מספר המכניות שמכרה ירד ב־36 אחוז והיא איבדה כרבע מנתח־השוק שלה, מ־30 אחוז אשתקד ל־22 אחוז השנה. הסורה עוד יותר גלישתה של פולקסוגן בתחום המכניות הפרטיות מהמקום ה־14 למקום ה־17. היא מוכרת פחות אפילו מאודי, מב.מ.וו. ומולבו. בתחום המונית ירדו מכירותיה ב־70 אחוז והיא איבדה 60 אחוז מנתח־השוק שלה. היא גלשה מהמקום השלישי למקום השני.

זה ממש מהמם, אם מביאים בחשבון, שהגולף היא הפרטית הנמכרת ביותר באירופה. אין לכך כל הסבר, לבד ממחירה הגבוה של הפולקסוגן בארץ, שאינו מסוגל לפצות על יתרונותיה באמינות ובש־מירת ערך. בפולקסוגן נבחלו עד כדי כך, שהחלי־טו להזיל את דגמיהם באלפי שקלים, כנראה בחש־תפות מסיבית של היצרן הגרמני.

ירידה תלולה, לארמפתיעה, של 27 אחוז חלה גם במכירותיה של סיאט והיא איבדה רבע מנתח־השוק שלה. למרות זאת שמרה על מקומה השביעי בין המכניות הפרטיות. הירידה במכירותיה של סיאט נובעת מכך, שגם ספרד, כמו יפאן, לא נהנתה מהורדת שיעורי המכס. אולם בעוד שהסובארו כבר התחרשה בארץ עד כדי כך, שהדבר לא השפיע על מכירותיה, הסיאט רוזקה ממעמד איתן זה. גם מכו־נית יפאנית אחרת, הדייהטסו, נפגעה קשות: מכירו־תיה ירדו ב־28 אחוז והיא איבדה כרבע מנתח־השוק שלה. הבחוקי לעומת זאת לא נפגעה כלל. אמנם היא לא הצליחה למכור יותר משמונה מכונית מסחריות, בהשוואה ל־256 אשתקד, אבל אכזן זה קרה בעליה של ארבעה אחוזים במכירת פרטיות, שנקלטו יפה בשוק.

גם אופל נפגעה קשות. מכירותיה ירדו ב־37 אחוז ושליש מנתח־השוק שלה אבד. אופל סוכלת לא רק משערו הגבוה של המארק, וקאדט החדשה לא נקלטה היטב גם באירופה ואילו הקורסה יקרה מדי, מה גם שהיא מיוצרת בספרד. לפיכך גלשה אופל מהמקום הרביעי אשתקד למקום השמיני הש־נה.

פורד הגדילה במידה ניכרת את מכירותיה, כנר־אה תודות למדיניות ממחרית שהנה משל פלקסוגן, שהרי רוב מכניות הפורד מיוצרות בגרמניה והפ־ייסכה מיוצרת בספרד. פורד הגדילה את כלל מכ־רותיה ב־11 אחוז, את נתח־השוק שלה ב־18 אחוז ועלתה מהמקום החמישי למקום השלישי. בתחום הפרטיות גדלו מכירות פורד ב־15 אחוז ובתחום המסחריות נשארו מכירותיה ללא שינוי, אולם נתח־השוק שלה עלה ב־16 אחוז.

גם המכניות הבריטיות, המטרו והמנטיגו, הצלי־חו את השנה בשוק הישראלי: המכירות גדלו ב־14 אחוז והן עלו מהמקום העשירי למקום השני. מכירות המ־סחריות הוכפלה מ־33 ל־66.

בשוק המפוארות בולטת הולבו, שכמעט הכפ־לה את מכירותיה ונתח־השוק שלה גדל בהתאם. ולבו זוכה בצלחה ניכרת גם בשוק המשאיות והאר־טובוסים. במשאיות עלה נתח־השוק שלה בחמישית, לאחר שהגדילה מכירותיה בארבעה אחוזים. מכירד־רים מהמובילים הפרטיים מעדיפים את הולבו על הטרצדס.

על רקע זה בולם כשלונה של האיזוקו, המשווקת בארץ על־ידי המשביר המרכזי. מכירת משאיות אלה ירדה ב־60 אחוז והיא איבדה יותר ממחצית נתח־השוק שלה. בשוק האוטובוסים הצליחה איזוקו למכור רק ארבעה כלי־רכב, ונראה שהגסיון לעניין בהם את הקואופרטיבים לתחבורה ציבורית נכשל לחלוטין.

גם אודי הגדילה מכירותיה בעשרה אחוזים. מע־יינת גם הירידה של 38 אחוז במכירות מרצדס פר־טיות, שאיבדו כתוצאה מכך 36 אחוז מנתח־השוק שלהן. גם מכירת המסחריות של מרצדס ירדה בש־מונה אחוזים. כן מעניינת העליה במכירת מכניות פרטיות אמריקאיות. המכירות עדיין קטנות מאד, אבל בכל זאת הן גדלו ב־50 מכניות.

שני יצרנים חדשים החלו מוכרים מכוניותיהם בארץ השנה: מיצובישי היפאנית ואאליה הרוסנית. הדירת השניים לוותה במסע פירסום רעשני, אך נתוני המכירות האמיתיים נמו עד כה בערפל.

וככן, 2,622 ראליות נמכרו בארץ. זה לא מעט, אבל הרבה פחות ממה שמסרה חברת קפריש, לפני שפשטה את הרגל. הראליה זכתה בנתח־שוק של 4.4 אחוז, בדומה לרנו, לאופל, לסיאט ולסובוקי היקרות בהרבה. ממתבר, סיט בארץ ביקש למכני־רות חלות, אפילו איבוזן ידודה, והראליה יכולה לע־שות חיל, אילו היה ליבואן אורך הנשימה הדרוש להשרשות.

מיצובישי, לעומת זאת, נכשלה כנראה בשלב זה. הסיפורים על אלפי המכניות שמכרה, אינם משתק־פים בנתוני משרד־הרישוי. על־פי נתונים אלה נמכ־רו השנה רק 273 מיצובישי, מהן 206 פרטיות, שמר־נה מסחריות. ר־59 מוניות. באחרונה מינה היבואן מנהל מכירות חדש, דני עירון שנודע כמנהל המכ־רות של אלפארומיאו עד שפרש לפני כשנה. מינו־יו מבשר מאמץ מחודש לחדור לשוק בגדול ונראה, כי המיצובישי עוד לא אמרה את המלה האחרונה.

ויש עוד משהו מעניין, דווקא בצמרת. הצלחת הב.איקס של סיטרואן היא מן המפורסמות. עכשיו מתברר, כי פוז נמצאת אמנם במקום הרביעי בסך כל המכניות שנמכרו, אולם בתחום הפרטיות ניצ־בת סיטרואן במקום השלישי ופוז רק במקום הח־מישי, בעוד שבין המסחריות ובין המוניות תופסת פוז את המקום השלישי וסיטרואן רק את העשירי. זוז השנה שהיתה.

מיצובישי גאלאנט 4*4 טורבו (בתצלום) בדרך למקום הראשון בראלי־מאלזיה. הראלי, הנערך זו השנה ה־12, התקיים בחזם של 38 מעלות לאורך מסלול של 1,415 קילומטר. אורכם של הקטעים המיוחדים היה 468 קילומטר. ראלי־מאלזיה הוא הסיבוב השני של ראלי־פסיפיק האסייאתי והוא מוכר על־ידי הפדרציה הבין־לאומית לספורט מוטורי. הוא זוכה בהתעניינות רבה בקרב חובבי הספורט המוטורי בשל התנאים הקשים ובזכות הקטעים המיוחדים וכן בשל המגבלות שהוטלו על הראלי האירופי בעקבות שורה של תאונות קטלניות. המיצובישי גאלאנט 4*4 טורבו קטפה את שלושת המקומות הראשונים. במקום הרביעי זכתה סובארו RX, במקום החמישי ניסן מארץ', במקום השישי שוב מיצובישי גאלאנט 4*4 טורבו, במקום השביעי מיצובישי סטריון, במקום השמיני פורד TX3, במקום התשיעי אישוזו ג'מיני ובמקום העשירי טויוטה לוין.

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

ביקורו של צייר הצלילים

סרגיו צ'ליבידאקה, עם התזמורת הפילהרמונית של מינכן, עומדים להגיע היום לישראל

היום עומדים להגיע לארץ חברי התזמורת הפילהרמונית של מינכן וראשם מאסטרו סרג'יו צ'ליבידאקה לסיור קונצרטים בתל אביב, ירושלים וחיפה. התזמורת האודהה מורכת כיום כאחת המובחרות במערב גרמניה. בבסיס הקבוע שלה, בבירת מדינת באוואריה, פועלת תזמורת סימפונית נוספת „מתוקה", שאינה נופלת ממנה ברמתה – התזמורת של שידורי הבאוואריי (מנהלה המוסיקלי הוא המנצח הבריטי קולין דייוויס). טקרנות ושימת לב מיוחדות מעורר המנצח צ'ליבידאקה בן ה76, מנהלה המוסיקלי של הפילהרמונית של מינכן, הזכור היטב לשוחרי המוסיקה הוותיקים בארץ מהשנים שבהן הופיע בקביעות כמנצח אורח של הפילהרמונית הישראלית (ביקורו הראשון היה ב־1954). צ'ליבידאקה היה בשעתו מהמנצחים האהובים והנערצים ביותר על הקהל הישראלי. כפעם האחרונה ניצח על הפילהרמונית שלנו בסדרה למנויים בדצמבר 1969 (הסימפוניה התשיעית של ברוקנר). אופיה המוכיחה „פולחן אישיות" אופפת את פעילותו של המנצח הגדול, היידע כמנצח־יוצר בעל רמיזן, שאינו חס על עצמו ועל הנגנים בחזרות הארוכות וכקונצרטים. הוא מוכר גם כפילוסוף וכמורה רב־יכולת ומתואר על ידי מעריצו כ„ציר צלילים רב־עוני וצבעוני, הניחן בחוש דרמטי מפותח ושופע הומור שנון. מוסיקאי המנהל מישמש הזדות ואימונים קפדניים ביותר שאינו מוכן לשום פשרות בתחומי הניהול המוסיקלי ואיכות הביצוע". במאמרים עליו בעתונות מסופר שבמנו אימץ את תורתן והתעניין באופן פעיל בבודהיזם וגם כיום הוא נהג לתרגם את הקשר בין שפה, חשיבה ומציאות לעולמו העשיר בצלילים. צ'ליבידאקה קשור לפילהרמונית של מינכן מ־1979 (קודמו בתפקיד היה המנצח הנודע רודולף קמפה). לפני־כן שימש כמנהל המוסיקלי של תזמורת רדיו שטוטגארט ותזמורת הרדיו השווייצי שהתפתחו בהשראתו לרמה בינלאומית. עם תזמורתו הנוכחית סייר כארצות רבות. לא מכבר הופיעו בברית־המועצות. הוא מתייחס ברציות רבה להוראה ומוכן ללמד צעירים מוכשרים ולהקנות מניסיונו לאחרים.

זכיתי לשמוע קונצרטים רבים בניצוחו, בשנים שביקר אצלנו, וגם בזמן שהיה מנצחו של תזמורת הרדיו השווייצי. כל קונצרט היה התרחשות נדירה – חוויה מרגשת חד־פעמית. זכורים לי במיוחד ביצועיו הנפלאים של יצירות מוצארט, ברוקנר, צ'ייקובסקי, דביסי, ראוול, סיבליוס וסטרווינסקי. בסיור בארץ יינצח על סימפוניות

של מוצארט, שובר־ט וברוקנר ויצירות מאת ראוול ומטוורנסקי שהוא פרשן מרתק שלהם.

צ'ליבידאקה מסרב עקרונית להקליט תקליטים בנימוק שלא יתכן לשמר, באמצעים טכניים, ביצוע מוסיקלי כחוויה אנושית. לדבריו, כפי שצוטטו בשעתו גרמני „אין מוסיקה יפה או מכוערת, טובה או רעה. מוסיקה או שהיא חיה וקיימת, או שהיא פשוט חסרת־חיים ונשמה – משמע אינה קיימת". הפילהרמונית הישראלית נתקלה בקשיים, בשנים האחרונות, בנסיונותיה להזמינו אליה, בגלל הדרישות התנאים יוצאי־הדופן שהעמיד לנגי מספר החזרות והזכות לקראת הקונצרטים.

ישראל דליות

ואלה תולדות רמת־גן

„בית אברהם קריניצי", המתעד את תולדות ר"ג, נפתח הבוקר לקהל הרחב

ברמת־גן נפתח אמש „בית אברהם קריניצי", המתאר את סיפורה של העיר. כאן, בחדרים בהם התגורר אברהם קריניצי, ראש העיירה הראשון של העיר, ער ליום מותו, אפשר למצוא אוצרות של ממש בין המסמכים המתעדים את תולדות העיר שהוקמה ב־1922 על שטח שומם וחסר מים ששבילי ואלות מפוחלים הובילו אליו. בתיק מגוד בשרוך לבן אפשר למצוא את תקנות חברת „עיר גנים" שמסרתה „לבנות מושב חדיש של אנשים קרובים זה לזה ברוח הלאומי־ציוני המתייחסים בשלילה גמורה למסחר במגרשים ובבתים והרוצים על ידי עבודה עצמית להינות במושבם מחיי הטבע שבכפר מבלי לוותר על הצרכים הטובים שנותנת העיר". ובהמשך נרשם: „חברים מתקבלים על ידי ועד ההנהלה על פי המלצת שני חברים. חבר הנכנס משלם דמי כניסה כפי שיקבע מזמן לזמן על ידי האסיפה הכללית של החברים. כל חבר מתחייב לעבד בעצמו את חלקת אדמתו עד כמה שאפשר, אך בשום אופן לא על ידי פועלים שכירים מן החוץ. לכל צרכי הצבור היותר הכרחיים תהיה במושב הספקה משותפת: מאפיה, איסליז, מחלבה. ואין רשות לאנשים פרטיים לפתוח חנויות אלה".

אפשר גם למצוא כאן דברים שאמרו בני רמת־גן. אחד מהם, ד"ר י.ל. מסמן כהן – ממיסדי הגימנסיה העברית „הרצליה". בישיבה של הודעה הוא הפליג בשבחה של העיר העתידית ואמר: „כל התקוות הללו לא תראינה מדנזמות כלל וכלל למי שישים את ליבו למעלותיו הטבעיות של המקום: זו הוא המקום הנדרי המיוחד, שרוחות ערבים וקרירים מנשבים בה מראשית השנה ועד אחרית ובזמנים היותר חמים, בשעה שבעיר אין מנוס מפני השרב הלוהט, על גבעותיה של עיר גנים, מרגיש האדם את עצמו רענן חדיו וחזק מתרומם גבה גבה על כל נשימה של האוויר המחייה. בעמדך על אחת הגבעות ופנית צפונה מערבה והנה כדולה היס לכל מלוא עיניך משתרע לרגליך כראי שקוף והמיית גליו מגיע לאזנך כאילו רק קפיצה אחת והנה ליד גליו המלכדים את חול החוף והסיבות פניך שסאלה והנה כל יפי עם בתיה ופרדסיה ותל־אביב עם כל פרבריה מתנוצצים לעיניך בכל הדרם בשעה שמימיגך פרשים לפניך שדות ירוקים וגבעות הכסף של נחל הירקון ומצה אותם פעם ופעם".

המחיאון, הפתוח לקהל הרחב, החל מהבוקר, שוכן ברח' קריניצי 64.

נתן רועי

ניחוח צרפתי מופע חדש לאורה זיטנר – „אושר אחר": שאנסונים צרפתיים משל ברל, ברבוה, בראסנס ואזנאבור ושל משוררים צרפתיים כמו פרוור וארגון בתרגומים חדשים של אפרים סידון, נעמי שמר, צרויה לחב, רחל שפירא, ירון לונדון דן אלמגור ועוזה ברנחום. זיטנר תלווה עצמה בפסנתר. במאי: דוד ברגמן. הופעה ראשונה – ביום ג' הקרוב ב„בית ליסין".

פרסים לביצוע של יצירות ישראליות מקוריות

יוזמה ברוכה של מרוד הסוסיקה במועצה הציבורית לתרבות ולאמנות – פרסים לביצוע יצירות ישראליות – מגיע היום לשלביו הסופיים. הבחירה של היצירות המבוצעות נעשתה מתוך הקלטות של קונצרטים פומביים שהוקלטו על ידי „קול ישראל" בעונת הקונצרטים תשמ"ח לפי שלוש קטגוריות: מוסיקה תזמורתית, מקהלתית ומוסיקה סולנית־קאמרית. בנוסף לכך, אמנים שביצעו בעונה שעברה יצירות ישראליות בנוכחות קהל בקונצרטים שלא הוקלטו על ידי הרדיו ואשר ברשותם הקלטה הוזמנו להעביר את פרטי ההקלטה לחבר השופטים. כעת מוזמן הציבור לשלב הסופי בבחירת הזוכים בפרסי הביצועים. השיפוט הפומבי של הוקלטות שנשלחו יתקיים הערב, החל מהשעה 19.00 במרכז למוסיקה ירושלים (משכנות שאננים). המעוניינים לבוא ולהאזין מתבקשים להתקשר לטלפון 02־238546 ולאשר השתתפותם. הטקס הרשמי של הלוקת הפרסים ייערך ביום ראשון ה־11 בדצמבר בשעה 18.00 באולם־הרצאות במכון הקדיר בירושלים.

★

על יוזמה נוספת של מרוד הסוסיקה הודענו ב„רבר" מיום 28 באוגוסט השנה: מענקים ומילגות מטעם המרוד למוסיקאים יוצרים חדשים ופועלים בארץ. המענקים שנועדו לפרוייקטים מגוונים מוענקים על סמך פניות ובקשות רשמיות של המעוניינים. ועדת הפרוייקטים במרוד הסוסיקה, המורכבת ממוסיקאים הפעילים בתחומים שונים (מלחינים, מבצעים, חוקרים, מחנכים וגיצי מורות וארגונים) דנה בבקשות ותרצה את דינה של כל בקשה לגופו של עניין. ביינו בזמנו שיזמה זו היא בשורה מעודדת ויוצאת־דופן במצב הקיים בארץ כאשר מוסיקאים ישראלים אינם זוכים, בדרך כלל, לתמיכה הרשמית ולשימת הלב שהם ראויים לזן. רעיה זמרן, מנהלת מרוד הסוסיקה באגף לתרבות ולאמנות התקשרה אלינו בעקבות הכתבה וביקשה לתוסיף כמה הבהרות. היא מעידה: „מזה שנים מעניקה המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות תמיכות מסוג זה. הדעות מתפרסמות אחת לשנה בעתונות היומית. התמיכות, אמנם, אינן גדולות במיוחד, אך לרוב משמשות לייעודן – לעידוד פרוייקטים, יזמות חדשות והשתלמויות של מוסיקאים החיים ופועלים בקביעות בארץ. רובם כאלה שאינם פועלים כמסגרת תאגיד כלשהו. לעתים קרובות מטייע הסכום המוענק ובמקרים אחרים עיקר תפקידו הוא כהברה של הפעילות והיותו קטליזטור לגיוס משאבים ממקורות אחרים".

עם כל הזיהוי הרב שבמענקים השונים עדיין מרחבי ביחסה מרדת. וצנועה יחסית. בסדיגות רמות בעולם, עם מישטרים ושיטות פוליטיות שונות, מאפשרים המוסדות הממשלתיים למוסיקאים רציניים ומוכשרים שהוביחו את יכולתם (בעיקר מלחינים) להתמסר, כמעט כליל, ליצירה ולעבודה מוסיקלית התורמות לשונשו ולקידום בזזי האמנות לטובת החברה כולה. אצלנו נחשב, בדרך כלל, סיוע מעין זה לבלתי חיוני ולמותרות.

ישראל דליות

תחרות הנבל הבין־לאומית ה־10 יוצאת לדרך בשבוע הבא בי"ם

תחרות הנבל הבין־לאומית העשירית תיפתח ביום א' הבא בירושלים. 38 מתחרים מ־15 מדינות יטלו חלק בתחרות. ביניהם: המתחרה הצעירה ביותר, מבריטניה, בת 16; מתחרה ילד סין העממית שעזב את ארצו לפני שנה ולומד עתה בארה"ב; שני מתחרים מבולגריה; אחת מפולניה; שלושה מהונגריה המגיעים לכאן באמצעות משרד התרבות ההונגרי; מתחרה אחת מרומניה ומם מתחדים מארה"ב, צרפת, יפאן, איטליה, קוריאה, אירלנד, הולנד, מערב גרמניה וישראל.

בתחרות ארבעה שלבים. השניים הראשונים ייערכו בירושלים והסופיים – בתל־אביב. ב־21 בחודש ייערך קונצרט פתיחה חגיגי במעמד נשיא המדינה עליו יצגו אריה ורדי ובסיום התחרות, כ־1 בדצמבר יתקיים קונצרט גאלה חגיגי בהיכל התרבות בתל־אביב עם התאמרות הפילהרמונית ובניצוחו של מאדי רודן. במהלך הקונצרט יודיעו השופטים (מישראל, ארה"ב, קנדה, אנגליה, יפאן, צרפת ורומניה) על הזוכה, לו יועניק נבל וסך 4000 דולאר. סך הכל יחולקו חמישה פרסים.

בנוסף ייערך קונצרט מיוחד ב־26 בחודש, ב„צוותא" תל־אביב שבו יגגו שלוש זוכות בשנים קודמות יחד עם שישה מתוך תזמורת הקיבוצים את יצירתו של סדג'יו נסרא בביצוע בכורה – מוסיקה לניקטור.

בתמונה: זוכת תחרות הנבל התשיעית, נאוקו ישיגו מיפאן.

ורדה ציטרמן

אמנים מציירים ברידינג

בתחנת החשמל רידינג א' התמקמו, בעידודה של חברת החשמל, כמה אמנים, העוסקים במעילות אמנותית בתוך חללי האתר שעדיין אינם נמצאים בפעילות. בתמונה: הציור יגאל עוזרי, ליד אחת מעבודותיו.

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד־כאן, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד – שניים אוחזין – בעיא 1 (כ).
08.40 מסך לספרות יסודי – אגדות חוני המעגל (כ).
09.00 אנגלית (ז).
09.20 השעה שלנו – ידידי מרחוב ארנון (כ).
10.30 אנגלית (ז).
11.00 חשבון (ה') – חשבו מחוז
11.15 צרפתית.
11.35 גיאוגרפיה (ה'–ו') סוקדירה – כפר בחוזה.
12.00 אנגלית (ז).
12.25 ספרות (ז'–ט'), אגדות חוני המעגל (כ).
13.00 אנגלית (ט').
13.30 היסטוריה כללית – מגנה־כרטא 1.
14.00 עד־כאן, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 תאוניברסיטה הפתוחה: חלחטוטנים – פבלו פיקסו. ילדות (מלאי 10–6) מצא לשחק.
15.00 הי ביעבה – גלידה בטעם לימון – בובי, ביעבה ופרפון חולכים לקנות גלידה בטעם לימון. בדרכם הם עוברים הרפתקאות רבות ולבסוף הם סובלים ומשתוללים באמבטיה של גלידה בטעם לימון (כ).
15.10 רחוב סומסום – האם יש שני אנשים שנראים אותו דבר? האם קשה לקלוע לסלו עם בעיות אלו ממשרד מידעון קיפי בן קיפוד.
15.40 שעת כושר.
15.50 עבים בא (אחיות בדרכים), פרק 4: קומזיץ – תחיתי מובטח עצים מחבורת הילדים ואלו מחליטים ללמד לקח. הם עוקבים אחריהם ובלילה יוצאים לגנוב להם תפוחי אדמה מחקומזיץ. אוטוס מבקש להצטרף להרפתקה הליילית והילדים מלמדים אותו איך להיות בלילה רואה ומם נראה ומתנים לו מחאר אור.
16.00 קלאסיקלי – „חביב המור".
14.06 „אמנים באולפן" ויכה בלדשטיין פסטר – ליסט: וריאציות על „בכי, יגון, קינה ונהי" של באך; סטרווינסקי: סונטה, 1924; מנדלסון: שירים בלי מלים, אופוס 67; ראבל: טוקטה.
15.00 „אנתולוגיה בצלילי מוסיקה כנסייתית של הרנסנס: דיופאי, ויקטוריה.
16.00 „מוסיקה ליום ראשון קובץ מזמורים של הכנסיה הפרוטסטנטית („הדסנפילד קורל סוסאייטי"/א.א. היוז); ליסט: „אזה באך: קנטטה מס' 145 (א ברגיוט/ב. אטוודת, המפסון/ערי טלץ/ קונצנטוט מוזיקוס/ב. הרנונקור); ליסט: תהילים י"ג „עד אנה ה' תשכחני נצח" (י. רטי/מקהלת בודפשט/גז' צבאיט הונגריות/ מיקלוש פוראי); שובר־ט מזמור לרוח הקודש, ד. 964 (טולים/מקהלה וגז' טימפ' בוראיה/ב. סבאליש), מוצרט: רקוויאם (מ. פריס/ס. שמידט/פ. אראיסה/ ז. אדם/ מקהלת שדיש לייפציג/מנ' דרזדן/פ. שראייר).
18.00 קונצרט קאמרי– הייקן: רביעיית כלי קשת בדו מאור אופוס 64 מס' 1; לאלב: שלישיית פסנטר בלה מינור אופוס 26 (שלישיית זיאן מרטן); מנדלסון: חמישיית כלי קשת בלה מינור, אופוס 18; (רביעיית בטבר עם פ. הנמגל, ויולה שמיה); סאנייב: חמישיית פסנטר במי מינור אופוס 20 („מנגי קוסילה").
20.05 פריזמה עכשווית – ברוי: סקומאה לחליל סולו.
20.30 מאלמי הקונצרטים שלנו – תנו הפילהל' הישראלית, מנצח: קורט מאזר, סולן: אלכסנדר סוראדאה, פסנתרן, תקלסה: 25.2.87 – פרוקופייב: סימפוניה מס' 1 ברה מאר אופוס 25 „הקלאסית"; ליסט: קונצרטו מס' 2 בלה מזור לפסנטר מן הכלא.
19.55 מיצה חמתכונים – קיזור. הפעם מתכונים אקזוטיים וצבעונים של הפרי המחדר – קיזור, עוד בטכניקת – רעיונות נחמדים לאירוח.
20.05 „מה נשדר מחר".
20.10 „בקצב מזרחי" – בהוכנית השבוע – קובץ של מיטב הלהיטים האהובים על כולם של מזלי אמלי האסר המזרחי.
20.30 „קלוד־אפי" – „יום שני הסוער". הפעם בהוכנית נשדר קסעים מהסרט „יום שני הסוער". העלילה מתרחשת בצפון אנגליה. איש עסקים רשע מגיע לניוקאסל ומנסה להשתלט על נכסים. באחד המנשים עליו הוא שם את עינו נמצא בהעדון גיאז השייך לגבר קשוח, בדמותו של אל הרוק הבריטי סטינג. כאשר הוא מטרב להיפרד מרבושו, מזמין האמריקני שני מנסטרים.
20.45 „נקודת חנוק" – בהוכנית, אשר הופקה עיי רשת הטלויזיה N.B.C, צילומים מרהיבים מתחרויות שונות שנערכו במפרץ מן מרסי באנגליה.
21.38 „רגע לפני..." הדרכה לילדים: כיצד להיות אח.
21.40 „קליפ מי יודעי" – חידון הפוך. תידון מסי 16. בהוכנית ישודרו שמות האכים בחידון מסי 14.
21.45 – שירים ברצף.

כללית

17.30 קח שיכון – שעשועון חידונים, משימות „בלתי אפשרויות" ומסלול מכשולים מסוכן, בהשתתפות ילדים מכל רחבי הארץ.
18.00 „בוח המחץ" – „המועמד של קוברה" – אנשי ארגון קוברה מתערבים בבחירות ומנסים לגרום לניצחונו של המועמד שלהם בעזרת טכניקות רחוב.
18.20 שרוש הנבשה.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
10.32 רוחה פתרון תכנית שבועית לעניני חברה וחיסון המחשב – חלק ב: דון על הבנק, לעמוד הנמשב לבחי הסטר.
18.45 חידושים וחמאות – מהנעשי המדע וטכנולוגיה, ברפואה ובחקלאות. 1. תרונה לטפורסאים – מומחי תזונה מיעצים למאמנים ולספורטאים כיצד לשמור על משקל נכון בגוף בריא. 2. קולנע חדש – שיטת הקרנה מיוחדת משתמת את חקול בכל המערוש בתמונה ובקול. 3. מסוס – מסוק – מסוס הממריא בטאוהן מסייע לחזבבי על הצפיפות בגמלי התעמה ומצליח לבצע משימות כמו המסוק.
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 אלף סדרה משעשעת, שם הפרק: „מישהו שישנית עלי" (חלק א'). בשכונה מוקם משטר אזרחי שכונתי, הקשור למשטרה. אלף ממלא את מקומו של וילי ליד המוקד.
20.30 להיט בראש – מצעד להיטים עבריים, על פי מצעד הבאמונים של רשת ב'.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 ותשדרו שירות.
21.35 „לקראת שידור".
21.50 שושלת – (פרק מאה ושבע): אלקסיס שוכרת בלש שיחקור את פרשת נישואיהם של גף וניקי, ומגלה כי ניקי זייפה את רשיון הנישואין ושיקרה לגף. בלייק וקרינסל ממשיכים להתרוחק זה מזה; דומיניק מתנשטת ומאבדת את הסרנה (עברי־ערבי).
22.40 סוף ציטוט – תכנית בענייני ספרות.
22.30 מים שקטים – מותחן. הפרק הרביעי: „עדות ובוחאתי". לחיה, פתק אחרת, מחאה כסתרת, במאגר מערך באזור, היוצר עוד תעלומה.
24.00 פסוקו של יום; חדשות הלילה ומוסף „שער ראשון".

ערוץ 2

18.30 – „מה נשדר הערב".
18.35 „עמי ותמי" – סיפורם הקלאסי של האחים גרים.
18.46 „שירים" מתוך סרטי ולט דיסני: „עליסה בארץ הפלאות". „מי חדוב ועי הדבש ו„חיפפיה הערמומי".
19.00 „הזמנה ספלמד" – סדרת טבע, פרק עשירי: „שניים שניים".
19.27 „רגע לפני..." הפעם על סידן לטיפול ברכבת העצמות.
19.30 – „חטיפה" סידרת דרמה היסטורית (פרק תשעיי). „חשד": דיוד מקוח לשמש עד במשפטו של ביימס, אך פרסטונגראנג דואג לחסוף אותו ולחובילו אל אי בדד. דאגה לישאמה זו לא אחרת מאשר – קרטוניה: בהנטרה, ישחורר אביה מן הכלא.
19.55 מיטת חמתכונים – קיזור. הפעם מתכונים אקזוטיים וצבעוניים של הפרי המחדר – קיזור, עוד בטכניקת – רעיונות נחמדים לאירוח.
20.05 „מה נשדר מחר".
20.10 „בקצב מזרחי" – בהוכנית השבוע – קובץ של מיטב הלהיטים האהובים על כולם של מזלי אמלי האסר המזרחי.
20.30 „קלוד־אפי" – „יום שני הסוער". הפעם בהוכנית נשדר קסעים מהסרט „יום שני הסוער". העלילה מתרחשת בצפון אנגליה. איש עסקים רשע מגיע לניוקאסל ומנסה להשתלט על נכסים. באחד המנשים עליו הוא שם את עינו נמצא בהעדון גיאז השייך לגבר קשוח, בדמותו של אל הרוק הבריטי סטינג. כאשר הוא מטרב להיפרד מרבושו, מזמין האמריקני שני מנסטרים.
20.45 „נקודת חנוק" – בהוכנית, אשר הופקה עיי רשת הטלויזיה N.B.C, צילומים מרהיבים מתחרויות שונות שנערכו במפרץ מן מרסי באנגליה.
21.38 „רגע לפני..." הדרכה לילדים: כיצד להיות אח.
21.40 „קליפ מי יודעי" – חידון הפוך. תידון מסי 16. בהוכנית ישודרו שמות האכים בחידון מסי 14.
21.45 – שירים ברצף.

המזרח התיכוני

13.30 חיים אחרים (שידורה); 14.00 מעדון 700; 14.30 מעשיות משמחות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (שידורה) (מצויר); 15.30 הבית המעופף; 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת וולטון (שידורה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואלי); 20.00 שה בחיים (שידורה דרמטית); 21.00 „תחוף הבדרני" עם ויליאם סטנר; 22.30 מעשיות משמחות (ערבית).

ירדנית

15.50 סרטים מצוירים (עי' 1); 16.45 יום בחיים (עי' 1); 17.00 ספורט בינלאומי; 18.00 תכנית בידור בערפתית; 18.30 כשרונות צעירים – תכנית בצרפתית; 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 לקט שירים בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 תרוב (קומדיה אמריקאית); 21.10 דרך המשי (שידורה דוקומנטרית על הסוחר בין סין לארצות רחוקות, דרך חיבשה); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 מאגנום, בלש פרטי (שידורה מתח אמריקאית); 23.10 הבן של אמא (קומדיה אנגלית).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 „בהאמה ניעותה" – מוצרט: קסטיון, בסי במול מגור, ק. 99 (הוזן). הקאמרית פרנץ ליסט מבדפשט ?, רולה); באך: קונצרטו במי מגור לבנור ולוזן. (נ. מלשטיין/נז. קאמריון); שובר־ט: חמשייה בלה מגור לפסנטר ולכלי קשת אופוס 114 „הסרוטה" (3 נגנים מתוך רביעיית האגן/א. פוש/א. שיף); שוסטקוביץ': נשא וריאציות בסי במול מגור, אופוס 3 (הוזן. הקאמרית של לנינגרד/א. טרוב) (עין ד'ק).
09.00 „שעה עם אמך עם הפסנתרן פרנסואה רנה די שאבל.
10.00 „קונצרט בוקר" ברהמס.
12.57 „פינת השיר" אוגניו מונטלה: „בסמיה" בתרגומו של זן צלקה.
13.00 „קלאסיקלי" – „חביב המור".
14.06 „אמנים באולפן" ויכה בלדשטיין פסטר – ליסט: וריאציות על „בכי, יגון, קינה ונהי" של באך; סטרווינסקי: סונטה, 1924; מנדלסון: שירים בלי מלים, אופוס 67; ראבל: טוקטה.
15.00 „אנתולוגיה בצלילי מוסיקה כנסייתית של הרנסנס: דיופאי, ויקטוריה.
16.00 „מוסיקה ליום ראשון קובץ מזמורים של הכנסיה הפרוטסטנטית („הדסנפילד קורל סוסאייטי"/א.א. היוז); ליסט: „אזה באך: קנטטה מס' 145 (א ברגיוט/ב. אטוודת, המפסון/ערי טלץ/ קונצנטוט מוזיקוס/ב. הרנונקור); ליסט: תהילים י"ג „עד אנה ה' תשכחני נצח" (י. רטי/מקהלת בודפשט/גז' צבאיט הונגריות/ מיקלוש פוראי); שובר־ט מזמור לרוח הקודש, ד. 964 (טולים/מקהלה וגז' טימפ' בוראיה/ב. סבאליש), מוצרט: רקוויאם (מ. פריס/ס. שמידט/פ. אראיסה/ ז. אדם/ מקהלת שדיש לייפציג/מנ' דרזדן/פ. שראייר).
18.00 קונצרט קאמרי– הייקן: רביעיית כלי קשת בדו מאור אופוס 64 מס' 1; לאלב: שלישיית פסנטר בלה מינור אופוס 26 (שלישיית זיאן מרטן); מנדלסון: חמשייה כלי קשת בלה מינור, אופוס 18; (רביעיית בטבר עם פ. הנמגל, ויולה שמיה); סאנייב: חמשייה בסי במול מגור, אופוס 3 (הוזן. הקאמרית של לנינגרד/א. טרוב) (עין ד'ק).
09.00 „שעה עם אמך עם הפסנתרן פרנסואה רנה די שאבל.
10.00 „קונצרט בוקר" ברהמס.
12.57 „פינת השיר" אוגניו מונטלה: „בסמיה" בתרגומו של זן צלקה.
13.00 „קלאסיקלי" – „חביב המור".
14.06 „אמנים באולפן" ויכה בלדשטיין פסטר – ליסט: וריאציות על „בכי, יגון, קינה ונהי" של באך; סטרווינסקי: סונטה, 1924; מנדלסון: שירים בלי מלים, אופוס 67; ראבל: טוקטה.
15.00 „אנתולוגיה בצלילי מוסיקה כנסייתית של הרנסנס: דיופאי, ויקטוריה.
16.00 „מוסיקה ליום ראשון קובץ מזמורים של הכנסיה הפרוטסטנטית („הדסנפילד קורל סוסאייטי"/א.א. היוז); ליסט: „אזה באך: קנטטה מס' 145 (א ברגיוט/ב. אטוודת, המפסון/ערי טלץ/ קונצנטוט מוזיקוס/ב. הרנונקור); ליסט: תהילים י"ג „עד אנה ה' תשכחני נצח" (י. רטי/מקהלת בודפשט/גז' צבאיט הונגריות/ מיקלוש פוראי); שובר־ט מזמור לרוח הקודש, ד. 964 (טולים/מקהלה וגז' טימפ' בוראיה/ב. סבאליש), מוצרט: רקוויאם (מ. פריס/ס. שמידט/פ. אראיסה/ ז. אדם/ מקהלת שדיש לייפציג/מנ' דרזדן/פ. שראייר).
18.00 קונצרט קאמרי– הייקן: רביעיית כלי קשת בדו מאור אופוס 64 מס' 1; לאלב: שלישיית פסנטר בלה מינור אופוס 26 (שלישיית זיאן מרטן); מנדלסון: חמשייה כלי קשת בלה מינור, אופוס 18; (רביעיית בטבר עם פ. הנמגל, ויולה שמיה); סאנייב: חמשייה בסי במול מגור, אופוס 3 (הוזן. הקאמרית של לנינגרד/א. טרוב) (עין ד'ק).
09.00 „שעה עם אמך עם הפסנתרן פרנסואה רנה די שאבל.
10.00 „קונצרט בוקר" ברהמס.
12.57 „פינת השיר" אוגניו מונטלה: „בסמיה" בתרגומו של זן צלקה.
13.00 „קלאסיקלי" – „חביב המור".
14.06 „אמנים באולפן" ויכה בלדשטיין פסטר – ליסט: וריאציות על „בכי, יגון, קינה ונהי" של באך; סטרווינסקי: סונטה, 1924; מנדלסון: שירים בלי מלים, אופוס 67; ראבל: טוקטה.
15.00 „אנתולוגיה בצלילי מוסיקה כנסייתית של הרנסנס: דיופאי, ויקטוריה.
16.00 „מוסיקה ליום ראשון קובץ מזמורים של הכנסיה הפרוטסטנטית („הדסנפילד קורל סוסאייטי"/א.א. היוז); ליסט: „אזה באך: קנטטה מס' 145 (א ברגיוט/ב. אטוודת, המפסון/ערי טלץ/ קונצנטוט מוזיקוס/ב. הרנונקור); ליסט: תהילים י"ג „עד אנה ה' תשכחני נצח" (י. רטי/מקהלת בודפשט/גז' צבאיט הונגריות/ מיקלוש פוראי); שובר־ט מזמור לרוח הקודש, ד. 964 (טולים/מקהלה וגז' טימפ' בוראיה/ב. סבאליש), מוצרט: רקוויאם (מ. פריס/ס. שמידט/פ. אראיסה/ ז. אדם/ מקהלת שדיש לייפציג/מנ' דרזדן/פ. שראייר).

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה – בעריכת מירה הלפרין, מחזור 25 „אפריקה בתקופה הקולוניאלית" והפעם: „קולוניאליזם אנגלי וקולוניאליזם צרפתי" – חלק ראשון – דר' נעמי חזן.
16.05 רדיו־עשרה – מגזין נוער, כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.05 צבעי הקשת – שירים לאחר־הצהריים, ערוך: חיים צור והפעם: „מגזרות, מסעדה וגם משלנו".
22.05 „תפוח ועץ" – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם.

רשת ב'

18.06 „ראשון ראשון" – סיכום השבת בספורט.
19.35 „עם ישראל" – מוסף לעניינים יהודיים בעולם, ערוך: אברהם בנבלן.
20.05 „שלום לבן דודי" – פיוט וברכה בשידור חי בעריכת שבתי ביבי.
23.05 „בינינו לבין עצמנו" שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

18.06 „מצעדי הפאמונים הלועזיים".
21.05 „מאיסלה באהבה" – עם דן כר – שידור חי ממלון „נוף העמק" שבמגדל העמק.
23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
16.54 „באופן מילולי" – פיטוט של אבשלום קור.
18.05 איסוף, מגיעה ומחקר – שיחות עם חילי מערך המודיעין.
18.45 חמש עשרה קטנות.
19.00 מבזק ידיעות.

צה"ל 1

19.05 „רדיו ספורט" – מגאזין הספורט של גלצ.
20.05 שירי לחקות צבאיות.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מגמות יסוד בשירה המודרנית – המגמה הקלאסית בשודרה. מרצה: פרופ' שמעון אדבנק.

צה"ל 2

19.05 יומנים מוסיקה.
20.05 צעד וחצי – תכנית הכוזרסל של גלצ עם אלי ישראלי.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הבאנד הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכניות

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 תואר עיניתו
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף מברא יומי.
07.30 ישן בעיניך.
08.05 חומה.
09.00 טלרדיו
10.05 פניני בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מערב יום־תיכוני.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת
18.06 מבחת ערב.
19.20 פרקי חיים בחנגיך.
19.30 שיחזרים לעולם.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 חשכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עבריה.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סעו לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אם בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחוני חיים.
14.06 בת צחוק.
15.05 שירים ושעורים.
16.05 מוצרת תארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לות מדעפן.
17.55 קראתי ספר.
18.45 חיים בספורט.
19.00 חיים הזה.
19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות
22.58 רגע של עבריה.
00.05 יומן תצוגה.

רשת ג'

06.05 בחזרה לאחור.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר תשע.
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי חזקיה – על חקר.
12.05 אחדה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פפ 89.
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פיטוט של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פרקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
10.55 מי מפחד מדמוקרטיה.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זו רוח יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לחג.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 „באופן מילולי" – פיטוט של אבשלום קור.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלה כיפה.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

■ תל־אביב

אמנון: השושר בג'ינס 9.50, 7.30, 5.00
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15.
בית ליסין: מלולת צוהרה 23.15
בן־יהודה: ניקי וג'ינו 9.30, 7.15, 5
בן־יהודה: הזגינה של באכט 9.30, 7.00, 4.30
גת: בוקר טוב וייאטנם 9.45, 7.20, 5.00
דיזנגוף 1: קפה בגראר 9.50, 7.30, 5.00, 3.00,